76 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 29. AVGUSTA 2023

Leto LXXVI, št. 69, cena 2,50 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

V Kranju gradijo nova stanovanja

Na Zlatem polju v Kranju je kranjska družba Dolnov že začela gradnjo šestih stanovanjskih blokov z več kot dvesto stanovanji. Vseljiva bodo predvidoma julija 2025.

Simon Šubic

Kranj – V Kranju nastaja nova stanovanjska soseska. Podjetje Dolnov namreč na Zlatem polju gradi stanovanjsko sosesko s šestimi bloki, v katerih bo na voljo 226 stanovanj. Ocenjena vrednost projekta je 35 milijonov evrov.

Trenutno poteka gradnja cestne in komunalne infrastrukture, predvidoma prihodnji mesec pa naj bi začeli graditi tudi stanovanjske bloke. »Stanovanja bodo vseljiva do julija 2025,« napoveduje Primož Đuričić Žibert, projektni vodja v kranjskem podjetju.

»Ker smo v Sloveniji v zadnjih petnajstih letih zgradili že več kot tisoč stanovanj v Celju, Radencih in Novem mestu, so nas Kranjčani spraševali, zakaj nič ne zgradimo v domačem kraju. Zato smo pred tremi leti začeli iskati lokacijo za stanovanjsko naselje v Kranju in pred dvema letoma kupili najlepše zemljišče za stanovanja v Kranju. Lokacija na Zlatem polju je izjemna s čudovitimi pogledi na hribe in gore z vseh strani in ima odlično povezavo z avtocesto ter naravo,« pojasnjuje Đuričić Žibert.

Sosesko Dolnov Zlato polje bo torej sestavljalo šest blokov s skupaj 226 stanovanji, ki bodo velika od 40 do 116 kvadratnih metrov notranje površine. Parkirne površine bodo zagotovljene v podzemnih garažah. Cene stanovanj še niso znane, bodo pa v kratkem objavljene na spletni strani podjetja Dolnov.

Družba Dolnov iz Kranja, ki jo vodi ustanovitelj Peter Žibert, je eden glavnih investitorjev stanovanjske gradnje v Sloveniji. Večino stanovanj so v zadnjih petnajstih letih zgradili na Štajerskem in Dolenjskem, na Gorenjskem pa pred dvema letoma sosesko Dolenčevi vrtovi v Škofji Loki.

Trenutno gradijo cestno in komunalno infrastrukturo, stanovanja naj bi začeli graditi septembra. / Foto: Primož Pičulin

Izdatne padavine tudi danes

Včeraj nas je doseglo burno vremensko dogajanje z nalivi, zaradi katerih so meteorologi tudi za Gorenjsko izdali rdeče vremensko opozorilo. Za danes so ohranili opozorilo oranžne stopnje.

Ana Šubic

Kranj – Če nam je bilo še v nedeljo pošteno vroče, nam je včerajšnji dan prinesel precejšnjo osvežitev. Slovenijo so že zjutraj od zahoda zajele nevihte z močnimi nalivi. Agencija RS za okolje (Arso) je za večji del Slovenije vključno z območji, ki so bila prizadeta že ob poplavah v začetku avgusta, zaradi njihove večje ranljivosti izdala opozorilo najvišje, rdeče stopnje, zaradi deževnega vremena in možnosti neviht pa so tudi za danes za večji del Slovenije ohranili opozorilo oranžne stopnje.

▸ 4. stran

Meteorologi danes predvsem v drugi polovici dneva znova pričakujejo izdatne padavine. Nalivi naj ne bi bili tako ekstremni, kot so jih napovedali za včeraj. / Foto: Nik Bertoncelj

Pokazali solidarnost, ki je lahko vzor

Slovenijo je v začetku avgusta prizadela največja naravna nesreča v njeni zgodovini ter povzročila ogromno materialno in socialno škodo. Nad obnovo po poplavah bo bedel Kranjčan Boštjan Šefic, ki je bil imenovan za državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade.

▸ 2. stran

Kranjčan Boštjan Šefic bo bedel nad obnovo po poplavah. / Foto: Gorazd Kavčič

AKTUALNO

Začenja se prenova učnih načrtov

Ravnatelji slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodov so se pred začetkom šolskega leta zbrali na že tradicionalni konferenci ravnateljev Zavoda za šolstvo na Brdu pri Kranju.

4

ZANIMIVOSTI

Cvetje v jeseni na prostem

Na Koroški Beli bo v petek zvečer premiera predstave Cvetje v jeseni v režiji Gregorja Čušina. Uprizorili jo bodo na prostem, na Svetinovem vrtu sredi vasi, v njej pa nastopa kar 31 igralcev.

9

KMETIJSTVO

Kdo v dolini Radovne izziva nevarnost!?

Posek in spravilo v vetrolomu podrtega drevja v dolini Radovne po oceni pristojnih poteka zelo dobro. Cesta je zaradi nevarnosti in nemotenega poteka sanacije zaprta, a številni izzivajo nevarnost.

15

ZANIMIVOSTI

Siva pot vodi v Žirovnico

Tobogan, Krila, Ajda pa znova cveti, Julija – to je le nekaj pesmi, ki so minuli petek v okviru Prešerne noči z Aleksandrom Mežkom, ki se mu je pridružila skupina Mrfy, odmevale po Vrbi.

24

VREME

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno. Jutri bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. V četrtek bo večinoma sončno.

11/17 °C

jutri: pretežno oblačno

9 770352 666018

Drugi paket pomoči

Maša Likosar

Ljubljana – Vlada je minuli četrtek določila besedilo predloga drugega Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic avgustovskih poplav in zemeljskih plazov ter ga v obravnavo po nujnem postopku poslala v Državni zbor. Zakon vsebuje ukrepe za pomoč občinam, gospodarstvu ter prebivalcem. Med poglavitnimi rešitvami so:

– sanacijski občinski podrobni prostorski načrt,
– tehnične pisarne,
– oprostitev plačila računov za električno energijo oziroma za zemeljski plin,
– odlog plačila posojil do 12 mesecev in odlog plačila kredita zaradi nastanka premoženjske škode za obdobje do 24 mesecev,
– pomoč samozaposlenim,
– povišanje mesečnega/letnega zneska izredne denarne socialne pomoči, tako imenovano solidarno pomoč, s 5-kratnika na 7-kratnik cenzusa,
– dodelitev izredne denarne pomoči za kritje stroškov, povezanih z najetim stanovanjem,
– hitrejše zaposlovanje tujih delavcev,
– program javnih del Pomoč pri odpravi posledic poplav in plazov,
– zvišanje dovoljenega obsega začasnega in občasnega dela,
– povračilo izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu,
– prepoved odpuščanja delavcev,
– oprostitev plačila za čas, ko otrok vrtca ne obiskuje,
– brezplačna malica oziroma kosilo učencem oziroma dijakom,
– dodatna podpora pri nudenju psihosocialne pomoči,
– krizne namestitve,
– davčna razbremenitev kmetov,
– Sklad za obnovo Slovenije,
– začasna premestitev javnega uslužbenca v javnem sektorju,
– solidarnostna sobota,
– vzpostavitev številke 114, ki bo omogočala takojšen stik s klicnim centrom za pomoč pri odpravi posledic poplav in zemeljskih plazov.

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa Gorenjski Glas
Knjigo prejme JULKA ŠLIBAR iz Begunj.
www.gorenjskiglas.si

Pokazali solidarnost, ki je lahko vzor

Slovenijo je v začetku avgusta prizadela največja naravna nesreča v njeni zgodovini ter povzročila ogromno materialno in socialno škodo. Nad obnovo po poplavah bo bedel Kranjčan Boštjan Šefic, ki je bil imenovan za državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade. Skrbel bo za koordinacijo ukrepov in aktivnosti obnove na medresorskem nivoju.

Maša Likosar

Kako zahtevna bosta obnova in odpravljanje posledic največje naravne nesreče?

Vodna ujma je prizadela skoraj dve tretjini Slovenije, kar predstavlja res izjemen obseg. Povzročila je ogromno materialno in socialno škodo, zato bo odpravljanje posledic še posebej zahtevno. Trenutno poteka popis škode, ki bo prinesel prve relevantne podatke, a že sedaj ocenjujemo, da je več sto ljudi ostalo brez strehe nad glavo. Začasno namestitev rešujejo s pomočjo sorodnikov, prijateljev in humanitarnih organizacij, a vendar bomo morali zanje najti trajno rešitev. Druga skupina so ljudje, ki bodo potrebovali namestitev zaradi dolgotrajne sanacije njihovih poškodovanih domov, ki niso primerni za bivanje. Poleg tega je prizadeta javna infrastruktura, tako državna kot občinska. Porušenih je cela vrsta mostov, ceste so poškodovane, določeni lokalni odseki so še vedno neprehodni. Največji izziv predstavljajo vodotoki, vse porečje in pritoki so problematični. Lahko se celo zgodi, da določena območja ne bodo več primerna za bivanje, kar bi pomenilo, da bo treba nekatere prebivalce, ki danes imajo hiše, a so te na ogroženih območjih, preseliti. Nabor težav je res izjemno obsežen, pri čemer vse še niso znane. Predhodna ocena, ki bo znana predvidoma 1. septembra, bo ponudila prvi oris škode s konkretnimi podatki, končni popis, ki ga pričakujemo ob koncu septembra, pa bo razkril celoten obseg posledic in povezane finančne implikacije.

Stanje ste si ogledali na terenu. Kakšno je vzdušje med ljudmi, s katerimi konkretnimi izzivi se srečujejo?

Funkcijo državnega sekretarja opravljam slaba dva tedna, a še pred nastopom sem si skupaj s predsednikom vlade ogledal nekatera prizadeta območja. Bil sem v Komendi in Mengšu, v ljubljanskih Sneberjah, to nedeljo sem obiskal Zgornjo Savinjsko dolino. Na terenu sem zaznal veliko zaskrbljenost med ljudmi, predvsem glede hitrosti in načinov sanacije nastale škode. Znašli so se v neznani situaciji, zato moramo do njih pristopati z empatijo in razumevanjem. Poleg tega prebivalce ob rečnih strugah upravičeno skrbi, kaj se bo zgodilo ob morebitnih ponovnih neurjih in jeseni, ko se znova napovedujejo obilna deževja. Mi si prizadevamo, da bodo struge čim hitreje sanirane in očiščene z namenom preprečitve dodatne škode in zaščite pred nadaljnjimi nevšečnostmi. Posebno pozornost namenjamo bolnim in starejšim, ki se v teh razmerah soočajo z res hudo stisko. Mlajši ljudje se bodo skozi leta vendarle prebili tako ali drugače, a starejši bistveno težje. Spoznal sem gospoda v sedemdesetih letih, ki se zaveda, da na novo začeti ne gre. Njihovo stisko skušamo omiliti z ukrepi, ki jih že izvajamo s pomočjo humanitarnih organizacij. Na voljo je solidarnostna pomoč, ki jo bodo ljudje dobili v najkrajšem možnem času po vložitvi vloge. Veliko pozornost namenjamo ravno hitremu izvajanju ukrepov, saj se zavedamo, da ljudje pomoč potrebujejo takoj.

Država je sprejela vrsto ukrepov za pomoč občinam, gospodarstvu ter prebivalcem. A za vsako pomoč bodo morali vložiti novo vlogo, kjer pa se pogosto zaplete.

V postopku je drugi paket pomoči, ki zajema vse prizadete v poplavah. Po pričakovanjih bo drugi interventni zakon sprejet v državnem zboru v tem tednu. Po sprejetju in uveljavitvi zakona bomo morali na državni ravni pripraviti obsežno informacijsko kampanjo, saj bo ravno informiranost ključna za učinkovito pomoč. Prizadeti prebivalci morajo biti natančno in jasno obveščeni o vseh možnostih, ki so jim na razpolago. Na voljo je več ukrepov, ki jih bo mogoče uveljavljati preko centrov za socialno delo. Stremimo k temu, da bi bili ti postopki čim bolj enostavni in hitri. Obenem jih bomo spodbujali, da pomoč brez vsakršnih zadržkov izkoristijo, saj ne gre za klasično socialno pomoč, ampak za solidarnostno pomoč vsem prizadetim po poplavah. Humanitarne organizacije bodo na terenu nudile pomoč tistim, ki imajo težave s pripravo dokumentacije. Pomembno je, da pomoč pride do slehernega, ki jo potrebuje.

Boštjan Šefic, državni sekretar, zadolžen za obnovo po poplavah / Foto: Gorazd Kavčič

Ocena škode bo podlaga za pripravo vlog za financiranje s strani Evropske unije. Kako bi ocenili njen odziv in odziv tujih držav?

Evropska unija in njeni organi, zlasti Komisija, so se hitro in kooperativno odzvali. Letos so nam zagotovili sto milijonov evrov, prihodnje leto pa pričakujemo še dodatnih 300 milijonov iz Sklada za solidarnost EU. Seveda moramo pravočasno pripraviti ustrezne vloge, a zanje potrebujemo predhodno oceno, zato spodbujamo občine, da čim prej pripravijo popise škode. Takojšno pomoč je prav tako nudil Mehanizem Civilne zaščite Evropske unije, ki ga vodi evropski komisar Janez Lenarčič. Prepričan sem, da smo tako doma kot v tujini pokazali solidarnost, ki je lahko vzor in postavlja standard pri odzivu na tako obsežne in hude naravne nesreče. Ob tem je treba dodati, da se ustanavlja Sklad za obnovo Slovenije, v katerega se bodo stekala vsa sredstva, tako iz državnega proračuna kot evropska sredstva, donacije in sredstva iz drugih virov. Sredstva iz sklada bodo uporabljena pregledno in transparentno.

Omenili ste, da določena območja ne bodo več primerna za bivanje. Kako boste reševali ta problem?

Predvsem je nujna temeljita ocena obstoječega stanja, pri čemer bodo ključno vlogo igrali strokovnjaki s področja urbanizma, hidrologije, gradbeništva in drugi. V ta namen je bil ustanovljen Svet Vlade Republike za obnovo pod vodstvom Marjana Pipenbaherja. To posvetovalno telo vlade bo pripravilo konkretne smernice za prostorsko načrtovanje in gradbene posege. Pri tem bodo imele pomembno vlogo tudi občine, ki bodo morale opredeliti ter pripraviti ustrezna zemljišča za potencialno gradnjo, obenem pa poskrbeti za občinski prostorski načrt. Tovrstno problematiko že nagovarjajo interventni ukrepi, ki skrajšujejo administrativne postopke in racionalizirajo birokratske zanke. Natančneje pa jo bo opredeljeval zakon o obnovi, ki bo začrtal končno pot obnove. Njegov cilj bo hitro in celovito reševanje, zato bo treba res dobro premisliti ukrepe z odprto in strpno komunikacijo med vsemi deležniki. Trenutno sta volja in pripravljenost pomagati na vseh straneh izredno veliki, a pri zahtevnejših vprašanjih lahko trčimo ob različne poglede. Ena od ključnih nalog delovne skupine je zato tudi, da poskrbimo za dobro koordinacijo celotnega sistema, tudi tam, kjer se pristojnosti države stikajo s pristojnostmi občin, kar bo nedvomno velik izziv, zlasti zato, ker delamo pod velikim časovnim pritiskom.

Klimatologi že vrsto let opozarjajo na podnebne spremembe, pred katerimi si zlasti po poletnih ekstremnih vremenskih pojavih ne moremo več zatiskati oči. Zdi pa se, da smo pri ukrepanju zatajili.

Izkazalo se je, da sistem vzdrževanja vodotokov ni učinkovit. Čeprav trenutno rešujemo krizno situacijo, bomo morali v prihodnosti zagotovo vzpostaviti dolgoročno rešitev za upravljanje vodotokov. Nekatere občine so uspešno sodelovale s koncesionarji, tam je bilo, resnici na ljubo, nekoliko manj težav. Moje mnenje in osebno prepričanje je, da podnebnih sprememb ne moremo več zanikati in da bomo morali prisluhniti strokovnjakom, ki so že dokazali, da so klimatske anomalije izrazite in odstopajo od običajnih povprečij. Tako na nacionalni ravni kot tudi individualno se bomo morali prilagoditi novim okoliščinam, kar vključuje prilagoditev našega življenjskega sloga in pristopov h gradnji. V senci poplav morda pozabljamo, da smo imeli pred tem tornado, viharje, nadpovprečno veliko točo, močne nalive. Od pomladi do danes smo bili praktično vsak mesec priča neki ekstremni situaciji. Pri oblikovanju strateških rešitev in ukrepov moramo upoštevati vse te dejavnike, da bi čim bolj zmanjšali možnost nadaljnjih škod.

Sanacija bo dolgotrajna, zato je verjetno težko napovedati časovni okvir.

Sanacija bo nedvomno trajala več let. Z uspešno organizacijo in predanostjo delu lahko postopek obnove pospešimo, kar je tudi naša glavna ambicija. Ključnega pomena bo določanje prioritet, še zlasti v najbolj prizadetih regijah, da zagotovimo največji možni učinek obnove. Vendar pa je prav, da pri vsem tem ostajamo realni, ne ustvarjamo nerealnih pričakovanj med ljudmi in ne obljubljamo tistega, česar morda ne bomo mogli uresničiti.

Prihajate z Gorenjskega, ene izmed regij, ki jo je vodna ujma močno prizadela.

Gorenjske občine so se organizirale hitro in učinkovito ter izvedle vse potrebno za hitro stabilizacijo razmer. Sedaj nas čakajo številni izzivi, ki jih bomo morali rešiti skupaj. Med njimi so tudi zemeljski plazovi, ki še vedno predstavljajo potencialno grožnjo in bodo zahtevali posebno pozornost. Opazili pa smo, da so bila območja z že izvedenimi protipoplavnimi ukrepi v preteklosti nekoliko bolje pripravljena, škoda je bila tam res manjša, kar potrjuje pomen skrbno načrtovanih in kakovostno izvedenih sanacijskih ukrepov, ki se morajo izvajati hitreje kot doslej.

Most v začetku septembra

V Kamniku poteka sanacija po poplavah. Glavne prometnice v občini počasi sanirajo, v začetku septembra naj bi bil nared tudi montažni most v Stranjah, ki bo nadomestil podrtega.

Aleš Senožetnik

Kamnik – V Kamniku poteka popisovanje škode, ki so jo za seboj pustile poplave. Po besedah župana Mateja Slaparja je popis škode na občinski infrastrukturi bolj ali manj že končan, medtem ko imajo občani čas za prijavo še do petka. »Občina je angažirala kar nekaj ekip, tako da sem prepričan, da bomo tudi v tem delu popis dokončali do roka,« pravi župan. Čas za oddajo poročil v sistem Ajda imajo občine še do 22. septembra, o tem, kdo je upravičen do povračila in v kakšni višini, pa odloča država oz. pristojno ministrstvo.

V občini imajo po zadnjih poplavah aktivnih blizu dvesto plazov. Po županovih besedah je Agencija RS za okolje že odvzela vzorce zemljine na plazovih, rezultate pričakujejo do 15. septembra, nato bodo sledili načrti za sanacije. Na prizadetih območjih je bilo sicer poškodovanih okoli tisoč objektov, nekateri prebivalci so zaradi tega še vedno nastanjeni v Termah Snovik ali pri sorodnikih in prijateljih, vendarle pa naj bi se v večino domov prebivalci po zaključeni sanaciji lahko vrnili.

Most, ki ga je uničila narasla reka, bo začasno nadomestil montažni. / Foto: Aleš Senožetnik

V občini si želijo tudi čim hitreje očistiti brežine in zagotoviti poplavno varnost, kar pa je v domeni države, zato že potekajo dogovori z Direkcijo RS za vode in koncesionarjem Hidrotehnikom.

Zagotavljajo tudi prevoznost cest. Cesta proti Kamniški Bistrici naj bi bila odprta že od minule sobote, a kot so v petek popoldne sporočili z občinske uprave, bo »zaradi dodatnih nepredvidenih del« do nadaljnjega ostala zaprta.

V Zgornjih Stranjah so podrli poškodovan most in sedaj čakajo na postavitev začasnega montažnega. Ta naj bi bil postavljen in prevozen najkasneje prihodnji ponedeljek. Tako naj bi bil obvoz do Osnovne šole Stranje na desnem bregu Kamniške Bistrice potreben le v petek. Tudi sicer pa v Kamniku pričakujejo, da se bo pouk v vseh kamniških osnovnih šolah v petek začel brez posebnosti. Škodo, ki jo je na nekaterih šolskih objektih povzročilo tudi julijsko neurje, so namreč že sanirali.

Vrtec v nadomestnih prostorih

Ana Jagodic Dolžan

Mengeš – Otroci, ki so vpisani v mengeški vrtec Gobica, uničen v poplavah, se bodo družili v nadomestnih prostorih. »Vesel sem, da nam je uspelo najti lokacije, ki omogočajo varstvo otrok; v enem izmed gostinskih lokalov so nam odstopili tudi kuhinjo, v kateri bodo zaposleni v vrtcu lahko pripravljali obroke za vrtčevske skupine. Gre seveda za začasno rešitev,« je dodal župan Bogo Ropotar. Kot nam je še povedal, čim prej želijo zagotoviti tudi trajnejšo rešitev – načrtujejo postavitev treh mobilnih enot, pri čemer aktivno sodelujejo z ministrstvom za vzgojo in izobraževanje in pristojno sekretarko v kabinetu vlade. »Lokacije smo že določili,« je dejal župan, ki računa, da bodo mobilne enote na voljo »v najkrajšem možnem času«. Otroci naj bi jih obiskovali, dokler se ne izvede sanacija obstoječega vrtca, ki pa je pogojena z drugimi posegi v prostor. »Poskrbeti je treba za protipoplavne ukrepe,« je opozoril.

V upravi Vrtca Mengeš smo izvedeli, da pregledujejo predvidene začasne lokacije, zato jih za zdaj še težko navedejo. Minuli teden se je na primer izkazalo, da v Osnovni šoli Mengeš ne bodo mogli sprejeti vrtčevskih skupin, saj so z meritvami vlage ugotovili, da so poledice poplave večje, kot je bilo videti; voda je namreč vdrla v estrihe. Vse učilnice in druge prostore v prvi etaži morajo strojno osušiti, kar pomeni, da jih vsaj en mesec ne bodo mogli uporabljati. Dodatna težava je, da nista operativni šolska kuhinja in jedilnica. Organizacija pouka in prehrane bo zato prilagojena razmeram, kljub nastali situaciji pa novo šolsko leto nameravajo začeti prvega septembra.

Denar za intervencijske stroške

Ana Jagodic Dolžan

Komenda – S prerazporeditvijo sredstev v letošnjem proračunu, ki so jo na četrtkovi izredni seji potrdili občinski svetniki, so v Komendi zagotovili 800 tisoč evrov za poplačilo intervencijskih in drugih nujnih sanacijskih stroškov, nastalih zaradi poplav v začetku avgusta. Gre za stroške del na poškodovanih cestah, sanacije mostov in plazov, čiščenja kanalizacije, intervencij in popravil na vodovodnem omrežju, ureditve javne razsvetljave, sanacijskih del v osnovni šoli v Mostah, aktivnosti Gasilske zveze Komenda, odvoza odpadkov in mulja ... V občinski upravi ocenjujejo, da bo do konca leta treba pripraviti še en rebalans, ki bo vključeval odhodke, povezane s poplavami, na drugi strani pa sredstva, ki jih bo prizadetim občinam namenila država, donacije in druge prihodke.

Vodja intervencije Roman Koncilija in župan Jurij Kern sta v poročilu o poplavah v občini Komenda poudarila napore, s katerimi so se gasilci – domači in od drugod –, občani, vojska, številni prostovoljci in drugi odzvali na katastrofo, ki jih je doletela. Ob zahvali vsem sodelujočim je župan dejal, da takšne solidarnosti, pomoči in vneme še ni videl, ter izrazil željo in upanje, da se uničujoče poplave nikoli več ne ponovijo. Ocenil je, da ne bi bile tako obsežne, če bi bil zgrajen zadrževalnik Tunjščica, hkrati pa so nanje vplivali še drugi dejavniki, kot so neočiščene rečne struge, drevesa, ki so bila v strugah zaradi predhodnih neurij, in tla, napolnjena z vodo. Ob tem je znova poudaril, da je izgradnja omenjenega in drugih načrtovanih zadrževalnikov nujna, pričakuje pa tudi izvajanje drugih protipoplavnih ukrepov.

KOMENTAR
Igor Kavčič

Mesto festivalov

Kranj postaja mesto festivalov. Festival je v današnji dobi potrošništva sicer precej lepljiva oznaka za tak ali drugačen – v aktualnem primeru – kulturni dogodek. Če organizator recimo k nekemu več dni trajajočemu kulturnemu dogajanju doda besedo festival, lahko s tem želi predvsem poudariti količino in širino tistega, kar ponuja, da bi s tem privabil čim več občinstva. Pogled v Slovar slovenskega knjižnega jezika pa nam o besedi festival pove, da gre za »večdnevno prireditev, ki omogoča pregled dosežkov na določenem kulturnem področju«. Festival je sicer izpeljanka latinske besede festum, kar pomeni praznik. Lahko bi torej rekli, da gre za praznik določene umetnosti, ki jo posamezni festival obravnava. O njih bo tekla beseda.

V nedeljo se je s številnimi dogodki po petih dneh zaključil uvodni del tretje edicije Kranj Foto Festa, ki bo z razstavami na kar 13 razstaviščih v mestu potekal še skoraj ves september. V Sloveniji je to edinstven mednarodni festival fotografije z odlično udeležbo domačih in tujih fotografinj in fotografov. Podobno oznako bi lahko podali za Krafft, Kranjski igralski filmski festival, ki se za razliko od drugih tovrstni festivalov v regiji edini v prvi vrsti posveča igralcem. Junija je Kranj gostil nekaj znanih imen iz sveta filma, ki delujejo v mednarodnem prostoru. Od konca maja do sredine avgusta je v mestu potekal bienale tekstilne umetnosti BIEN, ki ga v organizaciji Layerjeve hiše vsako drugo leto zamenja festival sodobnega kolaža KAOS. Oba festivala na področju likovnega ustvarjanja in oblikovanja sta nišna in kot taka edinstvena v Sloveniji, seveda tudi z močno zasedbo gostujočih umetnikov z vsega sveta. Omenjeni festivali so po svojem stažu mladi, saj so vzniknili v zadnjih letih, tu pa sta še dva »festivalska veterana«: Jazz Kamp Kranj, katerega dvajseta izvedba se je po desetih dneh odlične glasbe končala v nedeljo, in nedvomni prvak med kranjskimi festivali – Teden slovenske drame, ki bo prihodnjo pomlad doživel svojo 54. izvedbo. Konec septembra v kranjska razstavišča prihaja 12. Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj.

Tu omenjeni so festivali, ki v vsakoletni kranjski kulturni ponudbi izstopajo in zanje velja, da so pregled umetniških dosežkov zadnjega obdobja, večina ima tudi mednarodni značaj. Kranj dokazuje, da ni le predmestje velike sosede 25 kilometrov južneje, ampak na več umetniških področjih postaja širše prepoznavno mesto. Kranjske od večjih festivalov loči predvsem, da so pripravljeni z zelo majhnimi finančnimi sredstvi in z veliko entuziazma organizatorjev. So pa dokaz, da se z nekaj poguma in s pravimi ljudmi na pravih mestih vendarle da.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Začenja se prenova učnih načrtov

Ravnatelji slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodov so se pred začetkom šolskega leta zbrali na že tradicionalni konferenci ravnateljev Zavoda za šolstvo na Brdu pri Kranju. Še pred začetkom konference so ravnatelji protestno opozorili na anomalije pri svojih plačah.

Mateja Rant

Brdo pri Kranju – Pod naslovom Kakovost v pogojih različnosti je Zavod za šolstvo minuli petek pripravil 9. konferenco ravnateljic in ravnateljev slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodov. Zbrane je nagovoril tudi minister za vzgojo in izobraževanje Darjo Felda in jim predstavil aktualne in načrtovane spremembe oziroma izboljšave na področju vzgoje in izobraževanja. Osredotočil se je tudi na izzive, s katerimi so se nekateri vzgojno-izobraževalni zavodi soočili po letošnjih neurjih in poplavah. Kot je poudaril, se bo šolsko leto za vse začelo 1. septembra, a bodo morali ponekod pouk v prvih dneh prilagoditi. Direktor Zavoda za šolstvo Vinko Logaj je med drugim napovedal prenovo učnih načrtov, ki naj bi jo končali do konca prihodnjega koledarskega leta, prenovljene načrte pa nato v šolah uvedli s 1. septembrom 2025. Prenovili naj bi več kot dvesto učnih načrtov in katalogov znanj za osnovne in srednje šole.

Tako minister Felda kot direktor zavoda Logaj sta tudi glede na dogajanje v preteklem šolskem letu posebej poudarila stalno skrb za zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, s čimer želijo vplivati tudi na preventivno delovanje pred različnimi oblikami nasilja.

Še pred začetkom srečanja so ravnatelji protestno opozorili na anomalije pri plačah v šolstvu. Od leve proti desni: Romana Epih, Gregor Pečan in Silvija Komočar. / Foto: Mateja Rant

Napovedala sta še krepitev bralne pismenosti, k čemur so jih spodbudili tudi letošnji nekoliko slabši rezultati bralne pismenosti med četrtošolci, pa tudi krepitev digitalnih kompetenc vseh, ki so vključeni v sistem vzgoje in izobraževanja. Ravnateljem so po Logajevih besedah med drugim razdelili gradiva in usmeritve za pripravo digitalne strategije na posamezni šoli, predvsem s poudarkom na varni in učinkoviti rabi digitalne tehnologije in digitalnih virov. Po zaključku poskusne uvedbe razširjenega programa v preteklih letih bo v prihajajočem šolskem letu nekaj več kot deset odstotkov osnovnih šol na podlagi junija spremenjenega zakona nadaljevalo izvajanje razširjenega programa po novem konceptu, je še poudaril Logaj. Ob tem je minister pojasnil, da bi razširjen program za vse šole uvedli s spremembami zakona o osnovni šoli, ki je v pripravi. Pričakuje, da bo državni zbor zakon sprejel do konca decembra, na podlagi česar bi spremembe lahko uveljavili s 1. septembrom prihodnje leto. Spremembe med drugim predvidevajo uvedbo drugega tujega jezika in obvezen nacionalni preizkus znanja v tretjem razredu osnovne šole, nacionalni preizkus znanja pa bi uveljavili tudi kot del meril za vpis v srednjo šolo, kar bi lahko začelo veljati že za leto 2025.

Kadrovske težave v vzgoji in izobraževanju

Minister je poudaril, da se zavedajo tudi problematike pomanjkanja kadrov v vzgoji in izobraževanju, kar pa po njegovih besedah ni le slovenski, ampak vseevropski problem, zato si bodo še naprej prizadevali za iskanje dolgoročnih rešitev. Mlade med drugim poskušajo navdušiti za vzgojiteljski ali učiteljski poklic tudi s štipendiranjem študija v pedagoških študijskih programih, za kar je letos na voljo sto štipendij. »Ministrstvo prav tako nadaljuje dodeljevanje finančne pomoči za študij v študijskih programih za izpopolnjevanje, ki zagotavlja alternativno pot do učiteljskega poklica ali širitev poklicne kvalifikacije že obstoječih kadrov v šolstvu.« Ob vsem tem pa se odvija še prenova sistema plač v javnem sektorju, sindikalna pogajanja in usklajevanje plač vseh zaposlenih v vzgoji in izobraževanju.

Felda se je zahvalil vsem, ki so po poplavah pomagali pri odpravljanju posledic v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Poudaril je, da se razmere iz dneva v dan izboljšujejo in da so mu vsi ravnatelji zagotovili, da bodo šolsko leto lahko začeli 1. septembra. »Delo v vrtcih in šolah ne bo trpelo, mogoče bo kje le prilagojeno ali bo potekalo na drugi lokaciji, ki so jih že vzpostavili.«

Protest ravnateljev

Še pred začetkom konference ravnateljev je predsednik združenja osnovnošolskih ravnateljev Gregor Pečan skupaj s predstavnicama vrtcev Romano Epih in Silvijo Komočar opozoril na potrebo po ureditvi plač ravnateljev. »Zelo nas žalosti, da za naš status, naše plače nikdar ni pravi čas; najprej je bila finančna kriza, sledile so menjave vlad, pa kovid, zdaj poplave … Več kot 15 let živimo na obljubah.« Zadnja obljuba pristojnih je bila, je dodal, da bodo zadeve rešene z novim sistemom plač v javnem sektorju do konca junija letos, po sedanjih predlogih naj bi se to reševalo šele v letu 2025. »To pomeni, da so nas ponovno peljali žejne čez vodo.« Ravnatelji si želijo, da se vzpostavi kakovosten in pošten dialog ter odpravijo anomalije, ki bi jih po njegovih besedah morali rešiti že davno. Ob tem je poudaril, da se mu zdi poveden podatek pred kratkim upokojenih kolegov, da se jim zadnjih nekaj let ravnateljevanja pred upokojitvijo, ko so dosegli karierni vrh, ne šteje v osnovo za izračun pokojnine, ker je bila njihova plača prenizka. Zato je vse težje najti ljudi za najvišja delovna mesta v šolstvu, je opozoril. »V povezavi s kadrovsko stisko, na katero smo začeli opozarjati pred dvema letoma, to pelje v razgradnjo slovenskega šolstva.«

Minister Felda je ob tem poudaril, da razume ravnatelje in se zaveda težav, s katerimi se spopadajo, a prav ta čas pod okriljem ministrstva za javno upravo poteka prenova plačnega sistema v javnem sektorju, v okviru katere naj bi vzpostavili sistemske rešitve. Neodgovorno se mu zato zdi, da bi rušili sistem, ko se pogajanja zaključujejo, saj verjame, da bodo prinesla stabilno in pravično plačno lestvico.

Izdatne padavine tudi danes

1. stran

Burno vremensko dogajanje, ki se je začelo včeraj, se bo nadaljevalo tudi danes. Kot je včeraj napovedal meteorolog na Arsu Branko Gregorčič, danes predvsem v drugi polovici dneva znova pričakujejo kar izdatne padavine, ne sicer tako ekstremnih nalivov, kot so jih napovedali za včeraj, a so tudi za danes zaradi pričakovanega dežja in krajevnih neviht za eno stopnjo zaostrili vremensko opozorilo za večji del Slovenije. Kot omenjeno, velja oranžno opozorilo.

Jutri se bo umirilo

Današnji vremenski dogodek bo po Gregorčičevih napovedih hkrati zajel večji del države: obeta se zmerno do močno deževje z možnostjo posameznih nalivov zaradi neviht. »V sredo se bo situacija počasi umirila in v drugi polovici tedna kaže na deloma jasno in neproblematično vreme,« je dejal Gregorčič.

Hidrolog na Arsu Janez Polajnar je opozoril, da bo dež danes padel na namočeno podlago in da se pri hidroloških razmerah soočajo z določenimi neznankami. Poplave v začetku avgusta so namreč precej spremenile pokrajino, rečne struge in njihova zaledja. »Ne vemo natančno, kako bo voda odtekala na teh delih porečij, in prav to je tisto, kar nas najbolj skrbi. Predstavljamo pa si, da če struge niso več vzpostavljene tako, kot so bile pred tem, če so prisotni plazišča, veliki nanosi plavin in plavja, lahko pride do sestavljenih dogodkov. To pomeni, da padavine povzročijo drsenje zemljine, odnašanje plavin v rečne struge in temu primerno so lahko tudi poplave ob takšnih vodotokih nepredvidljive,« je razložil Polajnar.

Poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan vse prebivalce opozarja, naj spremljajo vremensko dogajanje, radarsko sliko in se pravočasno umaknejo.

Ukrepi za zagotavljanje pretočnosti

Rok Penec z Direkcije RS za vode je včeraj napovedal, da bo direkcija na podlagi hidrološke prognoze v največji možni meri izvajala vse tiste ukrepe na področju urejanja voda, ki so nujno potrebni za zagotavljanje pretočnosti. »Glede na napovedano bo tudi v večji meri vzpostavljeno dežurstvo nad tistimi hudourniškimi pritoki, ki bi lahko povzročali težave, in tudi mehanizacija bo v primeru nenadnega povišanja vodostaja usmerjena na ta področja,« je razložil Penec.

Poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan vse prebivalce, še zlasti pa na ranljivih območjih, prizadetih v poplavah v začetku avgusta, opozarja, naj spremljajo vremensko dogajanje, radarsko sliko in se pravočasno umaknejo.

Poletno vreme se je poslovilo

Še predvčerajšnjim pa nam je bilo pošteno vroče. V drugi polovici tega meseca smo preživeli četrti vročinski val v tem poletju. Po podatkih Gregorčiča je bilo v tem obdobju nazadnje tako ali celo še bolj vroče ob koncu avgusta leta 2011. Tokratne temperature so bile od šest do sedem stopinj nad dolgoletnim povprečjem, a smo v tem mesecu (med 4. in 10. avgustom) imeli tudi obdobje podpovprečnih temperatur, je spomnil Gregorčič. Pričakuje, da se vročina ne bo več vrnila. Poletno vreme se je torej zaključilo minulo nedeljo, ko je bila temperatura na Gorenjskem še okoli 30 stopinj Celzija, v tem tednu pa bo bolj okoli 20 stopinj.

Danes se obeta zmerno do močno deževje z možnostjo posameznih nalivov zaradi neviht. / Foto: Nik Bertoncelj

Škot postal častni občan Bohinja

S slovesnostjo, na kateri je župan Jože Sodja podelil priznanja posameznikom in organizacijam, ki izstopajo pri delu v korist skupnosti, so v soboto v Bohinju počastili letošnji občinski praznik. Botanik in naravovarstvenik Ian Mitchell je postal častni občan Bohinja.

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica – Plaketo Občine Bohinj za življenjsko delo je tokrat prejel Anton Zadnikar, planinec, lovec, gorski reševalec in pritrkovalec iz Stare Fužine. Martin Gorišek, dolgoletni zelo dejavni član Združenja borcev za vrednote NOB ter drugih društev in organizacij v Bohinju, in Prostovoljno gasilsko društvo Nemški Rovt, ki letos praznuje stoletnico delovanja, pa sta prejemnika plakete Občine Bohinj.

Župan je podelil tudi tri častne znake Občine Bohinj, prejeli so jih: učitelj in vodja mednarodnega seminarja karateja Paolo Bolaffio, Klemen Klinar, ki na Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske vodi projekt ohranjanja hišnih in ledinskih imen ter druge projekte s področja ohranjanja dediščine Bohinja, ter filmska animatorka, ilustratorka in oblikovalka Lea Vučko, med drugim soavtorica mednarodno nagrajenega animiranega filma Legenda o Zlatorogu.

Častni občan Bohinja

Župan Jože Sodja bo ob tej priložnosti po sklepu občinskega sveta Škotu Ianu Mitchellu, botaniku in naravovarstveniku, že štirideset let rednemu obiskovalcu Bohinja in predvsem idejnemu očetu tamkajšnjega odmevnega Festivala alpskega cvetja, podelil naziv častnega občana Bohinja.

»Prvič sem k vam prišel septembra 1982, bila je ljubezen na prvi pogled,« je v nagovoru med drugim povedal Mitchell, ki vsa ta leta – razen v času vojne, pandemije in ko je doživel srčni infarkt, kot je duhovito pripomnil – v Bohinj prihaja vsaj enkrat na leto. »Prihajam zaradi gora, zaradi narave in predvsem zaradi ljudi. Ko sem izvedel, da sem postal častni občan Bohinja, sem bil presenečen, a vesel in zelo zelo počaščen.«

Letošnji nagrajenci z županom Jožetom Sodjo / Foto: Gorazd Kavčič

Škot Ian Mitchell, častni občan Bohinja / Foto: Gorazd Kavčič

Uspešni projekti

V prazničnem nagovoru je župan Jože Sodja poudaril večje dosežke letošnjega leta, med katerimi izstopajo novi vrtec v Bohinjski Bistrici, prizidek k zdravstvenemu domu, urejanje kanalizacijskega sistema v Zgornji Bohinjski dolini in gradnja bohinjskega dela kolesarske steze Bled–Bohinjska Bistrica, ki je v zaključni fazi. »Tudi letos smo veliko pozornosti namenili umirjanju prometa. Gre za ukrepe, ki vplivajo na kakovost doživetja Bohinja za obiskovalce, po drugi strani pa tudi na kakovost življenja nas, domačinov, ki v poletnem času pošteno občutimo prometni pritisk,« je poudaril župan.

Tudi v turizmu sta glavna poudarka trajnostno delovanje in razvoj. »Zavedamo se, da brez kmetijstva ni kakovostnega turizma; tako je Turizem Bohinj uspešno vzpostavil povezavo in prodajo zelenjave med bohinjskimi kmeti ter gostinci. Prepričan sem, da tudi s tem projektom orjemo ledino v Sloveniji.«

Pripravljeni na izzive

V nagovoru se je župan dotaknil tudi letošnjih neurji, ki so povzročila obilo škode tudi v Bohinju. »Poplave so pokazale, da smo le majhen delček v širšem ekosistemu, ki ga ne moremo vedno nadzirati. A ti dogodki nas učijo tudi pomembnih spoznanj. Kažejo nam, kako pomembno je, da smo pripravljeni na nepričakovane izzive. Da se hitro odzovemo in pomagamo tistim, ki so jih dogodki prizadeli, kar je kazalnik naše povezanosti in solidarnosti. Spominjajo nas tudi, kako ranljiva je naša okolica in kako nujno je, da se soočimo z izzivi podnebnih sprememb. Skrb za naše okolje ni več le izbira, ampak nuja, če želimo ohraniti svoj dom za prihodnje generacije.«

Gradnja prizidka po načrtih

V Radovljici gradijo prizidek k vrtcu, gradnja za zdaj teče po načrtih. Odprtje bo predvidoma čez leto dni, pred začetkom prihodnjega šolskega leta.

Marjana Ahačič

Radovljica – Gradnja prizidka k vrtcu v Radovljici za zdaj poteka po načrtih, kar pomeni, da bo projekt predvidoma zaključen do prihodnje jeseni. Kot je povedal župan Ciril Globočnik, je v teku tudi prva faza dozidave kuhinje vrtca.

Prizidek gradijo na severovzhodni strani obstoječega vrtca v dveh etažah s skupno površino približno 1250 kvadratnih metrov. V njem bodo športna igralnica z osrednjim prostorom, tri igralnice, igralnica razvojnega oddelka in prostor za dodatne dejavnosti ter razvojna ambulanta s petimi terapevtskimi prostori, ambulanto s sestrskim prostorom in spremljajočimi prostori, kot so čakalnica in sanitarije.

»Občina se je za naložbo odločila, ker se radovljiški vrtci srečujejo s prostorsko stisko – glede na trenutne potrebe po varstvu otrok bi potrebovali dva dodatna oddelka, vrtec v Radovljici pa tudi nima športne igralnice,« so ob začetku gradnje pojasnili na občinski upravi.

Gradnja prizidka k radovljiškemu vrtcu za zadaj teče po načrtih, zaključena naj bi bila v enem letu. / Foto: Gorazd Kavčič

V novem prizidku bo, kot rečeno, tudi prostor za razvojni oddelek. V radovljiških vrtcih takšnega oddelka še ni – otroci s težjimi in težkimi motnjami v razvoju so vključeni v redne oddelke oziroma v razvojne oddelke v Kranju ali na Jesenicah.

Sredstva za 2,5-milijonsko naložbo bodo prispevali Občina Radovljica, Osnovno zdravstvo Gorenjske, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za zdravje. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje bo v skoraj milijonskem znesku sofinanciralo gradnjo prizidka, Osnovno zdravstvo Gorenjske bo za razvojno ambulanto namenilo približno 112 tisoč evrov in financiralo nakup njene opreme. Za opremo bo 41 tisoč evrov prispevalo tudi Ministrstvo za zdravje, ki bo poleg tega sofinanciralo gradnjo z 289 tisoč evri.

Kot je zagotovil župan Ciril Globočnik, bo jeseni sicer v vseh sedmih enotah Vrtca Radovljica – v Radovljici, Lescah, Begunjah, Brezjah, Otočah, Kamni Gorici in Kropi – načeloma tudi letos dovolj prostora za vse, ki izpolnjujejo starostni pogoj, pri sprejemu pa bodo imele prednost družine, ki živijo v občini Radovljica.

Iščejo voznike prostovoljce za Prostofer

Kranj – Mestna občina Kranj (MOK) išče prostovoljce, ki so pripravljeni sodelovati kot vozniki prostovoljci v projektu Prostofer. Projekt, ki zagotavlja brezplačen prevoz starejšim in invalidom s pomočjo voznikov prostovoljcev, v Kranju deluje od jeseni 2021. Povpraševanje starejših in invalidov za brezplačne prevoze je veliko, letos so tako z dvema e-voziloma opravili že šeststo prevozov do zdravstvenega doma, lekarne ali dnevnega centra za starejše. MOK poziva zainteresirane prostovoljne voznice in voznike, naj pokličejo na telefonsko številko 04/237 31 61. Prostovoljni voznik je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v prostem času pripravljen pomagati tistim, ki prevoze potrebujejo. Prostoferji svojim sopotnikom nesebično pomagajo tudi, ko ti izstopijo iz avta, pri zdravniku jih pospremijo do čakalnice in počakajo nanje med pregledom, pomagajo jim nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri hoji po stopnicah ...

Za našo veliko mizarsko delavnico v Čajni (A 9611 Nötsch im Gailtal) iščemo:

ELEKTRIČARJA V OBRATU (M/Ž)

za vzdrževalna dela, servisiranje, odpravljanje napak, optimizacijo proizvodnih naprav in infrastrukture;

MIZARJA (M/Ž)

za končno obdelavo in nadzor kakovosti visokokakovostnih izdelkov iz lesa, zagotavljanje kakovosti in izboljšanje delovnih procesov.

Če imate zaključeno poklicno izobraževanje in izkušnje v svoji stroki, govorite nemško, imate opravljeno usposabljanje za delo z viličarjem (ni pogoj) in ste pripravljeni delati v izmenah in ob koncih tedna, se obrnite na Janeza Grilca na telefonsko številko 0043 67 604 601 702. Veselimo se vašega klica.

Diaplan Stahl - Holz, Bahnhofstrase 9, AT 9020 Celovec

Od odkritja do svetovne prepoznavnosti

Ob 130. obletnici odprtja soteske Vintgar za obiskovalce so v Turističnem društvu Gorje zasnovali bogat tridnevni kulturni in zabavni program. Osrednji dogodek je bila petkova slavnostna akademija ob vstopu v sotesko, kjer je bilo davnega leta 1893 svečano odprtje in so prvi obiskovalci lahko vstopili v sotesko in uzrli lepote Vintgarja.

Maša Likosar

Podhom – Uvod v praznovanje 130. jubileja Vintgarja je bil že novembra lani, ko so v soteski odkrili novo spominsko ploščo Jakobu Žumru, tedanjemu gorjanskemu županu, ki je sotesko leta 1890 odkril skupaj z blejskim kartografom in fotografom Benediktom Lergetporerjem. Vrhunec praznovanja je bil minuli konec tedna s slavnostno akademijo, ki je potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije Nataša Pirc Musar. Zbrane je nagovoril Janez Poklukar, predsednik Turističnega društva Gorje, ki upravlja sotesko Vintgar.

Janez Poklukar, predsednik Turističnega društva Gorje / Foto: Gorazd Kavčič

Osrednji dogodek akademije je bila avtorska gledališka predstava V Leskah. / Foto: Gorazd Kavčič

Odprl zastor neokrnjene narave

Zagotovo je časovni mejnik tisti, ki je vreden slavnosti in praznovanja, pa vendar prvi graditelj poti po soteski Vintgar in vizionar Jakob Žumer prav gotovo ni garal z namenom, da bomo občudovali in nagovarjali njegovo veličino, je dejal Poklukar. »Veličina takšnih srčnih mož je namreč v njihovi preprostosti, majhnosti in predanosti napredku naroda ter novim generacijam,« je poudaril. Jakob Žumer je z domačini vklesal v skalo podeste, ograje in ustvaril poti, po katerih hodimo še danes. »Obiskovalcem z vsega sveta je odprl zastor neokrnjene, včasih tudi surove narave. S tem je sebi in svojim sokrajanom skušal omogočiti boljše življenje. Žumer je bil namreč s svojim delom in vizijo eden izmed skromne peščice ljudi, ki so razumeli duha takratnega časa. Danes je to, kar je počel Žumer pred 130 leti, strategija naše domovine. Turizem je namreč v Sloveniji strateška gospodarska panoga, ki omogoča preživetje,« je dejal Poklukar. Danes soteska Vintgar z vsem obiskom omogoča dostojno življenje več tisoč ljudem.

Ob tej priložnosti so odkrili doprsne kipe Jakobu Žumru, Benediktu Lergetporerju in prof. Albinu Belarju. / Foto: Gorazd Kavčič

Od zgodnje pomladi do pozne jeseni jo v rekordnih letih obišče tudi več kot tristo tisoč turistov.

Priznanje formalnega upravljanja

Soteska Vintgar potrebuje skupnostno upravljanje, in to je način upravljanja, ki ga velja zasledovati in prenesti tudi na druge naravne in kulturne spomenike, je prepričan Poklukar. »Zaupana je bila v upravljanje Turističnemu društvu Gorje, ki ima skoraj petsto članov, ki prihajajo iz cele Slovenije, največ pa je domačinov.« Opozoril je, da se mnogokrat zgodi, da domačinov nihče ne vpraša, kako bodo razvijali sotesko Vintgar ter kako bodo ohranili krhko ravnovesje med človekom in naravo. Ob tem je še spomnil, da imamo v Sloveniji 1972 naravnih vrednot državnega pomena, a le tri imajo urejeno formalno upravljanje, Postojnska jama, Sečoveljske soline in Škocjanske jame. »Trenutno od države čakamo potrditev našega dolgoletnega dela in prizadevanj v obliki priznanja formalnega upravljanja s sotesko Vintgar. S tem bi bila dana podlaga, da iz naših aktivnosti zagotovimo tudi sredstva za občine Gorje, Bled in Jesenice, ki skrbijo za infrastrukturo, po kateri prihajajo obiskovalci v sotesko,« je dodal Poklukar.

Odkrili doprsne kipe

Ob tej priložnosti je Turistično društvo Gorje postavilo in odkrilo doprsne kipe Jakoba Žumra, Benedikta Lergetporerja in prof. Albina Belarja, ki so prispevali k prepoznavnosti soteske. Osrednji dogodek akademije je bila gledališka predstava V Leskah izpod peresa scenaristke in režiserke Tatjane Pintar. Spregovorili so še gorjanski župan Peter Torkar, Klemen Langus v imenu skupnosti Biosfernega območja Julijske Alpe ter odposlanka predsednice Republike Slovenije Eva Tomič.

ZA DIREKTNO POMOČ OBČANKAM IN OBČANOM, KI SO JIH PRIZADELE POPLAVE:

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA,
Poljanska cesta 7, 4224 Gorenja vas
Številka računa/IBAN: SI56 0700 0000 1116 851
Referenca: 99
Namen: POPLAVE 2023
Koda namena: CHAR

Lions klub Škofja Loka

BREZPLAČNA OBJAVA

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA, POLJANSKA CESTA 7, GORENJA VAS

Za direktorico predlagajo Andrejo Ravnihar Megušar

Če bo dobila podporo Občinskega sveta Občine Železniki, bo vodenje Javnega zavoda Ratitovec prevzela Andreja Ravnihar Megušar.

Ana Šubic

Železniki – Med štirimi kandidati, ki so se prijavili na ponovljeni razpis za direktorja Javnega zavoda Ratitovec, svet zavoda za novo direktorico predlaga Andrejo Ravnihar Megušar. O soglasju k njenemu imenovanju bodo na septembrski seji odločali še občinski svetniki Občine Železniki. Če bodo kandidatko potrdili in ne bo kakšnih nepredvidenih okoliščin, naj bi petletni mandat nastopila 1. oktobra. Dosedanji direktor Gregor Habjan se na ponovljeni razpis ni prijavil.

Andreja Ravnihar Megušar / Foto: Tina Dokl

Andreja Ravnihar Megušar prihaja iz Selške doline. Že vrsto let je zaposlena v upravi Občine Škofja Loka, vmes pa je bila krajše obdobje zaposlena tudi na ministrstvu za kulturo. »Kandidatka je člane sveta zavoda najbolj prepričala s poznavanjem javnih razpisov, delovanjem zavodov na splošno ... Sama problematika, torej predvsem kader, ki ga primanjkuje, pa čisto ni bil poznan nobenemu od kandidatov, zato je to gotovo ena izmed prednostnih nalog novega direktorja,« je pojasnil predsednik sveta zavoda Anže Kavčič.

Dosedanji direktor Gregor Habjan se na ponovljeni razpis ni prijavil.

Pozivi za zaščito naravnih območij

Alpe Adria Green, Mednarodno društvo za varstvo okolja in narave (AAG), je kot društvo, ki deluje v javnem interesu na področju okolja in narave, podalo pripombe na osnutek četrtih sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Mestne občine Kranj (SD OPN-4).

Maša Likosar

Kranj – V svoj pripombe so vključili tudi več stališč krajanov mestnih četrti Stražišče, Labore in Pševo, ki se ne želijo izpostaviti zaradi morebitnih posledic. Ob tem so v AGG izrazili zaskrbljenost, da je pristop Mestne občine Kranj (MOK) pri pripravi aktov, kar se tiče javnosti, v nasprotju z demokracijo. Posebej so poudarili obravnavo pogojev za normalno bivanje v naselju s kmetijskimi in z drugimi površinami najvišje kakovosti. »Te niso namenjene pozidavi ali drugim namenom, ki jih skuša SD OPN-4 vpeljati,« so navedli.

AAG med drugim nasprotuje spremembi, ki namerava v širšo vodovarstveno območje Sorško polje umestiti novo povezovalno cesto med krožiščem z Delavsko cesto in Škofjeloško cesto ter regionalno cesto Kranj–Škofja Loka. Ob tem menijo, da obravnavani poseg ni dopusten in je v nasprotju z Zakonom o kmetijskih zemljiščih, ki določa, da je kmetijska zemljišča treba uporabljati v skladu z njihovim namenom ter preprečevati njihovo onesnaževanje ali drugačno degradiranje ter zaviranja rasti rastlin.

AAG nasprotuje spremembi, ki namerava v širšo vodovarstveno območje Sorško polje umestiti novo povezovalno cesto med krožiščem z Delavsko cesto in Škofjeloško cesto ter regionalno cesto Kranj–Škofja Loka. / Foto: Tina Dokl, arhiv Gorenjskega glasa

Trajnostna zaščita vodotokov

Opozorili so tudi na predviden poseg na področje podtalnice pod Sorškim poljem, ki pomeni rezervni bazen pitne vode za Škofjo Loko in Medvode. »Če MOK ne želi priti v nasprotje s ciljem trajnostnega razvoja, bi moral celostno in trajnostno ščititi vodotoke,« so poudarili in dodali, da MOK k posebni previdnosti zavezuje še Uredba vlade o vodovarstvenih območjih za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, ki posebej ščiti širša vodovarstvena območja Sorškega polja. »Problem, ki bi ga ob tem kazalo preseči, je medsebojna nekompatibilnost občinskih prostorskih načrtov sosednjih občin,« so dejali.

Dodali so, da bo s predvidenim posegom odstranjena najmanj ena stanovanjska hiša, nadstrešek, rastlinjak in nekaj dreves. »Pri tem, ali so koristi tega projekta za prebivalce Kranja res večje od vložka, moramo upoštevati tudi padec vrednosti nepremičnin in kakovosti življenja Strašanov, ki so do sedaj živeli ob vaški poti, zdaj pa bodo morali živeti ob lokalno pomembni široki cesti, po katerih bodo lahko vozili težki priklopniki,« so prepričani.

V interesu razvoja industrije

V obrazložitvi omenjajo tudi Industrijsko cono Labore, ki bo po njihovih navedbah le mešana industrijska cona s predvidljivo nezdružljivostjo industrije in stanovanjskih enot. »Posebno če je za nedoločen čas odrinjena trasa južne obvoznice, ki je sicer v veljavnem OPN, a je zadnja prioriteta MOK. Namesto predvidenega parcialnega posega v prostor zato ponovno pozivamo MOK k projektiranju odseka obvoznice na za ta namen že rezervirani trasi,« so poudarili.

S spremembami OPN Stražišče se po mnenju AGG izgublja značilnosti krajine Sorškega polja z naseljem na eni strani ceste in trakovi kmetijskih zemljišč na drugi strani. »Kaže, da bodo za Stražišče postale značilne razmetane, neurejene in nepovezane industrijske cone, ki bodo stiskale še zadnje zaplate najboljših kmetijskih zemljišč. Zato se predlagana parcialna rešitev ne zdi v javnem interesu, pač pa zgolj v interesu razvoja industrije,« so pojasnili.

Nosilne zmogljivosti obiska

V AAG še predlagajo, da se opusti pobudo v Industrijski coni Laze in pobudi, ki posegata na zaščiteno področje Nature 2000, na katerih bi uredili parkirišča brez osvetlitve. Kranjsko občino pozivajo, da parkirišča raje uredi na področju zaradi industrije uničenih oziroma hudo prizadetih habitatov ob vznožju Sv. Jošta. »MOK bi morala pri pripravi pobude upoštevati predlog Zavoda za varstvo narave, po katerem bi ob načrtovanju tehničnih rešitev vključili predhodno oceno nosilne zmogljivosti obiska naravnih znamenitosti zaščitenih območij,« je ocenjujejo na AGG.

V AAG jih po nedavnih poplavah navzlic zgrajenemu zadrževalniku na Bantalah dodatno skrbi tudi bližina poplavnih površin in s tem povezan ogrožen zastareli mešani kanalizacijski sistem.

Mesec trajnostnega razvoja

Teden mobilnosti bo med 16. in 22. septembrom, v Medvodah pa bodo dogodki in projekti tretje leto zapored razpotegnjeni čez en mesec. Zvrstilo se jih bo 78. Dogajanje se je začelo včeraj.

Maja Bertoncelj

Medvode – Evropski teden mobilnosti vsako leto med 16. in 22. septembrom nagovarja obiskovalce središč mest, krajev, vasi, da bi bil promet prijetnejši z manj izpušnimi plini in hrupa, ter nas opozarja na skupnostno odgovornost do čistejšega okolja in svojega zdravja ter spodbuja k varčevanju s sredstvi in energijo. Podnaslov letošnjega tedna mobilnosti je enak lanskemu: Trajnostno povezani.

V občini Medvode letos teden mobilnosti tretjič zapored podaljšujejo kar čez cel mesec. »Razširjamo ga tudi področno, tako da lahko kot eni redkih v Evropi govorimo o izvajanju nekakšnega meseca trajnostnega razvoja. Dogajanje začenjamo 28. avgusta. Tudi letos bo program dogodkov in projektov zelo pester, saj bomo soorganizatorji izvedli 78 različnih dogodkov in projektov, kar nas postavlja ob bok večjih in mestnih občin.

Odsek Ceste ob Sori od banke do pošte v Medvodah so za dober mesec zaprli za motorni promet in ga spremenili v razstavni prostor. Na ogled je fotografska razstava Luke Vunduka o novi kolesarski povezavi in brvi. / Foto: arhiv Občine Medvode

Načrtujemo druženje na najmanj 37 manjših dogodkih, ki bodo potekali predvsem na prostem in bodo večinoma mobilnostni,« pojasnjujejo na Občini Medvode.

Začelo se je z Odprto ulico. Za motorna vozila so za več kot en mesec zaprli enosmerni odsek Ceste ob Sori od banke do pošte in jo do 29. septembra odprli za trajnostno mobilnost. Tam je na ogled fotografska razstava Luke Vunduka o novi kolesarski povezavi in brvi. Enajstega septembra bodo dejavnosti razširili tudi čez reko Soro, na tržnico, kjer boste lahko sodelovali v projektu režijskega obrata občine in centra za zbiranje odpadkov Park(ing) soba. Postavili bodo tudi informativne stojnice, na katerih bodo predstavili nekatere trajnostne dejavnosti v občini.

Program s podrobnejšim opisom dogodkov je objavljen tudi na spletni strani Občine Medvode.

Praznik fižola na Beli

Alenka Brun

Zgornja Bela – Etnološko-kulinarični dogodek z degustacijo starih in sodobnih jedi iz fižola bodo domačije na Zgornji Beli pri Preddvoru gostile v soboto, 2. septembra.

Nekdaj je bil semenj ali žegnanje za vas težko pričakovan dogodek, ki ga je spremljalo kup običajev. Žegnanje je na vseh treh Belah in v Hrašah pri Preddvoru na god sv. Egidija. V tem času je na belskih poljih dozorel fižol. Ljudje so ga veliko pridelovali, saj je predstavljal pomembno vsakdanjo prehrano za običajno zelo številne družine. Tako so se v Krajevnem odboru Bela odločili, da bodo s Praznikom fižola na Beli obudili spomin na nekdanje čase. Na semanjo soboto vabijo na pokušino fižolovih jedi v Tomaževi kajži, pr' Cuc in v stari Petanovi hiši na Zg. Beli – vse tri domačije najdete ob cesti v smeri Bašlja. Kulinarični dogodek bosta pospremila pripoved v narečju o nekdanjih običajih, ne bo manjkalo starih ljudskih napevov, nastopili bodo Kostanarji, zazvenela bo harmonika. Dogodek nima vstopnine, dobrodošli so prostovoljni prispevki. Začnejo ob 18. uri.

BSC
Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

Družba BSC, Poslovno podporni center, d.o.o., Kranj

je objavila razpis za prosto delovno mesto

DIREKTORJA/DIREKTORICE DRUŽBE

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani družbe BSC, d.o.o., Kranj www.bsc-kranj.si.
Rok za prijavo je 15. 9. 2023.

BSC Poslovno podporni center d.o.o., Kranj, Cesta Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj

Zvesti vrednotam zadružništva

Na prireditvi v športni dvorani v Žireh so minuli petek zaznamovali 75. obletnico ustanovitve Kmetijsko-gozdarske zadruge M Sora Žiri in tridesetletnico delovanja njene enote Norica.

Mateja Rant

Žiri – »Današnja prireditev priča o vztrajnosti, zdravi kmečki pameti, pripadnosti, spoštovanju tradicije in uspehu, ki je plod vsega naštetega,« je zbrane v športni dvorani nagovoril predsednik državnega sveta Marko Lotrič in spomnil, da v državnem svetu ves čas poudarjajo, da zaradi naše majhnosti v Sloveniji potrebujemo uspešne obrtnike, podjetnike in gospodarstvenike, pa tudi zadružnike, saj skupaj prispevajo k dvigu kakovosti življenja v svojem okolju. »M Sora pa je tudi dokaz, da iz obrti, ki deluje na lokalni ravni, lahko nastane mednarodno uspešno podjetje.« Prepričan je, da so lahko upravičeno ponosni na svoje dosežke.

V Žireh so zaznamovali 75. obletnico ustanovitve podjetja M Sora Žiri in tridesetletnico delovanja njegove enote Norica. / Foto: Primož Pičulin

Tradicija in inovativnost

Direktor M Sore Aleš Dolenc je spomnil, da je že pred petimi leti, ko so praznovali sedemdesetletnico, v povezavi z njihovim podjetjem govoril o tradiciji in inovativnosti in tako ostaja tudi danes. »A svet je danes precej drugačen kot pred petimi leti; žal ni boljši in nič ne kaže, da bo kmalu drugače.« A kot pravi Dolenc, so negotovih razmer vajeni. »Ni bilo lahko, a smo se prilagodili novi realnosti, ob tem pa sledili našim temeljnim načelom in vrednotam. Poslovali smo dobro, povečali smo vrednost podjetja in poskrbeli za dostojne plače. S pravimi odločitvami bomo še naprej izboljševali poslovanje.« V vseh teh letih jim je iz male zadruge uspelo zgraditi podjetje, ki je danes po skupnem prometu največje v Žireh. »Prihaja čas menjave vodstva podjetja ter s tem sveža energija in sodobnejši pogledi na poslovanje. Tako je prav. Vedno smo se pogumno soočali z novimi izzivi in uvajali nove inovativne rešitve,« je poudaril in dodal, da nekaj pa se ne spreminja, to so njihove vrednote.

»Hvaležni smo prednikom, ki so se odločili za ustanovitev zadruge,« je poudaril predsednik zadruge M Sora Anton Kokelj in spomnil, da je leta 1992 sprejeti novi zakon o zadrugah prinesel kar nekaj sprememb. »Ogromno časa in dobre volje je bilo potrebno, da smo ohranili vse dejavnosti v zadrugi, kar nam je dalo luč za nadaljnji razvoj.« Ob tem se je zahvalil tudi nekdanji direktorici Frančiški Primožič in sedanjemu direktorju Alešu Dolencu, ki sta po njegovih besedah pustila velik pečat v razvoju M Sore. Leta 2000 so se odločili tudi za nakup podjetja Norica, saj so želeli nadgraditi proizvodnjo stavbnega okovja. Omenjeno podjetje letos praznuje tridesetletnico delovanja.

»Prihaja čas menjave vodstva podjetja ter s tem sveža energija in sodobnejši pogledi na poslovanje. Tako je prav. Vedno smo se pogumno soočali z novimi izzivi in uvajali nove inovativne rešitve,« je poudaril in dodal, da nekaj pa se ne spreminja, to so njihove vrednote.

Tudi družbeni steber Žirov

Predsednik Zadružne zveze Slovenije Borut Florjančič je poudaril, da zgodba o uspehu podjetja M Sora temelji na zadružništvu, zadružni model pa so nadgradili z delniškim upravljanjem. »To vas je postavilo na zemljevid poslovnega uspeha tudi zunaj naših meja.« Dodal je še, da niso le gospodarska entiteta, ampak tudi ključni družbeni steber Žirov, kar med drugim izkazujejo s podporo športnikom. Tudi župana Francija Kranjca veseli, da se v podjetju zavedajo svojih korenin. »Ustanavljate hčerinska podjetja v tujini, proizvodnjo pa ohranjate v Žireh.« Poudaril je, da v M Sori uresničujejo tudi širše družbene cilje, saj podpirajo prireditve in dejavnosti v kraju. »Ime Norica nosi tudi smučarski skakalni klub, ki se ponaša z dosežki svetovnega pomena. Hvala, da tudi tako ponašate ime našega kraja po svetu.«

Podaljšali zapore regionalne ceste pod Sušo

Ana Šubic

Železniki – Zaradi izvedbe druge faze protipoplavnih ukrepov na Selški Sori so na državni cesti med Železniki in Zalim Logom na območju gradnje zadrževalnika pod Sušo poleg polovične cestne zapore že od lanskega novembra potrebne občasne kratkotrajne popolne zapore. Te so bile po zadnjih napovedih predvidene do konca avgusta, a so jih pred kratkim podaljšali do 20. decembra. Tako kot doslej so popolne zapore dovoljene od ponedeljka do petka od 9. do 10. ure in od 11. do 12. ure ter večkrat do 15 minut med 13. in 15. uro, ob sobotah pa med 10. in 15. uro – prav tako večkrat do 15 minut. Občasne zapore so potrebne, ker so dela zelo zahtevna in nevarna. Drugo fazo projekta izboljšanja poplavne varnosti Železnikov, ki ga vodi Direkcija RS za vode, izvaja podjetje Kolektor Koling s partnerji in podizvajalci. Zgradili bodo zadrževalnik z dvajset metrov visoko nasuto zemeljsko pregrado, poleg tega pa bodo preložili in uredili še dobrih 900 metrov regionalne ceste, zgradili most čez pregrado ter uredili kilometer struge.

Občasne kratkotrajne popolne zapore regionalne ceste med Železniki in Zalim Logom na območju gradnje zadrževalnika pod Sušo so podaljšali do 20. decembra.

Nadaljujejo gradnjo kolesarske steze

V občini Železniki nadaljujejo gradnjo kolesarske steze, ta čas na Studenem, kjer bo po novem potekala ob regionalni cesti, in ne po njej, saj jim je uspelo doseči spremembo trase.

Ana Šubic

Železniki – Občina Železniki nadaljuje urejanje kolesarske povezave od Plenšaka do Selc. Pred kratkim so jo začeli graditi v naselju Studeno, kjer bi kolesarska steza, ki so jo zgradili iz smeri Selc, po prvotnem načrtu morala prečkati regionalno cesto in v nadaljevanju potekati po njej, a je občini uspelo doseči spremembo trase, zato bodo površine za kolesarje in pešce zgradili ob cesti. Novozgrajeni odsek bo dolg 700 metrov, obenem pa bodo uredili še dva prehoda za pešce – pri novem delu naselja Studeno in avtobusni postaji pri cvetličarni. Gradbena dela, ki bodo stala slabih 360 tisoč evrov (z DDV), bodo končali predvidoma do konca oktobra.

Kolesarsko stezo na Studenem naj bi zgradili do konca oktobra. / Foto: Ana Šubic

Železnikarski župan Marko Gasser je zelo zadovoljen, da so bila pogajanja z lastniki zemljišč ob glavni cesti, ki so se začela spomladi, uspešna. Priskrbeli so jim nadometna zemljišča, kolesarska steza, ki bo sedaj potekala po novi trasi ob cesti, pa bo varnejša za uporabnike in obenem manj moteča za lokalni promet, je poudaril.

Celotni projekt bo končan jeseni

Projekt vzpostavitve dobrih sedem kilometrov dolge kolesarske povezave od Plenšaka do Selc, ki bo v celoti stal blizu 1,6 milijona evrov (z DDV) in ga sofinancira Evropska unija, bo po napovedih župana končan letošnjo jesen. Končati bi ga morali že lani, a so jim podaljšali rok izvedbe, saj zaradi protipoplavnega urejanja Selške Sore v Železnikih ni bilo mogoče zgraditi kolesarske steze od mostu za Ovčjo vas do začetka pokopališča. Omenjeni odsek je sedaj že pripravljen in čaka na asfaltiranje, prav tako pa je treba asfaltirati še krajši odsek v Plenšaku in zarisati površine za kolesarje na cestah, kjer ni bilo mogoče zgraditi ločene kolesarske steze. »Želimo si, da bi se lahko ognili talnim označbam in regionalni cesti, ampak glede na projekt, ki je bil zastavljen, in glede na sredstva to sedaj ni mogoče. Bomo pa v nadaljevanju iskali boljše rešitve,« je napovedal župan.

Cvetje v jeseni na prostem

Na Koroški Beli bo v petek zvečer premiera predstave Cvetje v jeseni v režiji Gregorja Čušina. Uprizorili jo bodo na prostem, na Svetinovem vrtu sredi vasi, v njej pa nastopa kar 31 igralcev. Tako premiera kot dve ponovitvi so že razprodane.

Urška Peternel

Koroška Bela – »Ideja o igri na prostem, ki bi povezala več generacij, člane različnih društev in skupin, je stara že več kot petnajst let. Domačin, član društva, igralec in pisatelj Gregor Čušin je privolil v sodelovanje in v režijo takšne igre. Sam je izbral besedilo, ga dramatiziral in zbral igralsko ekipo. Odločil se je za Tavčarjevo povest Cvetje v jeseni,« je pred petkovo premiero predstave na prostem povedal Andrej Palovšnik iz Farnega kulturnega društva Koroška Bela. V njej nastopa kar 31 igralcev, vsi so domačini s Koroške Bele, Slovenskega Javornika, iz Javorniškega Rovta in z Jesenic.

Predstavo bodo uprizorili na prostem, na Svetinovem vrtu, Svetinova hiša pa je kot naročena kulisa. / Foto: Nik Bertoncelj

Vlogo Janeza je režiser zaupal Urošu Sterletu, domačinu, ki je že nastopal v prvih igrah društva, vlogo Mete pa Ani Račič, ki je tudi že igrala v otroških in mladinskih predstavah društva. Pri organizaciji in izvedbi igre sodeluje več društev in skupin: Kulturno društvo Možnar, PGD Koroška Bela, Društvo podeželskih žensk pod Golico in Stolom, godci Suhe hruške in Pritrkovalci s Koroške Bele.

Vaje so začeli sredi aprila. »V ozadju je veliko truda, prostovoljskih ur, organizacije, odrekanja, prilagajanja, zato upamo, da bo predvidena premiera 31. avgusta uspela in da nam bo vreme naklonjeno,« je dejal Palovšnik.

Dramatizacija sledi povesti Ivana Tavčarja Cvetje v jeseni. »Starejši gledalci, ki poznajo slovensko klasiko, film Cvetje v jeseni, bodo seveda primerjali in ugotavljali, v kolikšni meri so naši igralci podobni tistim iz filma, koliko naša scena sledi filmski, vendar Gregor Čušin vedno ubere izviren pristop in izvirno interpretacijo, in tudi tokrat jo je,« je na vprašanje, koliko bo predstava podobna filmu, odgovoril Andrej Palovšnik.

Utrinek z vaje: Meta je Ana Račič, Janez Uroš Sterle. / Foto: Nik Bertoncelj

Ker Svetinov vrt dopušča le prisotnost do 150 gledalcev, so se odločili za izvedbo treh predstav, ki pa so bile razprodane v nekaj dneh.

»Vsem, ki so zamudili rezervacije, se opravičujemo in jih prosimo za razumevanje, obenem pa jih vabimo v Poljansko dolino na Tavčarjev dvorec, kjer bomo 15. septembra igro ponovili,« je še dejal Andrej Palovšnik iz Farnega kulturnega društva Koroška Bela.

Režiser Gregor Čušin: »Uprizoriti vsem znano zgodbo je kot povedati star vic. A če ga dobro poveš, se bodo ljudje smejali. Upam, da nam je uspelo in da se bodo ljudje vsaj nasmehnili. Ali pa potočili kako solzico.«

V Žlebe na razstavi

Iz zgodovine in arheoloških izkopavanj v sodobno umetnost: razstavi Jeterbenški gradovi in Hiša na hribu

Maja Bertoncelj

Žlebe – Žlebe so naselje v občini Medvode, kamor se lahko podamo po užitke v naravi in na ogled dveh razstav. Parkiramo pri kozolcu, ki je že nekaj let galerijski prostor. Tam je od sredine aprila na ogled 13. razstava, njen naslov pa je Jeterbenški gradovi. Območje Jeterbenka v osrčju Polhograjskega hribovja, kamor se lahko podamo tudi iz Žlebov, je med pohodniki zelo priljubljeno, ima pa tudi bogato zgodovino.

Arheološke raziskave gradov vitezov Jeterbenških v pogorju Jeterbenka nad Medvodami je predstavil dr. Andrej Gaspari. Opisane so v knjigi in na ogled na razstavi. / Foto: Maja Bertoncelj

V čas vitezov Hertenberških

Avtorja razstave sta Andrej Gaspari in Ana Vičar, izbor fotografij in tekstov pa je delo Lada Vidmarja iz Turističnega društva Žlebe - Marjeta.

Na območju nad Žlebami so v letih 2006, 2007, 2018 in 2021 potekale arheološke raziskave, ki so prispevale pomembno vedenje o gradbenih značilnostih, razvoju in kronologiji vseh treh utrdb grajskega kompleksa Jeterbenk (Kašča, Gradišče nad Sveto Marjeto in stolp Nebojse) ter drobni materialni kulturi, ki pripoveduje o bivanjskem standardu Jeterbenških, pa tudi o dogodkih, ki so privedli do uničenja oziroma opustitve utrdb. Raziskave je predstavil arheolog dr. Andrej Gaspari. »Približali smo se odgovorom, kolikor se je dalo. Spoznali smo srednjeveško krajino in vloge gradov v prostoru. Razgled in obvladovanje gradu sama po sebi nista omogočala neposrednega vojaškega nadzora, pomembnejša je vloga v mreži utrdb na ključnih mestih v obmejnem prostoru, ki omogočajo hitro komunikacijo in odzivanje na vojaške grožnje. Iz samega Jeterbenka se praktično vidi petina Slovenije, z Roga še malce več, celo do Nanosa. To so bile lege, ki jih je bilo treba zasesti,« je povedal dr. Gaspari. Na razstavi so v fotografijah na ogled tudi najdbe, ki so bile sicer maloštevilne, pa zato toliko zanimivejše. Odsevajo premožno rodbino z veliko orožja in zanimivih kosov opreme. Časovne dimenzije vseh treh gradov so znane, umeščene nekako med drugo polovico 12. stoletja in sredino 14. stoletja. Nekatere najdbe kažejo še na starejši horizont.

Zadnja izkopavanja na tem območju so bila na Rogu in so se zaključila v letošnjem letu. Pokazala so, da je bila tam enotna stolpasta zgradba, visoka okrog 15 metrov. Te raziskave zaokrožajo dolgoletno delo dr. Gasparija in njegovih sodelavcev z Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani na tem območju. Poudarja, da so Medvode arheološko eno najbolj zanimivih območij.

Sodobna umetnost na Sv. Marjeti

Okrog deset minut hoda od Galerije pod kozolcem pa je Sv. Marjeta, kjer na prehodu poletja v jesen domuje sodobna umetnost v naročju naravne in kulturne dediščine. To je razstava Hiša na hribu, ki je vrata odprla že deveto leto zapored. Glavni projekt Zavoda CCC ima svoje temelje v vaseh v okolici Medvod. Z glavno razstavo v Žlebeh pri cerkvi sv. Marjete in z umetniškimi intervencijami na Domačiji Pr' Lenart na Belem ter na Topolu tradicionalno predstavlja njihovo delovanje tistega leta in povabljene umetnike. Osnovno poslanstvo je sodobno umetnost pripeljati do ljudi, ki sicer v galerijske prostore ne zahajajo. »Osrednja nit je skupnost. To je vsebina, ki jo gradimo že več let, letos pa je resnično prišla do izraza. Med drugim imamo na razstavi tudi Skupnostne prte, ki nastajajo v mednarodnem projektu Smoties, pri katerem sodelujemo skupaj z Urbanističnim inštitutom Republike Slovenije. Prepoznali so nas kot dobro prakso, kako neko socialno življenje postaviti v ruralno območje. Po daljšem času imamo znova postavitev tudi v cerkvi in v zvoniku,« je pojasnila Zvonka T Simčič, koordinatorka projekta Hiša na hribu. Na Sv. Marjeti so na ogled že omenjeni skupnostni prti, poleg tega pa tudi razstava del povabljenih umetnic Anje Kranjc, Nine Šardi in Natalije R. Črnčec ter Maruše Štibelj. Ogledate si jo lahko vsak petek, soboto in nedeljo do 24. septembra, in sicer od 14. do 19. ure. Dela umetnikov Louise Winter, Boštjana Jurečiča in Maruše Štibelj bodo še vse leto na ogled v Galeriji odprtih vrat v kašči Domačije Pr' Lenart na Belem, pri župnišču na Topolu pa so postavljene potovke. Ustvarjalci Hiše na hribu so veseli, da je projekt vsako leto bolj skupnostni in da v njem na različne načine sodeluje tudi veliko domačinov. Hiša na hribu združuje ljudi in raste z roko v roki z lokalno skupnostjo.

Na razstavi Hiša na hribu so tudi t. i. žarilke. Svetlobno-prostorska postavitev je združena z zvočno-ambientalno instalacijo. / Foto: Maja Bertoncelj

Dvorili po starem

Na letošnjem, 36. Kmečkem prazniku pod Storžičem v Bašlju je bil v vlogi povezovalca programa kar župan preddvorske občine Rok Roblek, ki je sicer tudi sam Bašljan. Tokrat je prikaz starih kmečkih opravil zamenjal prikaz dvorjenja po starem.

Alenka Brun

Bašelj – Turistično društvo Bašelj je povabilo na tradicionalni Kmečki praznik pod Storžičem. Sicer so poskrbeli, da je bilo glasbeno in veselo ob zvokih ansambla Razgled že večer prej, dogajanje pa je ponovno gostilo nogometno igrišče v Bašlju oziroma dolini Belice. Prav na dan prireditve pa so na plesišče z glasbo vabili člani priljubljene narodnozabavne zasedbe Veseli Begunjčani.

Sladki flancati in tradicionalni srečelov

Na Kmečkem prazniku pod Storžičem obiskovalci izredno radi posegajo po sveže ocvrtih kvašenih flancatih. Izvemo, da so za njihovo pripravo tokrat porabili 36 kilogramov moke in kar 180 jajc. Obiskovalci so si lahko privoščili tudi ajdove žgance s kislim mlekom ali samo kislo mleko s kruhom, golaž, masovnek, posmoduljo, štruklje, seveda pa brez pic, pleskavic, čevapčičev, klobas in pečene svinjine ni šlo. Praznik je znan tudi po t. i. »črnem kofetu s šnopcem«, posebni pijači, ki ogreje še tako ledeno srce ... Sladko ponudbo so letos dopolnili še s palačinkami.

Priljubljen je tudi srečelov. Večina sreček je bila dobitna, glavna nagrada je bila tokrat likalna postaja. Kegljanje na travi s tremi meti z leseno kroglo je na koncu za največ podrtih kegljev nagradilo tretjeuvrščenega s kubičnim metrom drv, drugo- in prvouvrščeni pa sta si prikegljala vsak svojega jarca. V otroškem kotičku so na svoj račun prišli najmlajši, na stojnici Rdečega križa Bašelj pa so postregli z različnimi informacijami o svojih dejavnostih, tudi o krvodajalskih akcijah. Bašljanska mladina je poskrbela, da je bil posebni gozdni bar, ki ga imenujejo Peku, dobro obiskan, lanskoletna novost – še en bar, ki so ga poimenovali Koktejl šank – pa se je tudi dobro prijel.

Tokrat brez pomoči spletnih aplikacij

Namesto prikaza starih kmečkih opravil smo tokrat lahko prisostvovali prizoru dvorjenja. Po mlado dekle so se vaški fantje ob glasbeni spremljavi pripeljali na lesenem vozu, pripetem na traktor. Odprl jim je dekletov oče, pridružila se mu je še mama, sledilo je nekaj »za okrepčat«, pogovor ter nekaj pregovarjanja, ali bo šlo dekle lahko ven ali bo ostalo doma. »Pristno in fizično,« je prikaz napovedal povezovalec Kmečkega praznika. »Tako, kot je bilo včasih. Brez pomoči Facebooka in podobnih spletnih aplikacij,« je še dodal.

Brez harmonike in šilca za pogum dekletovega očeta pri prikazu dvorjenja pač ne gre ... / Foto: Alenka Brun

Franc Roblek tradicionalno vsako leto pomaga tudi v letni kuhinji na Kmečkem prazniku. / Foto: Alenka Brun

Preddvorski župan je bil tisti, ki je na tokratnem Kmečkem prazniku v Bašlju skrbel za vezni tekst. / Foto: Alenka Brun

Karel Rakovec je bil aktiven pri »postaji« s picami in posmoduljami. / Foto: Alenka Brun

V odprti kuhinji je bilo živahno, domačini so poskrbeli za zadostno količino sveže ocvrtih flancatov. / Foto: Alenka Brun

Ob stoletnici odprli gasilski muzej

Ob stoletnici Prostovoljnega gasilskega društva Voklo so v središču vasi odprli gasilski muzej, kjer je razstavljena vprežna prevozna ročna črpalka Rosenbauer iz leta 1898.

Maša Likosar

Voklo – Zgodovina gasilstva v Voklem sega v leto 1923, ko so 22. avgusta domačini ustanovili Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Voklo z namenom zagotavljanja požarne varnosti. Iz ohranjenih dokumentov je razvidno, da je k društvu pristopilo 17 članov. Le dve leti kasneje so kupili rabljeno vprežno prevozno ročno črpalko, leta 1932 pa so zgradili gasilki dom, ki je sčasoma postal premajhen za potrebe društva. V petih letih so zgradili novega v središču vasi, ki je še danes v uporabi. Leta 1986 so se razveselili novega gasilskega vozila, ki je služilo do leta 2002, ko so ga zamenjali s sodobnim kombiniranim vozilom, je zgodovino na slovesnosti, ki je potekala predzadnjo soboto v avgustu, strnil predsednik PGD Voklo Aleksander Vehovec.

S prerezom traku sta gasilski muzej odprla predsednik PGD Voklo Aleksander Vehovec in šenčurski župan Ciril Kozjek, blagoslovil ga je župnik šenčurske dekanije Urban Kokalj. / Foto: Jernej Likosar

Župan Občine Šenčur Ciril Kozjek mu je ob tej priložnosti izročil Jurjevo priznanje v znak zahvale za delo in požrtvovalnost članov PGD Voklo. »Prostovoljni gasilci ste temelj sistema zaščite in reševanja, kar se je znova dokazalo v jutranjih urah, ko je požar zajel gospodarsko poslopje v Srednji vasi. Gasilci ste bili tisti, ki ste požar omejili, da se ni razširil na domačijo in okoliške hiše,« je spomnil župan. Zbrane sta nagovorila še predsednik Gasilske zveze Kokra Franc Draksler ter podpredsednik Gasilske zveze Slovenije in predsednik Gasilske zveze Gorenjske Jože Derlink, ki je podelil odlikovanja GZS za posebne zasluge. Prejeli so jih PGD Voklo, Dušan Vehovec in Bojan Maček.

Na ogled stara »rosenbauerica«

Ob stoletnici so v Voklem odprli gasilski muzej, ki stoji v neposredni bližini gasilskega doma. Osrednji prostor muzeja je namenjen vprežni prevozni ročni črpalki Rosenbauer iz leta 1898, ki so jo vokljanski gasilci kupili leta 1925. Bila je na ročni pogon, vendar za tiste čase moderna, zelo dobra in dovolj zmogljiva. Namenu je služila polnih 28 let – vse do leta 1953. Črpalko so kasneje nadomestili z novejšimi prenosnimi črpalkami, stara »rosenbauerica« pa je ostala v starem gasilskem domu.

Pred desetimi leti je črpalko prevzela Gasilsko-reševalna služba Kranj in jo temeljito obnovila. Po nekaj letih so jo zaradi prostorske stiske pri poklicnih gasilcih spet prevzeli vokljanski gasilci in od takrat je v njih tlela želja po lastnem muzeju, kjer bi dragocen predmet našel svoj častni prostor. Muzej, ki so ga zgradili člani s prostovoljnim delom, je opremljen tudi s slikovnim gradivom zgodovine gasilstva v vasi. Poleg tega je na strehi gasilskega doma, kjer so stali drogovi, ki so v vas pripeljali kabelsko televizijo, ob tej priložnosti zaplapolala slovenska zastava in bo na tem mestu odslej izobešena trajno.

Eurofleurs 2023 je osvojil Francoz

Slovence ja na tekmovanju Eurofleurs 2023 zastopala Maša Troha, ki je bila na koncu skupno sedma, kar je odličen rezultat, saj so bile v ospredju res velike cvetličarske države.

Alenka Brun

Volčji Potok – Arboretum Volčji Potok je minuli konec tedna gostil evropsko prvenstvo mladih cvetličarjev Eurofleurs 2023. Tekmovalcev je bilo dvanajst, prišli so iz Velike Britanije, Češke, Danske, Francije, Nemčije, Nizozemske, Belgije, Švice, Poljske, Madžarske, Estonije in Slovenije. Obiskovalci so jih lahko ves čas tekmovanja pri njihovem delu spremljali v živo, vendar s primerne razdalje, da jih niso motili. Uživali pa so lahko med drugim tudi v raznovrstnih postavitvah kitajske floristike ali aktualno evropsko prvakinjo Hanneke Frankema iz Nizozemske povprašali o njenih idejah in cvetličnih kreacijah.

Slovence ja na tekmovanju Eurofleurs 2023 zastopala Maša Troha, ki je bila na koncu skupno sedma, kar je odličen rezultat, saj so bile v ospredju res velike cvetličarske države. Tekmovanje je bilo sestavljeno iz petih tematskih florističnih nalog, ocenjevala pa jih je mednarodna komisija. Prva tema je bila Drevesa so moji prijatelji (prosta postavitev), sledile so Poletne sanje (šopek), pa Romantični piknik na cvetočem travniku (piknik za dva), Legenda rdečih in belih vrtnic (poročni šopek) in Duše zaljubljencev lebdijo kot lokvanji na jezeru kot zadnja, peta in hkrati tema presenečenja. Tudi za vsako od omenjenih tem so izbrali najboljšega med tekmovalci, katerih imena so ravno tako povedali na slavnostni sobotni večerni razglasitvi najboljših. Skupno tretje mesto je osvojila Karoline Brask Pedersen iz Danske, drugi je bil Anian Friedrich iz Nemčije, prvo mesto pa je pripadlo mlademu Francozu Benoitu Barbinu.

Duše zaljubljencev lebdijo kot lokvanji na jezeru je bil naslov zadnje, pete naloge za tekmovalce. Hkrati je bila to tema presenečenja. Nastale so ene lepših cvetličnih kreacij na tokratnem prvenstvu. / Foto: Alenka Brun

Floristična dela mladih cvetličarjev v Arboretumu privabljajo poglede obiskovalcev. / Foto: Alenka Brun

Zmagovalni trojici (Karoline Brask Pedersen, Benoit Barbin in Anian Friedrich) je čestital tudi predsednik mednarodne cvetličarske organizacije Florint in sekcije cvetličarjev in vrtnarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) Simon Ogrizek. / Foto: Alenka Brun

Stol še greje srca večno mladih fantov

Na tradicionalnem, že 49. pohodu Kluba večno mladih fantov na Stol je pohodnike ob mladostnem vzdušju grelo tudi vroče poletno sonce.

Igor Kavčič

Radovljica – Ne le tradicija, dobra volja in pripadnost Večno mladim fantom, pohodnike je na letošnjem pohodu na Stol ogrevalo tudi lepo sončno vreme.

Vedno natančni kronist Kluba večno mladih fantov Boštjan Lenac je v klubski zapisnik zabeležil, da se je letošnjega pohoda udeležilo skupaj 54 pohodnikov. Na Stol oziroma do Prešernove koče se je povzpelo 37 najbolj vztrajnih, med njimi 26 s prijavami v dolini in še pet na vrhu, tu pa je še šest članov Gorske reševalne službe.

V zadnjih letih simbol k Prešernovi koči ponese Branko Bajič. / Foto: Igor Kavčič

K prejemu »zakramenta večne mladosti« spada tudi požirek rujnega. / Foto: Igor Kavčič

Nekaj je bilo tudi večno mladih pohodnic. Poleg tega je 17 članov Kluba večno mladih fantov prispelo do Valvasorjevega doma in pohod izvedlo do bližnjih Žirovniške in Zabreške planine.

»Bojim se, da se v zadnjih letih število pohodnikov vztrajno zmanjšuje. Starejši odhajajo, mladih pa ni. Letos je kazalo, da ne bo nobenega krsta, pa se jih je ob koči pet pohodnikov, ki sicer niso prišli v okviru Večno mladih fantov, odločilo vstopiti v našo družbo,« je ob upadu pohodnikov v zadnjih letih dejal predsednik kluba Marko Pangerc in dodal, da bo v prihodnje treba več storiti glede promocije. »Zakrament večne mladosti« so letos tako prejeli Franci Grilj, Nejc Burja in Simon Burja iz Moravč, Dušan Potrebuješ z Orehka pri Kranju in Tomas Buttazoni iz sosednje Avstrije.

Simbol letošnjega pohoda – kot po tradiciji predmet iz gospodinjstva povečanih dimenzij – je odpirač za buteljke. Sestavljen je iz dveh delov, lesenega in kovinskega. Gornji leseni del je izdelal župan Ciril Globočnik. Doma je imel 49 let star kos lipovega lesa, ki ga je takrat posekal sosed. Letošnja 49. izvedba pohoda se je ujemala z letnico, zato je bil pravi čas, da les dobi svojo novo vlogo. Spodnji, kovinski del je izdelal mojster umetnostnega kovaštva Rajko Šolar iz Kamne Gorice. Skupaj je simbol tehtal kakih dvajset kilogramov, do Prešernove koče pa ga je nesel Branko Bajič.

Tradicionalna skupinska fotografija pohodnikov pri Prešernovi koči / Foto: Alenka Grilj

Po vrnitvi v dolino je sledila povorka udeležencev pohoda in članov kluba ter sodelujočih pihalnih orkestrov skozi Grajski park do Linhartovega trga. Tu sta se poleg domačega Pihalnega orkestra Lesce predstavila še Godba Gorje in Pihalni orkester Naša sloga Babići iz Umaga. Večerne ure je občinstvo zabaval Bid Bang z gostom Sergejem Škofljancem. Prihodnje leto bo jubilejno, saj pohod Kluba večno mladih fantov na stol praznuje abrahama. Kot je povedal Marko Pangerc, bo prireditev jubileju primerno slavnostna, upa pa tudi, da bodo vsakoletni simboli dobili stalno razstavno mesto, kjer bodo na ogled tako domačinom kot obiskovalcem Radovljice.

Od naravne in kulturne krajine do porok

Razstavišče v Sokolskem domu si delita dve fotografski razstavi. S preprostim naslovom Fotografije je fotografski opus zadnjih let naslovil Naško Križnar, Matjaž Tavčar pa svoj izbor fotografij predstavlja kot Igrivost poročne fotografije.

Igor Kavčič

Škofja Loka – Zavod 973 v Sokolskem domu tokrat gosti dve tematsko in žanrsko precej različni si fotografski razstavi. Predstavljata se dva zanimiva avtorja različnih generacij, katerih prva izbira ni bil fotografski poklic, a ju odlikuje izvrstno fotografsko znanje. V njunih delih kljub zelo različnim motivom, ki jih tokrat predstavljata, začutimo izpovedno moč podobe, naj gre za naravno in kulturno pokrajino ali pa poročne portrete. Najprej nas v preddverju Sokolskega doma na ogled poročnih fotografij povabi Matjaž Tavčar iz Žabnice, v Galeriji Sokolskega doma pa svoj fotografski opus zadnjih let predstavlja Naško Križnar iz Stražišča.

Fotografije trenutnega izkustva

Naško Križnar je v svet umetnosti vstopil v času visokošolskega študija arhitekture in etnologije, ko je bil med letoma 1963 in 1970 član neoavantgardne umetniške skupine OHO. Po tem obdobju je nekaj časa delal kot svobodni filmski delavec, nato pa se je posvečal najprej etnološkim raziskavam v Goriškem muzeju v Novi Gorici in kasneje, vse do upokojitve leta 2012, vizualnemu raziskovanju kulture v Avdiovizualnem laboratoriju ZRC SAZU, še posebno produkciji etnografskih filmov. Morda je po fotografiji tokrat posegel iz neke vrste nuje. V času pandemije se je namreč začel ukvarjati s fotografiranjem latentnih strukturnih značilnosti kulturne in urbane krajine.

V letih od začetka pandemije do danes se je s fotografskim aparatom gibal večinoma v mejah nekdanjega freisinškega gospostva, v prostorih naravne, kulturne in tudi grajene krajine. V prostorih, skozi katere se je premikal, so se nizale vrste znamenj, znakov in vizualnih struktur, ki so ga kar klicali k fotografiranju.

»Fotografije s Kovskega Vrha so bile moj začetek. Doslej sem se kot raziskovalec ukvarjal s povsem drugim žanrom, z etnografskimi motivi, v času pandemije pa sem svoj pogled začel usmerjati v motive, ki jih vidite tu na razstavi. Pohodi v naravo so mi v tem času veliko pomenili, saj sem z njimi ohranil čuječnost. V tej borbi za čuječnost sem namreč začel videvati stvari, ob katerih običajno gremo mimo. Tokrat sem ujel motiv v pravem trenutku in to me je osrečevalo. Zanimal me je motiv sam, ne njegov pomen. Fotografski aparat je predvsem sredstvo, da zabeležimo, kar vidimo,« ob svojih fotografijah pojasnjuje Naško Križnar, ob tem pa dodaja, da zgodba fotografije nastane takrat, ko si jo ustvari gledalec. »Fotografija je kot sprožilec, ki sproži pri gledalcu introspekcijo in mu zastavi vprašanja, na katera si mora odgovoriti. Ko se to zgodi, se na neki način poistovetita razmišljanji avtorja in gledalca in nastane zgodba.

Naško Križnar ob fotografiji Zlato polje / Foto: Igor Kavčič

Matjaž Tavčar v poročni združuje portretno in reportažno fotografijo. / Foto: Igor Kavčič

Za tokratno razstavo je pripravil poseben eksperiment. Glede na velikost prostora in ostenje iz marmorja se je odločil predstaviti nekaj večjih fotografskih formatov, a kot pravi, ne zato, da bi fotografijam dodajal neko pomembnost, ampak predvsem zato, da bi jih gledalec lažje opazoval. Tako se predstavlja tako s serijo fotografij običajnih razstavnih formatov 30 krat 40 centimetrov kot s povečavami z meter in več velikimi stranicami.

Kot je zapisala dr. Nadja Gnamuš, pri Križnarju »fotografija ni a priori usmerjena na končni produkt, ampak je zanjo enako pomemben način gledanja, ki se skoznjo manifestira«. Ali kot pove avtor, da nikoli ne govori o vsebini slik, saj mu gre predvsem za to, da zabeleži zgodbo nekega lastnega izkustva.

Več kot poroka

Fotografije, ki jih opazujemo v preddverju Sokolskega doma, niso zgolj spomini na poročni dan, ampak so nedvomno žanrski presežek. Avtor Matjaž Tavčar se s poročno fotografijo ukvarja kakih deset let. Svojo fotografsko pot je začel kot portretni fotograf, nato precej let, kot pravi, plaval v divjih reportažnih vodah, ob beleženju porok pa sta se oba žanra, portretna in reportažna fotografija, združila v eno.

»Bil sem novinar, pisal zgodbe, a se je večkrat zgodila cenzura, pa sem si rekel, da imam tega 'poln kufer', in sem začel fotografirati. Moje prvo načelo je bilo, da mora fotografija v gledalcu izzvati neko čustveno reakcijo, sicer ni dobra fotografija,« pove Matjaž Tavčar in doda, da je v vseh teh letih napredoval v tehničnem smislu, prav tako pa je dopolnil svojo fotografsko opremo. »Potem mi je prijatelj fotograf dejal, da obvladam osnove, kompozicijo, tehniko in da je prišel čas, da začnem kršiti pravila.« Prav take fotografije je izbral za tokratno razstavo. Fotografira proti soncu, uporablja sredinsko pozicijo poročnega para in s tem krši pravilo zlatega reza ...

Pove, da zanj ne obstajajo klasične poročne lokacije, saj se vselej orientira po občutku. Običajno se s parom dogovori za sestanek že pred poroko, saj je pomembno obojestransko zaupanje, glede na dolgoletne izkušnje pa je tudi vešč poiskati prave motive, kjerkoli pač dogodek poteka. »Bolj kot lokacija je pomembna svetloba, oblaki, ki so naravni mehčalci ozračja in fotografijo lahko naredijo bolj romantično.«

Za razstavo je izbral predvsem fotografije, na katerih so predstavljeni različni trenutki, ki se zgodijo pri poročnem fotografiranju. Prava igrivost poročne fotografije, kot je Tavčar naslovil razstavo, se vidi prav v spontanosti, ki jo vidimo na predstavljenih fotografijah. Čeprav je fotografiranje porok ena njegovih močnejših dejavnosti, pred časom jih je v enem letu posnel kar 25, pa še vedno obožuje tudi portretno, reportažno in studijsko fotografijo. Vsaj dvakrat tedensko pa njegov glas in včasih tudi kitaro slišimo na Radiu Sora.

Kroparski glasbeni abonma

V nedeljo, 3. septembra, ob 19. uri bo na sporedu tretji koncert Kroparskega glasbenega abonmaja.

Igor Kavčič

Kropa – Kroparski glasbeni abonma se je v Kropi odlično prijel. Po uspešno izvedenem prvem delu abonmaja, ki je do poletja v Kulturni dom v Kropi na raznolike koncertne večere privabil številne poslušalce, se že prvo septembrsko nedeljo začenja njegov drugi del.

Na šestem koncertu tretje sezone Kroparskega glasbenega abonmaja se bosta predstavila mednarodno uveljavljeni flavtist Boris Bizjak in nagrajenka Prešernovega sklada, violinistka Lana Trotovšek. Na odru se jima bosta pridružila še violončelistka Katarina Kozjek in violist Nejc Mikolič, oba člana Slovenskega godalnega seksteta. Mladi glasbeni virtuozi bodo v različnih kombinacijah od tria do kvarteta izvedli znana dela Haydna, Dvořáka in Mozarta. Kot običajno bo koncert tudi tokrat potekal v dvorani Kulturnega doma v Kropi.

Utrinek z lanskoletnega koncerta Lane Trotovšek / Foto: arhiv Kulturnega društva Kropa

Prvi hokejski derbi sezone

Mednarodno poletno hokejsko ligo na Bledu je osvojila Olimpija, ki se je v finale uvrstila po zmagi nad Jeseničani. To je bil prvi derbi sezone.

Maj Peterka

Bled – Slovenski hokejski navdušenci so bili v petek, na uvodnem dnevu poletne hokejske lige na Bledu, priča razburljivemu večernemu obračunu med ekipama HDD SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija. Ljubljančani so bili boljši od železarjev in zmagali s 4 : 1. Ob koncu uvodne tretjine je zmajem uspelo zadeti tri gole v treh minutah, kar je povsem ohromilo gorenjske hokejiste. Edini gol za železarje je v zadnji tretjini dosegel Žan Jezovšek.

Kapetan Jeseničanov Gašper Glavič je po srečanju dejal: »Olimpija je bila skozi celotno tekmo boljši nasprotnik, smo pa kazali željo in borbo.« Na vprašanje o ciljih in pričakovanjih pred novo sezono pa je odgovoril: »Predvsem to, da osvojimo pokal Alpske lige.« Po prvem derbiju sezone je misli strnil tudi trener Gaber Glavič: »Lahko se strinjamo, da je bil občutek derbija prisoten. Na začetku smo bili morda malo preveč rezervirani. Veseli me dejstvo, da smo bili na koncu fizično celo za odtenek na višjem nivoju. Smo na pravi poti, vemo, da je Olimpija favorit, imajo kakovostnejšo ekipo.« Po prejetih zadetkih v prvi tretjini so Jeseničani v nadaljevanju prikazali boljšo igro, kar veseli glavnega trenerja, ki hkrati dodaja, da ostajajo malenkosti, ki jih je treba izboljšati. Jesenice v novo sezono vstopajo brez okrepitev, trener Glavič pa omenja dejstvo, da imajo v ekipi tudi več zelo mladih fantov, ki so na mednarodnem turnirju na Bledu prvič začutili vzdušje in kakovost derbija.

Alpska liga se bo začela 16. septembra. Jeseničani, ki bodo branili naslov, bodo najprej igrali doma, njihov nasprotnik pa bodo Celjani.

Prvi derbi sezone je pripadel hokejistom Olimpije (v zeleno-belih dresih), ki so bili boljši predvsem v prvi tretjini. / Foto: Gorazd Kavčič

Poletno hokejsko ligo na Bledu je osvojila Olimpija, ki je v finalu premagala VSV Beljak (6 : 3), turnirja pa se je udeležil tudi madžarski AV 19 Fehervar, ki je v tekmi za tretje mesto ugnal Jesenice s 5 : 2. Oba zadetka za Gorenjce je dal Žan Jezovšek. S tem so na poletni ligi osvojili zadnje, četrto mesto.

Jeseničani bodo v sezoni 2023/2024 branili naslov v Alpski ligi, preostali trije klubi, ki so igrali na Bledu, pa nastopajo raven višje, v IceHL. Železarje nova pripravljalna tekma čaka 2. septembra, ko bodo v dvorani Podmežakla gostili ekipo Linz 2. Alpska liga se bo začela 16. septembra. Jeseničani bodo najprej igrali doma, njihov nasprotnik pa bodo Celjani.

Krepko izboljšala državni rekord

Maruša Mišmaš Zrimšek šesta na svetovnem prvenstvu

Maja Bertoncelj

Kamnik – V nedeljo zvečer se je v Budimpešti na Madžarskem končalo svetovno prvenstvo v atletiki. Slovenija je po zaslugi Kristjana Čeha znova na seznamu držav z osvojeno medaljo. Ptujčan je bil v metu diska srebrn.

Zadnji dan prvenstva se je izkazala Maruša Mišmaš Zrimšek. Atletinja, ki živi v Kamniku, je v finalu teka na 3000 metrov z zaprekami osvojila šesto mesto in s časom 9:06,37 krepko izboljšala svoj slovenski rekord iz letošnjega leta. Izenačila je svojo najboljšo uvrstitev na velikih tekmovanjih. Šesta je bila tudi na olimpijskih igrah v Tokiu leta 2021. V finalu je bila druga najhitrejša Evropejka. V zadnjih metrih jo je prehitela Francozinja Alice Finot, ki je prav tako tekla državni rekord in končala na petem mestu.

Marušo Mišmaš Zrimšek od lani oktobra trenira Nemec Wolfgang Heinig, z napredkom pa je zadovoljna. Cilji so usmerjeni v prihodnjo, olimpijsko sezono. Letos bo tekmovala še na finalu diamantne lige v Eugenu, prihodnje leto bo izpustila svetovno dvoransko prvenstvo, namerava pa teči na evropskem prvenstvu v Rimu in seveda na olimpijskih igrah.

Domžale do točke v Mariboru

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telemach so odigrali tekme 6. kroga. Domžale so igrale v Mariboru, tekma pa se je končala brez zmagovalca (1 : 1). Kalcer Radomlje je v Domžalah gostil Bravo in izgubil z 1 : 2. V vodstvu je Celje, Domžale so sedme, nogometaši Kalcerja Radomlje so deveti.

Bliža se enajsti Triglav tek

Predoslje – V protokolarnem parku Brdo pri Kranju bo 9. septembra 11. Triglav tek. Udeleženci se bodo pomerili na polmaratonu – 21 km, teku na 10 in 5 km, štafetnem teku trojk 3-krat 3,4 km, družinskem teku na 3,4 km in otroškem teku Kuža Pazi na 350 oziroma 700 m. Prijave na spletu so odprte do 3. septembra, možne pa bodo tudi na samem dogodku.

Jeklena preizkušnja v Bohinju

Žirovec Luka Tavčar je nadaljeval zmagovalni niz na Triatlonu jeklenih v Bohinju. Zmago v klasični preizkušnji je ubranila tudi Jasmina Pitamic Vojska. Organizatorji bodo že prihodnji teden odprli prijave za 37. izvedbo.

Maja Bertoncelj

Ribčev Laz – I feel Slovenia Cebe Triatlon jeklenih powered by Tosidos je uradno ime prireditve, ki v Bohinju tradicionalno poteka zadnjo soboto v avgustu.

»Jeklena« preizkušnja se začne na Bohinjskem jezeru z 8 kilometri veslanja v kajaku, 5 kilometri veslanja na SUP-u ali 1,8 kilometra plavanja. Sledi menjava za kolo ter kolesarjenje na Pokljuko in nato še tek do Vodnikove koče na Velem polju, več kot 1800 metrov visoko. Preizkušnja je zelo zahtevna, letošnjo izvedbo pa je otežila še vročina. Klasično preizkušnjo s kajaki je dobil Luka Tavčar (KKK Bohinj), gorski kolesar iz Žirov, ki je najboljši že petič. V cilju je bil po 2 urah, 39 minutah in 11 sekundah. Za skoraj enajst minut je prehitel Aleša Udoviča (2;50:12, Senčila Oven), tretji je bil Jure Čebašek (Zupan sport, 2;51:19). Na skupno sedmem mestu je v cilj pritekla prva ženska Jasmina Pitamic Vojska (3;20:55), ki je prav tako ubranila lansko zmago, ko je slavila prvič. Druga je bila Barbara Jolič (Pustolovec rajd, 3;30:19), tretja pa Tea Vidic (4;06:13). Kajak – kolo – tek je bila vrsto let edina opcija Triatlona jeklenih s številno udeležbo in velikim rivalstvom. Letos je startalo 28 tekmovalk in tekmovalcev. Med štafetami je bila najhitrejša Domača smetana v postavi Darko Logar, Klemen Alič in Luka Milinkovič (2;44:25).

Absolutno najhitrejši v klasični preizkušnji so bili letos Luka Tavčar (v sredini), Aleš Udovič (levo) in Jure Čebašek. / Foto: Albert Dobravec, arhiv TD Bohinj

Organizatorji so klasiki pred leti najprej dodali še različico s supom in nato še plavanjem v prvem delu preizkušnje. Med tekmovalci s supom je bil najhitrejši Gorazd Konc (KD Brda Dobrovo, 3;10:14), med plavalci pa Tilen Vrhunc (TK Gorenjska, 2;54:19) pri moških in Tanja Kompan TK Trisport Kamnik, 2;59:56) pri ženskah. V kvadratlonu (plavanje, kajak, gorsko kolesarstvo in ravninski tek), ki je bil letošnja novost in je štel za svetovni pokal, so prevladovali tuji tekmovalci.

»Tudi letos smo v organizaciji Turističnega društva Bohinj in ob pomoči Gospodarstva in Turizma Bohinj izvedli najbolj legendarno dirko daleč naokrog. Tokrat smo imeli srečo z vremenom, saj smo imeli dan brez oblačka. Nastopilo je skupaj 13 štafet in okrog 60 tekmovalk in tekmovalcev,« je pojasnil Jure Sodja, vodja tekmovanja. Potrdil je že 37. izvedbo Triatlona jeklenih v Bohinju prihodnje leto. Kot je pojasnil, bodo prijave odprli že v prihodnjem tednu.

Planinski izlet: Mala Košuta (1740 m n. m.), Plešivec (1801 m n. m.) in Pečovnik (1640 m n. m.)

V soseščini Košute

Greben Košute dobro poznamo, a v njeni neposredni bližini sta dva vrhova, ki sta zaradi opevanega, žagastega grebena bolj poredko obiskana.

Jelena Justin

Vrhovi desetkilometrskega grebena Košuta so dobro obiskani, a v njeni neposredni bližini sta vsaj dva vrhova, ki sta rahlo zapostavljena in redkeje obiskana, kljub temu da sta edinstvena, sploh drugi vrh postreže z zanimivim pogledom na žago Košute. Danes bomo obiskali Malo Košuto in Plešivec.

Izhodišče vzpona je parkirišče pod planino Dolga njiva. Do nje pridemo skozi Dolžanovo sotesko, mimo Jelendola (Puterhofa) do Medvodja, kjer pri nekdanji stražnici zavijemo levo po makadamski cesti. Odkar so Bornovi potomci dobili z denacionalizacijo nazaj gozdove pod Košuto, se je cesta precej uredila. Na razpotju zavijemo desno, kjer dosežemo urejeno parkirišče. V 20 minutah smo na spodnji planini Dolga njiva, kjer je tudi planšarija.

Začnemo se vzpenjati po spodnji planini. Na začetku zgornje planine se levo odcepi markirana pot na Košutnikov turn, mi pa nadaljujemo vzpon po planini, vse do njenega konca, do ograje. Vmes gremo mimo smerokaza za sedlo Potok, ki je na avstrijski strani. Od tukaj dalje pot ni več označena, steza pa je precej lahko sledljiva. Gremo v smeri smerokaza in dosežemo manjše sedelce; levo gre pot na Tolsto Košuto, mi pa zavijemo strmo desno navzgor proti Mali Košuti. Pogled na avstrijsko stran se ustavi na krušljivem pobočju, imenovanem Meli. Steza se najprej strmo dvigne po robu pobočja. Previdno, da ne zdrsnemo. Ponekod je na poti nekaj ruševja, a nam ne predstavlja problema. V nadaljnjih nekaj minutah dosežemo vrh Male Košute, ki dominira na koncu Zgornje dolge njive. Predlagam, da sledimo stezici, ki poteka v smeri mejnih kamnov. Na ta način bomo prehodili celoten greben in se spustili na planino nazaj, malce pred ličnim smerokazom za Plešivec. Sledimo stezici, ki se precej strmo vzpenja med ruševjem. Steza je lahko sledljiva. Dosežemo predvrh, na katerem je ogromen mejni kamen, levo od njega zagledamo stezico, ki vodi v smeri Jezerskega oz. Pečovnika, stezo, po kateri bomo nadaljevali pot. Od mejnega kamna stopimo še nekaj korakov naprej, da dosežemo pravi vrh Plešivca. Vrnemo se do mejnega kamna in zavijemo desno navzdol v smeri Pečovnika. Ves čas sledimo mejnim kamnom med Slovenijo in Avstrijo. Ob poti nas presenetijo ogromni granitni skladi. Dosežemo velik travnik, kjer je lovska opazovalnica. Sledimo travniku, malce izgubimo višino, hodimo ob leseni ograji in se ponovno začnemo zlagoma vzpenjati proti Pečovniku. Če smo stezosledci, predlagam naslednji sestop, sicer se vrnemo na Dolgo njivo po poti vzpona.

S Pečovnika sledimo stezici, izgubljamo višino, držimo se desne strani, ko zagledamo kolovoz, ki se spušča. Dosežemo nekakšno grapo, steza je precej slabo sledljiva, ko dosežemo udobno stezico, ki se obrne v desno oz. proti zahodu. Nadaljujemo po tej stezi in kmalu opazimo povsem nove markacije, pod katerimi je tudi modra črta, kar pomeni turnokolesarsko pot. To je markirana pot, ki povezuje Dolgo njivo z Jezerskim, mimo planine Brsnina. K sreči je pot odlično markirana, a kljub temu moramo biti oprezni za markacijami, saj pot preskakuje z leve na desno. Ko dosežemo planino Brsnina, nas preseneti vpisna skrinjica. Od planine dalje se spustimo skozi gozd, dosežemo širši kolovoz, potem nas pa čaka spet nekaj vzpona, kar nas pripelje na še en kolovoz, po katerem se spustimo do Spodnje Dolge njive, od tam pa na izhodišče Pod Krnico. Tudi od Brsnine dalje bodimo pozorni na markacije.

Nadmorska višina: maks. 1801 m
Višinska razlika: 800 m
Trajanje: 6 ur
Zahtevnost: ★★★★☆ (orientacija)

Možic na vrhu Male Košute. V ozadju greben Kamniško-Savinjskih Alp. / Foto: Jelena Justin

Stara gozdarska koča na planini Brsnina / Foto: Jelena Justin

Naslednji cilj bo Plešivec. / Foto: Jelena Justin

Krog ob slovenski meji, 10. del

Glasova Kolesarjenja

Slavko Zupanc

Po zajtrku na turistični kmetiji v bližini Benedikta v Slovenskih goricah smo nadaljevali našo kolesarsko avanturo. Takoj smo zavili v klanec in nadaljevali po lokalnih cestah skozi manjše kraje po podeželju – Zgornja Bačkova, Rožengrunt, Lokavec. V bližini naselja Trate smo prišli na glavno cesto, po kateri smo kolesarili do naselja Zgornja Velka, nato pa nadaljevali po lokalnih cestah po razgibanem terenu zahodnega dela Slovenskih goric.

Približali smo se reki Muri, ki je do Gornje Radgone mejna reka med Avstrijo in Slovenijo, po prečkanju Slovenije pri Razkrižju doseže slovensko-hrvaško mejo, nato teče še po hrvaško-madžarski meji in se pri Legradu izliva v Dravo. Ko smo se pogovarjali, kje izvira reka Mura, je bil seveda pravilen odgovor – v Avstriji. V katerem delu Avstrije – to je bil pa trši oreh. Zanimivi so bili že odgovori na vprašanje, kateri leži zahodneje, izvir reke Mure ali Kranj. Ko se peljemo po Turski avtocesti, kjer se na cestninski postaji v bližini kraja St. Michael im Lungau plača tunel, avtocesta prečka reko Muro. Izvir Mure je še približno dvajset kilometrov zahodneje v visokogorski dolini Murwinkel. Zemljepisna dolžina kraja, kjer izvira Mura, je približno 13° 20' vzhodno od Greenwicha. Kranj ima zemljepisno dolžino približno 14° 21', to pomeni, da je izvir Mure za približno eno stopinjo zahodneje od Kranja, kar je približno 77 kilometrov. V Sloveniji ima približno enako zemljepisno dolžino kot izvir Mure najzahodnejša slovenska vas Robidišče, ki leži zahodno od Kobarida.

Kolesarjenje po gričevnati pokrajini v Slovenskih goricah / Foto: Slavko Zupanc

Vožnja po lepi asfaltirani cesti, ki je speljana po gričevnati pokrajini med vinogradi, travniki in skozi gozdove, je bila pravi užitek. Prepustili smo se valovanju gričev in uživali v čudovitih razgledih, ki jih ponuja razgibana pokrajina Slovenskih goric. Med vinogradi in travniki so posamezne kmetije in majhna naselja. V bližini Šentilja smo prikolesarili do glavne ceste. Kmalu smo ponovno zavili na lokalno cesto in po nadvozu prečkali še avtocesto Šentilj–Maribor ter nadaljevali pot ob avtocesti proti Mariboru. Ustavili smo se na Lentu, kjer je znana, štiristo let stara vinska trta. Prečkali smo reko Dravo in po desnem bregu nadaljevali mimo Mariborskega otoka, ki je razglašen za naravni spomenik.

Maribor, Sodni stolp ob reki Dravi / Foto: Slavko Zupanc

Iz Maribora smo kolesarili po desnem bregu Drave skozi naselja Laznica, Bistrica ob Dravi, Ruše, Fala. Oddaljili smo se od Drave in se začeli vzpenjati. Nadaljevali smo ob potokih Slepnica in Presih ter nekoliko pred naseljem Janževski Vrh prišli na glavno cesto, ki vodi iz Podvelke v Ribnico na Pohorju, ki je bila cilj etape.

Kdo v dolini Radovne izziva nevarnost!?

Posek in spravilo v vetrolomu podrtega drevja v dolini Radovne po oceni pristojnih poteka zelo dobro. Cesta po dolini je zaradi nevarnosti in nemotenega poteka sanacije zaprta za ves promet, a številni izzivajo nevarnost in ne spoštujejo zapore.

Cveto Zaplotnik

Radovna – Državni sekretar ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Darij Krajčič se je prejšnji torek skupaj s sodelavci ministrstva ter predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije mudil na Gorenjskem, kjer si je ogledal potek sanacije vetroloma v Šenčurju in v dolini Radovne ter posledice plazu v okolici Završnice. Direktor zavoda za gozdove Gregor Danev, v. d. glavnega inšpektorja inšpektorata za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo Igor Kotnik ter v. d. direktorice gozdarske inšpekcije Urška Ahačič Pogačnik so ob tem državnemu sekretarju predstavili tudi aktualne izzive, predvsem glede režima uporabe gozdnih cest, nadzora voženj v naravnem okolju, nadzora izvajalcev del ter kadrovskih okrepitev.

V. d. direktorice gozdarske inšpekcije Urška Ahačič Pogačnik in državni sekretar dr. Darij Krajčič / Foto: arhiv MKGP

Obiskovalci ne spoštujejo zapore ceste

Kot je po ogledu vetroloma v Radovni dejal državni sekretar dr. Darij Krajčič, so lastniki, med katerimi prevladujejo lastniki večjih gozdnih posesti, za delo izbrali profesionalne izvajalce, tako da je sanacija doslej potekala zelo dobro. Velik problem je v tem, da obiskovalci Radovne ne spoštujejo zapore ceste, ki jo je direkcija za infrastrukturo v sodelovanju z lokalno skupnostjo zaradi sanacijskih del in zagotavljanja varnosti udeležencev prometa sredi julija zaprla za ves promet, tako za motorna vozila kot za kolesa. »Obiskovalcem svetujemo, da se držijo cestnoprometnih predpisov in s tem omogočijo lažji potek del ter preprečijo nepotrebne nesreče,« je dejal dr. Krajčič.

Lahko se zgodi nesreča

Ker gre za državno cesto, je nadzor nad spoštovanjem zapore v pristojnosti policije, zato jo bo gozdarska inšpekcija zaprosila, naj temu nameni več pozornosti. »Lahko se zgodi huda nesreča. Drevesa so nagnjena tudi čez cesto. Izvajalci delajo na obeh straneh ceste in se vozijo čez cesto, pri tem pa ne vidijo in ne slišijo, ko se po cesti pripelje kolesar,« je opozorila Urška Ahačič Pogačnik in dodala, da gozdarska inšpekcija nadzira tudi potek sanacije. Pri izvajalcih del glede usposobljenosti za nevarno delo v gozdovih ni ugotovila kršitev, zaznala pa je določene pomanjkljivosti pri dokumentaciji, ki spremlja les pri odvozu in je pomembna za morebitno preprečitev kraje lesa – kdaj in kje bil les posekan, čigav je les in kam je namenjen.

Cesta v dolini Radovne je zaradi nemotenega poteka spravila lesa in varnosti udeležencev prometa zaprta za promet, vendar številni prepovedi ne spoštujejo. / Foto: Cveto Zaplotnik

Sanacija dobro poteka

Veter je po podatkih zavoda za gozdove v dolini Radovne podrl in poškodoval okoli trideset tisoč kubičnih metrov drevja. Kot je povedal direktor zavoda Gregor Danev, je zavod ta mesec izdal lastnikom odločbe za posek in spravilo 17 tisoč kubičnih metrov drevja. Lastniki so doslej posekali 4500 »kubikov« drevja, od tega so ga približno 2500 kubičnih metrov že tudi odpeljali iz gozdov, zaradi nevarnosti širjenja lubadarja pa se mudi tudi z odvozom preostalega lesa. Če bo sanacija še naprej potekala tako dobro kot doslej in če bo izvajalcem del naklonjeno še vreme, bi glavna dela lahko končali do konca letošnje jeseni, celotno sanacijo pa do konca prihodnjega leta. Cesto v dolini Radovne bi lahko odprli za promet ob koncu septembra, cesto v dolino Krme pa spomladi prihodnje leto.

Dr. Darij Krajčič je dejal, da je spoštovanje cestne zapore v dolini Radovne pomembno zato, da bi sanacijo lahko čim prej končali in območje odprli za obiskovalce, hkrati pa s hitro sanacijo preprečili nadaljnje širjenje lubadarja.

Praznovanje jubileja začeli na Planini v Lazu

Združenje kmečkih sirarjev Slovenije je ob jubileju prvega od petih pogovorov o siru pripravilo na bohinjski Planini v Lazu.

Cveto Zaplotnik

Studor – Združenje kmečkih sirarjev Slovenije praznuje letos petindvajset let delovanja. V tem obdobju je odigralo pomembno vlogo pri strokovnem izobraževanju članov, dvigu kakovosti mlečnih izdelkov ter pri promociji kmečkih sirov in sirarskega poklica.

Na pogovoru o siru na Planini v Lazu: (od leve) Irena Orešnik, Lucija Gartner in Milan Brence s hlebom sira iz sirarne v Lazu / Foto: Cveto Zaplotnik

Združuje 145 kmečkih sirarjev, samo v zadnjem letu se mu je pridružilo 15 novih sirarjev.

Kot je ob jubileju dejal predsednik združenja in uspešen sirar Milan Brence iz Gorenje vasi, ga veseli, da se članstvo v združenju pomlajuje in da je povprečna starost članov od trideset do štirideset let, kar je bistveno boljše od povprečne starosti kmečkih gospodarjev. »Mladi sirarji verjamejo v delo svojih staršev, ga s ponosom nadaljujejo in uspešno nadgrajujejo,« je dejal in poudaril, da je to velika perspektiva za nadaljnji razvoj slovenskega sirarstva. Da je med člani združenja po novem tudi Inštitut za mlekarstvo in probiotike, se mu zdi pomembno zaradi prenosa strokovnega znanja na kmečke sirarje. »Povodenj je naredila veliko rano v naravno okolje in podeželje, a pomembno je, da jo zacelimo pametno ter s tem ohranimo okolje ali ga še izboljšamo,« je dejal Brence.

Dr. Žiga Zwitter
/ Foto: Cveto Zaplotnik

Združenje bo ob jubileju na sirarskih planinah in kmetijah pripravilo pet pogovorov o siru. Prvi je bil v nedeljo, 20. avgusta, na bohinjski Planini v Lazu, kjer družina Gartner iz Studora pase živino in namolzeno mleko predeluje v mlečne izdelke, ki jih potlej ponudi obiskovalcem planine. Pogovor je potekal v slikovitem gorskem okolju, na 1560 metrih nadmorske višine, ob enem od pastirskih stanov in »v kulisi« krav, ki so se pasle v bližini. Gostiteljica je bila domača sirarka, sicer strokovna tajnica združenja Lucija Gartner, ki je udeležencem tudi predstavila planino in predelavo mleka. Obiskovalci, med katerimi je bila tudi dolgoletna predsednica združenja Irena Orešnik, so z zanimanjem prisluhnili dr. Žigu Zwittru s Filozofske fakultete v Ljubljani, ki je v predavanju z naslovom Od zgodovinskih zgledov k zgodovinsko navdihnjeni trajnostni inovativnosti med drugim dejal, da bo vprašanje trajnosti, to je iskanje kompromisov med družbeno pravičnim gospodarskim in okoljsko sprejemljivim kmetovanjem, v prihodnje velik izziv tudi za kmečke sirarje.

Skoraj brez spremembe pri ceni mleka

Kranj – Po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne julija letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 41,18 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 0,25 evra ali 0,61 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,04 odstotka maščob in 3,3 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 44,02 evra in je bila za 0,32 evra ali za 0,72 odstotka nižja kot junija. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 37,89 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 42,12 evra.

Neurja poškodovala gozdne ceste

Kranj – Julijski vetrolom in avgustovska povodenj sta v 67 občinah poškodovala več kot 1500 kilometrov gozdnih cest, od tega večina še ni prevoznih. Poškodbe onemogočajo gospodarjenje s 15 odstotki gozdov v državi.

Ponovno več nesreč v gorah

Simon Šubic

Bohinjska Bistrica – Gorski reševalci so bili polno zaposleni tudi minuli konec tedna. V nedeljo so odhiteli na pomoč 51-letnemu avstrijskem planincu, ki se je med sestopom s Planine v Lazu proti Planini pri Jezeru lahko telesno poškodoval. Med sestopanjem z Male Mojstrovke proti Vršiču je 49-letna Čehinja, neprimerno obuta v športne copate, zdrsnila in se poškodovala. Oba so s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v jeseniško bolnišnico. Prav tako v nedeljo zvečer je v koči na Gojški planini nenadno obolela oseba. Kamniški gorski reševalci so pomagali pri njenem transportu do reševalnega vozila, s katerim so jo odpeljali v bolnišnico.

V soboto dopoldan se je pod vzhodnim vrhom Kanjavca pri zdrsu poškodovala planinka, pri sestopu s Špika pa tuji pohodnik. Oba so s helikopterjem Slovenske vojske odpeljali v bolnišnico.

V petek zvečer pa so se na območju Planine Konjščica izgubili planinci. Gorski reševalci iz Bohinja so jih poiskali in usmerili na Rudno polje.

Dežurna ekipa z Brnika je bila tudi minuli konec tedna večkrat na delu. / Foto: Tina Dokl

Gasilci pomagali trgovki

Cerklje na Gorenjskem – Cerkljanski gasilci so v soboto popoldan opravili nič kaj običajno intervencijo. Okoli 15.30 so jih namreč zaprosili, naj pomagajo delavki v trgovini, ki se ji je med nalaganjem na police prst zataknil v plastično polico. Gasilci so jo rešili s tehničnim posegom.

Črna nedelja na Gorenjskem

V nedeljo sta se na Gorenjskem zgodili dve tragični nesreči: v Bohinjskem jezeru se je utopil 50-letni moški, v prometni nesreči pri Britofu pa sta umrla 22-letni motorist in leto mlajši sopotnik.

Simon Šubic

V trčenju z voznikom osebnega vozila sta pri Britofu umrla 22-letni motorist in njegov 21-letni sopotnik. / Foto: PU Kranj

Stara Fužina, Britof – V nedeljo okoli 13. ure se je pri Stari Fužini na Bohinjskem jezeru pri jadranju utopil 50-letni slovenski državljan. Po podatkih policije se je v precej vetrovnem vremenu, zaradi česar je bilo jezero valovito, manjša jadrnica prevrnila in se potopila. Moški, ki ni uporabljal rešilnega jopiča, je ob prevrnitvi padel v vodo in se začel utapljati. Na pomoč so priskočili dva jadralca in upravljavka supa, ki je pomagala pri transportu ponesrečenca do obale. Posredovali so prostovoljni gasilci iz Bohinjske Bistrice in Bleda, enota Civilne zaščite za reševanje na vodi in v vodi Bohinj, potapljači Potapljaške reševalne službe Bled in gorski reševalci iz Bohinja. Utopljenca so do prihoda reševalcev nujne medicinske pomoči in dežurne ekipe Gorske reševalne službe Brnik oživljali, vendar neuspešno. Potopljeno plovilo so dvignili na površje. Policisti so tujo krivdo izključili.

V nedeljo ob 20.20 se je tragična nesreča zgodila tudi na regionalni cesti Primskovo–Britof. Po ugotovitvah policistov je 34-letni voznik osebnega avtomobila vozil iz smeri Kranja proti Britofu. Pri zavijanju levo na dovozno pot je izsilil prednost 22-letnemu motoristu, ki je pravilno pripeljal iz nasprotne smeri. Kljub posredovanju ekipe Nujne medicinske pomoči Kranj sta voznik motornega kolesa in njegov 21-letni sopotnik na kraju nesreče umrla za posledicami hudih telesnih poškodb. Voznik avtomobila se je v nesreči poškodoval.

Gasilci Gasilsko-reševalne službe Kranj so zavarovali in osvetljevali kraj dogodka, nudili pomoč reševalcem in policiji, odklopili akumulatorja, nevtralizirali razlite motorne tekočine in odstranili vozilo s cestišča. Kraj prometne nesreče sta si ogledala tudi dežurna preiskovalna sodnica in državni tožilec. Policisti so opravili ogled, zbirajo obvestila o vseh okoliščinah prometne nesreče ter za voznika avtomobila vodijo postopek v smeri kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa. O vseh ugotovitvah bodo obveščali pristojno državno tožilstvo.

Na gorenjskih cestah se je minuli konec tedna zgodilo še več nesreč, v katerih so se udeleženci poškodovali. Med drugim se je hudo poškodovala 19-letna Madžarka, ki je v nedeljo okoli 15. ure med spustom s kolesom po cesti s Pokljuke proti Gorjam zaradi neprilagojene hitrosti padla. Z reševalnim vozilom so jo odpeljali v jeseniško bolnišnico. V bolnišnico so v petek prepeljali tudi jadralnega padalca, ki se je okoli 12.40 poškodoval pri zasilnem pristanku na območju Kranjske Gore, in kolesarko, ki je nekaj pred 15. uro padla na kolesarski poti v Lancovem. Obležala je nezavestna, v bolnišnico pa so jo odpeljali s helikopterjem Slovenske vojske.

V nedeljo popoldne je v kolesarskem parku na območju Kranja padel 57-letni kolesar, ki je izgubil oblast nad kolesom. Tudi njega so zaradi poškodb z reševalnim vozilom odpeljali v bolnišnico.

Pred začetkom pouka preverjajo šolske poti

Bliža se začetek šolskega leta, zato se na ceste vračajo tudi otroci. Za njimi so brezskrbne počitnice in se še ne zavedajo povsem nevarnosti na cesti, opozarjajo v agenciji za varnost prometa in na policiji.

Simon Šubic

Kranj – Pod koordinacijo Agencije za varnost prometa (AVP) se je včeraj začela nacionalna preventivna akcija Varno v šolo, ki bo trajala do 8. septembra. V njej sodelujejo še policija, ministrstva za infrastrukturo, za notranje zadeve ter za vzgojo in izobraževanje, Zavod RS za šolstvo, osnovne šole, občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Zveza združenj šoferjev in avtomehanikov Slovenije, Inštitut za politike prostora, društva upokojencev in druge nevladne organizacije, ki bodo izvajale številne aktivnosti za večjo prometno varnost otrok.

Letošnji slogan ob začetku šolskega leta 2023/24 nosi plemenito sporočilo Srce prometne varnosti smo vsi. Kot so pojasnili na AVP, se osredotoča na povezovanje skupnosti – učencev, učiteljev, staršev in skrbnikov ter vseh udeležencev v prometu – skozi simbol srca, ki simbolizira skrb in varnost. Tudi v luči nedavnih poplav in obnove po njih je pomen povezovanja skupnosti in prizadevanj, da bodo lahko vsi otroci na šolskih poteh varni, še toliko bolj poudarjen. »Sporočilo glede varnosti otrok bo odmevalo vse leto, ne le na prvi šolski dan. Z njim želita AVP in Policija s partnerji voznike in druge udeležence v prometu spomniti na pomembnost njihove vloge pri zagotavljanju varnosti otrok na poti v šolo, na obšolske aktivnosti, domov, k prijateljem, torej na vseh poteh, vse leto. Le z odgovorno in strpno udeležbo v prometu otrokom lahko zagotavljamo varnost na njihovih poteh,« sporočajo iz AVP.

Policisti v tem tednu pregledujejo prometno signalizacijo na cestnih povezavah v bližini šol in na šolskih poteh in v primeru nepravilnosti o tem obveščajo vzdrževalce cest. Z vodstvi nekaterih šol bodo skupaj pregledali načrte varnih poti v šolo in preverili, ali so upoštevane morebitne spremembe, rekonstrukcije ali zapore posameznih cest. Z lokalnimi skupnostmi in organizacijami, kot so avto-moto društva, združenje šoferjev in avtomehanikov, sveti za preventivno in vzgojo v cestnem prometu itd., bodo tudi preverili možnosti varovanja otrok, zlasti v prvih dneh šole.

Policisti te dni pregledujejo prometno signalizacijo na cestah v bližini šol in na šolskih poteh. / Foto: Gorazd Kavčič

Ena pomembnejših nalog policije je, da v tem času zagotovi varnost otrok, pred začetkom šolskega leta poudarja načelnik Policijske postaje Kamnik Damir Jukan. »Ne samo policija, ampak tudi vozniki in starši morajo tukaj odigrati svojo vlogo. Vsi skupaj se moramo zavedati, da otroci spadajo med šibkejše prometne udeležence, zato moramo vozniki nanje še posebej paziti,« poziva.

Gorenjski Glas | Šolski glas je priloga Gorenjskega glasa | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja občasno | www.gorenjskiglas.si

Šolski glas GG

Vse o izobraževanju za mlade in odrasle

Avgust 2023

Spet v šolskih klopeh

V petek se začenja novo šolsko leto za več kot 194 tisoč učencev, od tega jih bo skoraj 21 tisoč prvič sedlo v šolske klopi. V srednješolskem izobraževanju bo okoli 82 tisoč dijakov.

Mateja Rant

Po podatkih ministrstva za vzgojo in izobraževanje bo v novem šolskem letu osnovne šole obiskovalo predvidoma 194.181 učencev, od tega je 20.735 prvošolcev. Na Gorenjskem bodo po počitnicah v petek šolski prag znova prestopili 19.904 učenci, od tega 2038 prvič.

Kot so minuli teden sporočili z ministrstva, bodo po zadnjih informacijah v vseh šolah na Gorenjskem, tudi tistih, ki so jih prizadele nedavne poplave, začeli pouk 1. septembra, razen v Osnovni šoli (OŠ) Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem, ki bo ta dan sprejela samo prvošolce. »Ostali učenci te šole začnejo pouk 4. septembra.« Kot so še dodali, pa bodo v OŠ Simona Jenka Kranj zaradi redne adaptacije prav tako 1. septembra sprejeli prvošolce, v naslednjih dneh pa bodo nato izvajali dneve dejavnosti. »Novo šolsko leto bo programsko enako kot v predhodnem šolskem letu. Na vsebinskem področju bodo potekale aktivnosti skupine za pripravo Nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023–2033. Prav tako bodo potekale aktivnosti kurikularne prenove na področju osnovnega šolstva,« so pojasnili na ministrstvu.

V vseh slovenskih srednjih šolah v prihodnjem šolskem letu pričakujejo okrog 82 tisoč dijakov, kar je okrog približno tisoč več kot v iztekajočem se šolskem letu. V srednjih šolah na Gorenjskem se bo izobraževalo okrog osem tisoč dijakov. Natančnejši podatki o številu dijakov ta čas še niso znani, saj so pretekli teden potekali še popravni izpiti v drugem roku ter tudi jesenski rok splošne in poklicne mature. »Do začetka novega šolskega leta se lahko kandidati še vpisujejo na prosta mesta, prav tako še lahko pride do prepisov dijakov med programi.« Na področju srednjega šolstva za prihodnje šolsko leto ni predvidenih nobenih posebnih novosti, so še pojasnili na ministrstvu. So pa po besedah ministra za vzgojo in izobraževanje Darja Felde v sodelovanju s šolami v prihajajočem šolskem letu za vpis novincev zagotovili več kot 26 tisoč postih mest, saj se generacije, ki zaključujejo osnovno šolo, zvišujejo.

Učenci in dijaki se v petek vračajo v šolske klopi. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

Na voljo je tako skoraj 4500 mest več, kot je kandidatov letošnje vpisne generacije. Ob tem se na ministrstvu zavedajo, da nekateri programi niso tako zaželeni, zato bodo v prihodnje več pozornosti namenili tudi tej tematiki in poskušali najti rešitve. Zaradi povečanega vpisa bodo letos prvič tudi v nekaterih dijaških domovih primorani omejiti vpis. »Vsakemu dijaku, ki to želi, bi želeli zagotoviti mesto v dijaškem domu, zato bomo iskali načine, kako to rešiti,« je obljubil minister.

Dober glas o gimnaziji širijo v svet

Gimnazija Kranj

Na Gimnaziji Kranj so ponosni na svojo več kot dvestoletno zgodovino, ki jo soustvarjajo tudi številne generacije uspešnih dijakov. Ugled šole pomagajo graditi zlasti dijaki, ki s svojim znanjem izstopajo na različnih področjih in dosegajo izjemne uspehe tako v državnem kot mednarodnem merilu. Gimnazijo Kranj bo v prihodnjem šolskem letu obiskovalo več kot devetsto dijakov, pri čemer je v prvi letnik vpisanih 240 dijakov, vpis pa so morali tudi letos omejiti.

Blesteli na maturi in olimpijadah iz znanja

Tudi v iztekajočem se šolskem letu se na Gimnaziji Kranj lahko pohvalijo z izvrstnimi dosežki tako pri maturi kot tudi na drugih področjih.

Splošno maturo je v spomladanskem roku z odliko opravilo enajst maturantov: Filip Herlec, Klara Stariha, Sara Žnidar, Tjaša Hribar, Žiga Kuralt, Vid Pungerčar, Mia Jočić, Klara Majer Bukovnik, Matija Turk, Martin Zorman Krč in Aljaž Petek. Mednarodno maturo je opravilo vseh 22 četrtošolcev Gimnazije Kranj, od tega deset z odliko. Izabela Letonja je zbrala vseh 45 možnih točk in postala diamantna maturantka, zlati maturanti pa so: Žan Ambrožič, Neža Babič, Vito Grilc, Jan Košir, Olivija Kukovica, Lovro Lotrič, Pika Pauletić, Lara Škulj in Alja Šlenc.

Dijaki Gimnazije Kranj so osvojili 7 nazivov državnih prvakov, 8 dijakov je odšlo na olimpijade iz znanja. Kranjski gimnazijci osvojili 52 zlatih, 71 srebrnih in 333 bronastih priznanj na tekmovanjih iz znanja. Na mednarodni olimpijadi iz astronomije in astrofizike v poljskem mestu Katovice je bil član nadvse uspešne slovenske ekipe tudi Žan Ambrožič, ki je osvojil srebrno medaljo. Pohvali se lahko še z bronasto medaljo, ki jo je osvojil na mednarodni fizikalni olimpijadi na Japonskem. Aljaž Erman se je udeležil naravoslovne olimpijade in prejel srebrno medaljo. Na evropski olimpijadi iz fizike je prejel pohvalo. Srebrno medaljo si je prislužil Benjamin Gašperin na olimpijadi iz ekonomije, Alja Šlenc si je prislužila častno omembo na mednarodni lingvistični olimpijadi v Bolgariji. Filozofske olimpijade se je udeležil Maj Bijol.

Uspešni tudi na državnih tekmovanjih

Blaž Gašperin je kar trojni državni prvak: iz finančne matematike, kemije in fizike. Aljaž Erman je državni prvak v razvedrilni matematiki in podprvak na državnem tekmovanju iz kemije in državnem tekmovanju iz astronomije. Na državnem tekmovanju iz filozofije je slavil Maj Bijol, ki je osvojil prvo nagrado iz pisanja filozofskega eseja. Neža Babič je državna prvakinja na računalniškem tekmovanju RTK. Brina Mohar je državna prvakinja iz psihologije. Dijak prvega letnika Nejc Korošec je državni prvak v recitiranju števila pi, saj je zrecitiral kar 1125 števk tega števila. Kranjski gimnazijci so se odlično odrezali tudi na literarnem natečaju v spomin na Franceta Pibernika z naslovom Samo odločiti se moraš, ki ga je letos za srednješolce prvič razpisala Mestna knjižnica Kranj. Komisijo sta najbolj prepričala eseja kranjskih gimnazijcev Rebeke Cankar in Martina Zormana Krča.

Gorazd Jurekovič je osvojil 3. mesto v skupnem seštevku mladinskega evropskega pokala v težavnosti do 18 let v športnem plezanju. Ekipni šolski državni prvaki v veleslalomu so postali Luka Bertoncelj, ki je tudi šolski državni prvak v veleslalomu, Nejc Dolenec, Lan Sajovic in Tin Sajovic. Naši športniki so bili zelo uspešni na olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM) v Mariboru, med drugim je Eva Eržen v odbojki osvojila zlato medaljo, Tom Teršek je v metu kopja osvojil bronasto medaljo, Hana Sekne je na 100 metrov z ovirami dosegla 5. mesto, Ajda Meglič pa je v skoku v daljino zasedla 11. mesto. Na 34. svetovnem debatnem prvenstvu World School Debating Championship 2023 je slovenska ekipa, katere članica je bila tudi naša dijakinja Lara Livaković Kočevar, osvojila štiri zmage in nazivom druge najboljše ekipe v kategoriji angleščina kot tuji jezik. Mepijevci Gimnazije Kranj se lahko pohvalijo s 35 bronastimi in 32 srebrnimi priznanji. Odmevalo je tudi zlato priznanje Dekliškega pevskega zbora Gimnazije Kranj pod vodstvom dirigenta Erika Šmida na mednarodnem zborovskem festivalu Bratislava Spring Music Festival 2023. V okviru gibanja EPAS, so dijaki zmagali v kategoriji Naj družbena omrežja.

Gimanzija Kranj, Koroška cesta 13, Kranj

Nova podoba prizidka

Med počitnicami so se v Gimnaziji Kranj lotili prenove prizidka iz leta 1979. Po ureditvi dnevne sobe za dijake, ki je izredno priljubljena, ter konferenčne dvorane in učilnic na podstrešju so prišle na vrsto še učilnice v pritličju in vseh nadstropjih, novo podobo sta dobila tudi hodnik in stopnišče, ki se zdaj bolj »zlije s starim«. Na obnovo bo morala še malo počakati vhodna avla, ki jo bodo obnavljali skupaj z večnamenskim prostorom.

Aktualno

Potreben sistematičen pristop

V sklopu 9. konference ravnateljic in ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji na Brdu so se dotaknili tudi v lanskem šolskem letu zelo aktualne teme medvrstniškega nasilja.

Mateja Rant

»V preteklih mesecih je bilo vprašanje nasilja zelo izpostavljeno. Imate možnost, pa tudi odgovornost, da tej problematiki posvečate posebno pozornost in jo tudi ustrezno obravnavate,« je pred začetkom svojega predavanja ravnatelje nagovorila Metka Kuhar s Fakultete za družbene vede. Predstavila jim je strategije, vzgojne pristope in intervencije za obvladovanje medvrstniškega nasilja. Poudarila je, da se zaveda, da je vodenje vzgojno-izobraževalne ustanove v 21. stoletju zelo kompleksno poslanstvo, polno izzivov, a tudi priložnosti. Poudarek bi moral biti po njenih besedah na celovitem razvoju posameznikov, da bodo zmožni krmariti skozi negotove čase in tudi prispevati k boljši družbi, pri čemer imajo ravnatelji pomembno vlogo.

Medvrstniško nasilje lahko po njenih besedah najbolj splošno opredelimo kot dejanja, ki niso samo fizičnega izvora, ampak je danes v ospredju tudi verbalno, psihološko in digitalno nasilje, izključevanje, grožnje ... »Včasih se je to obravnavalo kot normalen del procesa odraščanja oziroma so to povezovali s problematičnimi otroki, a to je poenostavljanje. Gre za manifestacijo širših vzorcev vedenja, ki se razvijajo v posameznih okoljih.« Pomembno je, je poudarila, kako se šola oziroma ustanova na to odziva oziroma sooča z nasiljem; kako otrokom predstavijo učinkovite strategije za preprečevanja konfliktov. »Te teme se ne smemo lotevati površno, potreben je sistematičen in načrten pristop.« Pogost je poenostavljen pogled, da gre predvsem za težavne mladostnike oziroma da imamo opravka z razvajeno mularijo, ki jo je treba umiriti. »Takšna etiketiranja so skrb vzbujajoča, ker sprožajo predsodke. Ne upoštevajo kompleksnosti ne človeške narave ne razvojnega obdobja, sploh pa ne nekega širšega spektra dejavnikov, ki vplivajo na vedenje mladih.« Velja stališče, da naj bi bila to predvsem posledica permisivne vzgoje. Sama se zavzema za empatičen pristop, v okviru katerega se na mlade gleda kot na porajajoče se subjekte, ki razvijajo svojo identiteto v povezavi s širšim okoljem.

Pri obravnavi medvrstniškega nasilja se v slovenskem okolju pogosto izpostavlja induktivni pristop, je pojasnila Metka Kuhar.

Metka Kuhar / Foto: Gorazd Kavčič

Fokus pri tem pristopu je na moralnem in prosocialnem razvoju otrok, pri katerem se pozornost otrok usmerja na posledice njihovih dejanj in kako njihovo ravnanje vpliva na druge. »Še večji poudarek na medsebojnem dialogu je pri restorativnih praksah, ki so bolj značilne za anglosaksonsko okolje. Fokus ni na neželenem vedenju, ampak se išče popravilo oziroma okrepitev odnosa.« Marsikje še vedno uporabljajo tudi retributivni pristop, pri katerem se kršitelj kaznuje brez globljega razumevanja okoliščin, kar vodi v občutek izolacije in nesporazume. Obstaja pa še pristop, ki temelji na razumevanju travme. »V ozadju tega je razumevanje, da je v ozadju marsikaterega vedenja travma, ki vpliva na otrokovo vedenje, čustveno dobrobit in učno uspešnost. Osebje mora biti poučeno, kako ravnati ob izbruhih in prepoznavati znake travme.« To ustvarja okolje, v katerem se učenci počutijo varne, spoštovane in kjer se upoštevajo individualne potrebe, je še dejala Metka Kuhar.

Aktualno

Želijo enak dostop do učbenikov za vse

Mateja Rant

Dijaška organizacija Slovenije (DOS) je ministrstvu za vzgojo in izobraževanje ter parlamentarnemu odboru za izobraževanje, znanost in mladino posredovala poziv za zagotovitev obveznih učbeniških skladov v srednjih šolah. Zavzeli so se za uvedbo sistematičnega in enotnega sistema obveznih učbeniških skladov v srednjih šolah po celotni Sloveniji brez kakršnihkoli izjem.

Učbeniški skladi v srednjih šolah, za razliko od osnovnih šol, namreč niso obvezni, opozarjajo v DOS. »Za srednje šole je specifično tudi to, da je pri nekaterih programih, predvsem poklicnih in strokovnih, pri katerih zaradi majhnega števila dijakov za natis učbenikov ni ekonomskega interesa, pomanjkanje učbenikov še toliko bolj izrazito.« Večina srednjih šol učbeniške sklade sicer že ima, a kljub temu obstaja še kar nekaj srednjih šol, ki jih nima ali jih ne zagotavlja za vse vrste izobraževalnih programov oziroma vse izobraževalne ravni. Z učbeniškimi skladi na vseh srednjih šolah, poudarjajo v DOS, bi v prvi vrsti finančno razbremenili starše, še posebno tiste z nizkimi dohodki. »Cena šolskih učbenikov za vsa leta srednješolskega izobraževanja lahko dosega tudi tisoč evrov.« Obenem bi z učbeniškimi skladi zagotovili enak dostop do učbenikov za vse dijake, kar bi prispevalo k večji enakosti v izobraževanju. V DOS so ob tem izpostavili tudi trajnostni vidik učbeniških skladov, saj bi se zmanjšala potreba po nakupu novih učbenikov vsako leto. »Namesto tega bi se učbeniki uporabljali več let, kar bi zmanjšalo porabo papirja in s tem prispevalo k zmanjšanju obremenitve okolja.«

DIJAŠKI IN ŠTUDENTSKI DOM KRANJ

Kidričeva cesta 53, 4000 KRANJ
Tel.: 04/20 10 430
E-pošta: info@dsd-kranj.si
http://www.dsd-kranj.si

V DŠD Kranj nudimo dijakom kranjskih srednjih šol celovito oskrbo v času šolanja.

PREDNOSTI BIVANJA V DOMU:

- bližina srednjih šol,
- pomoč pri učenju in šolskem delu,
- urejena in kvalitetna prehrana,
- delo in življenje potekata po ustaljenem domskem redu,
- sodelovanje v prostočasnih dejavnostih v domu,
- brezžična povezava z internetom preko omrežja Eduroam,
- subvencija za prevoz domov ob koncu tedna,
- subvencija oskrbnine ob istočasnem bivanju dveh ali več otrok iz iste družine v dijaškem domu.

Predvsem pa je bivanje v dijaškem domu za mlade pomemben korak na poti k odraslosti, samostojnosti in odgovornosti.

V študentskem delu doma omogočamo nastanitev študentom višjih in visokih šol.

DOBRODOŠLI V DŠD KRANJ!

Uspešni dijaki

Uspešna tudi škofjeloška dijaka

Na Mednarodni kemijski olimpijadi sta bila v slovenski ekipi tudi dijaka tretjega letnika Gimnazije Škofja Loka Matej Nastran in Nejc Mohorič. Matej Nastran je osvojil srebrno medaljo, Nejc Mohorič pa je prejel častno priznanje.

Mateja Rant

Letošnja 55. Mednarodna kemijska olimpijada je med 16. in 25. julijem potekala na univerzi Švicarske državne tehniške visoke šole Zürich (ETH Zürich). Na olimpijadi je sodelovalo 348 mladih kemikov iz 89 držav, spremljalo pa jih je 272 mentorjev in spremljevalcev, so pojasnili pri Zvezi za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS). Pod njihovim in okriljem Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani so Slovenijo na olimpijadi zastopali štirje dijaki, med njimi tudi Matej Nastran in Nejc Mohorič iz Gimnazije Škofja Loka. Matej Nastran je osvojil srebrno medaljo, Nejc Mohorič pa je prejel častno priznanje.

Matej Nastran in Nejc Mohorič sta se v ekipo za kemijsko olimpijado uvrstila po več izbirnih postopkih, na olimpijado pa sta se vse šolsko leto pripravljala pod mentorstvom prav tako nekdanjega škofjeloškega gimnazijca in olimpijca Martina Rihtaršiča ter profesorice Mojce Tolar, obenem pa sta se konec tedna udeleževala še ekipnih priprav na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani. A kot je poudaril Matej Nastran, sta se največ naučila prav z Martinom Rihtaršičem, ki je z njima delil tudi izkušnje s preteklih olimpijad, ki se jih je sam udeležil. »Sam sem imel največ težav z dostopanjem do primernih nalog, saj je težko najti oziroma si izmisliti naloge, ki bodo dovolj težke in specifične, da bi se prek njih lahko pripravljal za olimpijado. Zato sem se trudil predvsem poskrbeti, da dijaki ne bi tratili časa z njihovim iskanjem,« je pojasnil Rihtaršič. Za dijake je tako pripravil večjo zbirko nalog, obenem pa se je z obema dijakoma, ki sta se uvrstila na olimpijado, srečal enkrat na teden, da so skupaj razčistili morebitne nejasnosti oziroma skupaj rešili katere od težjih nalog.

Kot je dejal Matej Nastran, ga tako kot Nejca kemija že od nekdaj zanima. »Zanimivo se mi zdi, da lahko vsako stvar spoznaš tudi na molekularni ravni.« Za razliko od marsikatere druge znanstvene veje ima občutek, da pri kemiji ves čas obstaja slutnja, da je vedno še kaj, česar ne razumeš in je mogoče še na novo spoznati, kar mu predstavlja poseben izziv. Na olimpijadi so se en tekmovalni dan posvetili reševanju zelo obsežnih teoretičnih nalog, ki so pokrivale vsa področja kemije, obenem pa so reševali še praktične naloge v laboratorijih zgoraj omenjene univerze. »Pri teoretičnem delu je bil letos velik poudarek predvsem na elektrokemiji v povezavi z organsko kemijo, česar ni bilo še na nobeni olimpijadi doslej,« je razložil Nastran in dodal, da je letos prevladalo splošno mnenje, da so bile naloge zelo zahtevne, sploh ker jih je preganjal čas. »Samo najboljših dvajset jih je rešilo vse naloge v celoti.« Dosežek na olimpijadi mu pomeni predvsem potrdilo, da so celoletne priprave obrodile sadove. Kot je poudaril, med udeleženci olimpijade ni bilo občutiti hude tekmovalnosti, zato so stkali tudi številna prijateljstva.

Nejc Mohorič (levo) in Matej Nastran / Foto: osebni arhiv

Izjemni mladi astronomi

Mateja Rant

Na 16. Mednarodni olimpijadi iz astronomije in astrofizike, ki je sredi avgusta potekala v poljskem mestu Katovice, se je izkazala tudi slovenska ekipa. Del ekipe je bil tudi Žan Ambrožič z Gimnazije Kranj, ki je prejel srebrno medaljo.

Skupni zmagovalec olimpijade je postal Peter Andolšek z Gimnazije Bežigrad, ki je poleg absolutne zmage zmagal tudi v dveh od treh kategorij, v astronomskih opazovanjih in obdelavi astronomskih podatkov, so sporočili z ljubljanske fakultete za matematiko in fiziko, katere študenti in mentorica so pomagali pri pripravi olimpijske ekipe. Ob tem so še poudarili, da je Andolšek že tretje leto zapored prejel zlato medaljo, kar ni uspelo še nobenemu slovenskemu tekmovalcu na olimpijadah iz znanja naravoslovnih ved, v desetih letih, odkar se tekmovanja udeležujejo slovenski dijaki, pa je to drugič, da ima Slovenija skupnega zmagovalca. Z izjemnimi dosežki se lahko pohvalijo tudi ostali člani ekipe. Poleg že omenjenega Žana Ambrožiča je srebrno medaljo osvojil še Miha Brvar z Gimnazije Bežigrad, Žan Arsov z Gimnazije Bežigrad je prejel bronasto medaljo, Marija Judež s Srednje elektro šole in tehniške gimnazije Novo mesto pa pohvalo. Na 16. Mednarodni olimpijadi iz astronomije in astrofizike je sicer sodelovalo rekordnih 50 držav s skupno okoli 250 tekmovalci. Dijaki so morali svoje znanje dokazati tako pri teoretičnih in opazovalnih nalogah kot v obdelavi astronomskih podatkov.

WALDORFSKA ŠOLA IN VRTEC VABITA K VPISU
ter na srečanja za starše bodočih prvošolcev v 2024/25

Waldorfska šola Gorenjska že dvanajsto leto izobražuje in vzgaja učence v duhu waldorfske pedagogike:

- učno snov predstavimo in utrdimo z gibanjem in ustvarjanjem,
- učitelj opazuje in spremlja otroka ter podpira njegov razvoj,
- poučujemo flavto, angleščino in nemščino že od prvega razreda,
- poučujemo ročne spretnosti, ki krepijo mišljenje, voljo in estetiko,
- dajemo poudarek na kakovosti znanja in ne količini,
- spodbujamo gibanje in učenje v naravi,
- se povezujemo z drugimi ustanovami, tudi mednarodnimi.

Na Gorenjskem delujejo trije waldorfski vrtci: v Kranju, Radovljici in na Jesenicah.

Poglobljeno znanje, ustvarjalnost, predanost, vztrajnost, empatija in odgovornost do sebe, sočloveka in narave.

Vabljeni v ***izobraževanje za waldorfske pedagoge, vzgojitelje in specialne pedagoge*** v okviru *Zavoda za razvoj waldorfskih šol in vrtcev Slovenije - zveze.*
Več na ***www.waldorf.si***.

Waldorfska šola Ljubljana, enota Gorenjska, Glavna cesta 13, 4202 Naklo
informacije: 041 415 726; gorenjska@waldorf.si; www.waldorf-gorenjska.si

WALDORFSKA ŠOLA LJUBLJANA, Streliška ulica 12, 1000 LJUBLJANA

Romani na maturi

Ko je tudi svoboda le navidezna

V okviru Bralnice na vrtu Sokolskega doma v Škofji Loki so tudi letos pred začetkom novega šolskega leta v goste povabili »profesionalnega bralca« Aljošo Harlamova, glavnega urednika Cankarjeve založbe, ki je spregovoril o dramskih delih, ki jih bodo dijaki v novem šolskem letu obravnavali za esej na maturi.

Mateja Rant

Ujeti ali svobodni? je naslov tematskega sklopa za maturitetni esej pri slovenščini prihodnje leto. Glavni urednik Cankarjeve založbe, publicist in literarni zgodovinar Aljoša Harlamov se je na sproščen in zanimiv način sprehodil skozi vsa štiri predpisana dramska dela – Dogodek v mestu Gogi Slavka Gruma, Zaprta vrata Jeana-Paula Sartra, Veliki briljantni valček Draga Jančarja in Naše skladišče Tjaše Mislej – ter tudi tokrat poskušal poiskati zanimive stične točke vseh štirih dram.

Aljoša Harlamov je spregovoril o dramskih delih, ki jih bodo dijaki v novem šolskem letu obravnavali za esej na maturi. / Foto: Mateja Rant

Kot ključno dramo, prek katere se povežejo tudi ostale tri, je v ospredje postavil Sartrovo eksistencialistično enodejanko Zaprta vrata, saj se osnovne ideje iz te drame po njegovih besedah pojavijo tudi v ostalih treh. »Gre za absurdno situacijo: trije posamezniki se znajdejo v salonu, opremljenem v empirskem slogu, in pravzaprav ne vedo, zakaj so se znašli tam. Izkaže se, da je to morda pekel, saj so vsi trije mrtvi.« V sobi sicer ni nikogar, ki bi jih mučil, pekel se dogaja v dinamiki odnosov med njimi, ko obtožujejo, »mučijo« drug drugega. Osnovno sporočilo je torej, da pekel ni nek strašen kraj s hudički, ampak pekel drug drugemu ustvarjamo sami. »Drama je nastala ob grozotah druge svetovne vojne in je tako pekel samo metafora za tedanjo družbo.« To, je povzel Harlamov, je izhodišče tudi ostalih treh dram.

V vseh štirih dramah, je poudaril, je zelo pomemben kraj dogajanja – ljudje ne morejo pobegniti iz okolij, v katerih so se znašli. V Velikem briljantnem valčku Draga Jančarja pekel predstavlja institucija, norišnica, v kateri je meja med tem, kdo je pacient, torej nor, in kdo je uslužbenec, zelo tanka. »Institucija je metafora tedanje jugoslovanske družbe in obsodba oblasti – oblast ne ve, kaj se dogaja s 'pacienti', skuša jih prepričati, da so nori, čeprav niso.« Tudi kraj iz odrske groteske Dogodek v mestu Gogi lahko po besedah Aljoše Harlamova razumemo kot zaprto institucijo, saj ima mesto vpliv na vse svoje prebivalce. »Tudi ko umreš, ne moreš pobegniti iz njega. Pobegne le Hana, ki jo je pri trinajstih letih v mestu posilil trgovski hlapec, a še ona se vrne. Posilstvo jo je namreč tako zaznamovalo, da nikoli ne more vzpostaviti normalnega razmerja z drugimi.« Ko se Hana po vrnitvi v mesto sooči s svojim posiljevalcem, ki je zdaj šibek starec, in se mu upre, spozna, da se ga ni treba bati. »Travma se tako na nek način pri njej razreši, pa spet ne, odvisno od tega, kako interpretiramo konec, ko se spet vsi postavijo na svoja mesta kot na začetku in nadaljujejo tako kot prej. To pa je osnovna narava travme, ki je zgolj z maščevanjem ne moremo razrešiti.« Vzporednice s Sartrovim peklom je potegnil še pri zadnji drami Naše skladišče Tjaše Mislej, kjer pekel predstavlja skladišče hipermarketa, iz katerega prav tako ni mogoče »pobegniti«, čeprav glavne junakinje sanjajo o drugačnih karierah. Tudi v tem primeru je skladišče zgolj metafora sodobnega kapitalizma.

GIMNAZIJA FRANCETA PREŠERNA V NOVEM ŠOLSKEM LETU

Na GFP smo preteklo šolsko leto zaključili z navdušenjem, saj so dijaki na maturi dosegli zelo lep uspeh. Z enakim entuziazmom vstopamo tudi v novo šolsko leto.

Dijaki splošne gimnazije so maturo opravili 100-odstotno. Odlično znanje na maturi so pokazali tudi maturantje ekonomske gimnazije, njihove ocene so krepko nad slovenskim povprečjem strokovnih gimnazij. Tako je tudi povprečje šole nad 95 odstotki, kar je precej nad slovenskim povprečjem. Najboljši v generaciji sta **zlati maturantki Neža Strojan Šporar** in **Paulina Lina Tomažič** iz splošne gimnazije. V tem programu smo v generaciji imeli dva oddelka. Tudi v šolskem letu 2023/24 smo vpisali v prvi letnik **dva oddelka gimnazije**, **en športni oddelek gimnazije** in **dva oddelka ekonomske gimnazije** ter **športni oddelek ekonomske gimnazije**. Zaradi velikega zanimanja za vpis na GFP smo imeli omejitev na gimnaziji in ekonomski gimnaziji

Novo šolsko leto se bo začelo pestro s tabori in ekskurzijami tako po Sloveniji kot tudi v tujini ter različnimi strokovnimi predavanji in predstavami. Tudi med letom bomo dijakom omogočali številne obšolske dejavnosti. V letošnjem šolskem letu je eden zanimivejših projektov Schoo21. Projekt School21 je mednarodni projekt, ki povezuje pet partnerjev, štiri slovenske in enega norveškega. V projektu sodelujemo **Gimnazija Franceta Prešerna** kot vodilni partner, **OŠ Franceta Prešerna, Socialna akademija, BSC Kranj** ter norveški partner iz uprave okrožja **More Romsdal**, ki je odgovoren za 23 srednjih šol z 2.000 učitelji. Cilj projekta je, da z razvojem novih metod poučevanja mlade že med formalnim izobraževanjem opremimo z veščinami in znanji 21. stoletja. Od junija 2022 do aprila 2024 bomo poleg izgradnje učilnic na prostem izvedli tudi izobraževanja za učitelje – t. i. multiplikatorje. S pilotnim projektom bomo pridobljeno znanje prenesli v prakso v ostale slovenske osnovne in srednje šole.

Načrtujemo tudi novo sodelovanje s finsko športno akademijo iz mesta Hämeenlinna, pri katerem bodo sodelovali predvsem dijaki športniki, in z norveško šolo. Nadaljujemo tudi že tradicionalno izmenjavo z nizozemsko šolo Van der Capellen in partnersko šolo iz francoskega Cordouana ter s pobrateno Gimnazijo Svetozar Marković iz Novega Sada.

Trudimo se delati v dobrobit dijakov, zato nas je zelo razveselilo pismo zahvale družine Langus, objavljeno v Gorenjskem glasu 4. avgusta 2023. Njihov sin Nace Langus, perspektivni slovenski hokejist, se je vsa štiri leta šolal na daljavo. Živel in treniral je v Kanadi in na Švedskem, letos je maturo uspešno opravil v prvem roku. Med drugim so starši zapisali: »Tako izobraževalno ustanovo lahko priporočiva vsakomur, saj si je lahko vsi samo želimo, zato je hvala za Gimnazijo Franceta Prešerna premalo. Tu resnično učijo profesorji z veliko začetnico, učitelji za življenje.«

Programi na GFP: G Gimnazija | G–Š Gimnazija – športni oddelek | EG Ekonomska gimnazija | EG–Š Ekonomska gimnazija – športni oddelek

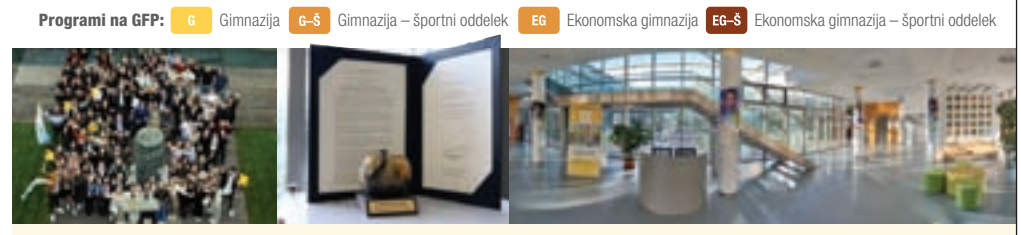

DNEVI ODPRTIH VRAT:

Vabilo na našo vsakokratno predstavitev bo objavljeno na spletni strani šole, FB in IG.

INFORMATIVNA DNEVA:

Petek, **16. 2. 2024,** ob 9. in 15. uri | Sobota, **17. 2. 2024,** ob 9. uri

1. Naša gimnazija ti omogoča vsestranski razvoj in osebnostno rast.
2. S spoštljivim odnosom in zgledom ustvarjamo prijetno, ustvarjalno in varno učno okolje.
3. Dobil boš dobro podlago za študij in se lahko vpisal na vse višje, visoke in univerzitetne študijske programe.
4. Z nami boš potoval po Sloveniji in tujih deželah, sodeloval v projektih in pri mednarodnih izmenjavah.
5. Z uporabo najmodernejše tehnologije boš znanje pridobival na prijeten in inovativen način.
6. Kot športnik boš imel najboljše pogoje za usklajeno šolanje in trening.
7. Spodbujali bomo tvojo umetniško nadarjenost.

Gimnazija Franceta Prešerna

Gimnazija Franceta Prešerna Kranj, Kidričeva cesta 65, SI-4000 Kranj
T: 059 093 340 | E: tajnistvo@gfp.si | **www.gfp.si** | @gfp.si | @gfpkranj | Gimnazija Franceta Prešerna Kranj

Oglas

ŠOLSKI CENTER KRANJ
ZA POKLICE PRIHODNOSTI

SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA

- mehatronika
- elektrotehnika
- računalništvo

Programi: računalnikar, tehnik računalništva, elektrikar, elektrotehnik, mehatronik operater, tehnik mehatronike.

KREATIVNE TEHNOLOŠKE ZAKLJUČNE NALOGE

Dijaki **Srednje tehniške šole Šolskega centra Kranj** vsako leto navdušijo z zaključnimi nalogami, ki so plod pridobljenega tehniškega znanja v času izobraževanja na tej šoli. V letošnjem letu so na sejmu zaključnih nalog obiskovalcem predstavili samostojno izdelane naprave, spletne strani, igre, aplikacije in celo vozila. Električni tricikel, CNC-stroj za rezkanje različnih materialov, 3D-računalniška igra sobe pobega, samovozni električni reklami pano, daljinsko vodeno letalo s kamero in prenosom prek VR-očal in spletna stran za pregled prometnih nesreč v Sloveniji so bili le nekateri izmed

projektov, ki so poželi največ zanimanja. Sejma so se udeležili tudi delodajalci in sponzorji, zato je to za dijake izvrstna karierna priložnost. Če si tudi ti želiš pridobiti tehniško znanje za izdelavo takšnih projektov, se nam pridruži.

SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

STROKOVNA GIMNAZIJA

- tehniška gimnazija

USPEHI DIJAKOV STROKOVNE TEHNIŠKE GIMNAZIJE

Naša gimnazija ponuja dijakom poleg gimnazijskega programa tudi možnost učenja na strokovnih področjih računalništva, strojništva in elektrotehnike. Naši dijaki pa sicer dosegajo odlične uspehe na državnih tekmovanjih na različnih področjih. V preteklem šolskem letu sta se tako še posebno izkazala dijaka **Tjan Borovnica**, ki je že drugo leto zapored osvojil zlato priznanje na državnem tekmovanju iz geografije, in **David Carotta**, ki se je odlično odrezal na državnem tekmovanju v znanju fizike za Stefanova priznanja in prav tako prejel zlato priznanje. Oba sta odlična dijaka, vedoželjna in vsestranska fanta, člana skupine inovativnih dijakov Glave skupaj in vsak na svojem področju inovatorja. Tjan se navdušuje nad računalništvom, David pa uživa v elektrotehniki.

STROKOVNA GIMNAZIJA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

SREDNJA EKONOMSKA, STORITVENA IN GRADBENA ŠOLA

- ekonomija
- trgovina
- frizerstvo
- gradbeništvo

Programi: ekonomski tehnik, administrator, trgovec, ekonomski tehnik – poklicni tečaj, frizer, frizerski tehnik, gradbeni tehnik, tesar, slikopleskar – črkoslikar, zidar, pečar – polagalec keramičnih oblog, pomočnik pri tehnologiji gradnje

OD IDEJE DO IZDELKA – REALNA PODJETNIŠKA IZKUŠNJA

Dijaki programov ekonomski in gradbeni tehnik se v okviru modula odprtega kurikula seznanjajo s snovanjem pa tudi realizacijo poslovnih idej. V preteklem šolskem letu so uresničili naslednje ideje: postavitev avtomata z možnostjo nakupa osnovnih šolskih in higienskih potrebščin, polnjenje mobilnikov s poganjanjem kolesa, zasnova in izdelava polic s pomočjo 3D-tiskalnika ter izdelava stenskih nalepk v učilnici za slovenščino. Ob zasnovi poslovne ideje se dijaki srečajo z realnim sektorjem, saj je za upredmetenje ideje potrebno še marsikaj: poizvedba na trgu, priprava stroškovnika in pridobivanje finančnih sredstev. Vsi ti koraki so identični postopkom realnega podjetništva, ki pa jih dijaki izvajajo v varnem šolskem okolju pod skrbnim vodstvom mentorjev. Dijakom je tako omogočena enkratna podjetniška izkušnja. Poleg tega si dijaki ustvarjajo šolsko okolje po svoji meri. Podjetniške ideje in njihovo realizacijo predstavijo ob koncu šolskega leta na dogodku Znam, torej veljam.

SREDNJA EKONOMSKA, STORITVENA IN GRADBENA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Cesta Staneta Žagarja 33, 4000 Kranj
tel: 059 093 900
e-pošta: info.sesgs@sckr.si

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

- mehatronika
- informatika
- elektroenergetika
- ekonomist
- varovanje
- organizator socialne mreže

Šolski center Kranj, Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj

VABLJENI K VPISU V VIŠJO STROKOVNO ŠOLO

Vpisujemo bodoče:
- ekonomiste/ekonomistke,
- inženirje/inženirke elektroenergetike,
- inženirje/inženirke informatike,
- inženirje/inženirke mehatronike,
- organizatorje/organizatorke socialne mreže,
- inženirje/inženirke varovanja.

Na prosta mesta se lahko prijavite od 25. do 31. avgusta 2023 na https://vss-ce.com/vps.

Po tem roku se na izredni študij lahko vpišete neposredno v šoli, in sicer najkasneje do 6. oktobra.

Za dodatne informacije nas pokličite na 04 280 40 42.

Podatki o prostih mestih so objavljeni na spletnih straneh šole ter Višješolske prijavne službe www.vss-ce.com/vps.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
ŠOLSKI CENTER KRANJ

Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj
tel: (04) 280 40 00, fax: 280 40 35

Oglas

300+
KINGS OF THE STONE AGE

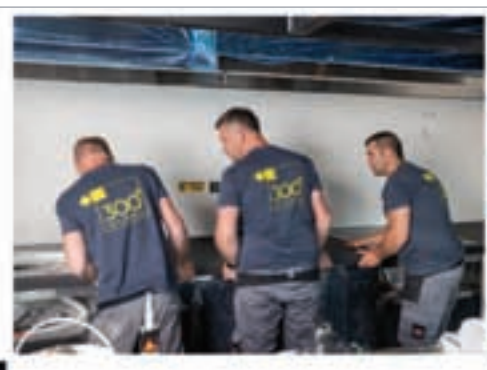

MARMOR HOTAVLJE
since 1721

VABLJENI, DA SPOZNATE RAZNOLIKE MOŽNOSTI

Smo podjetje z več kot 300-letno tradicijo, ki verjame v vrednote družinskega podjetja. Pomembno nam je sodelovanje, spoštovanje in medsebojna pomoč. Delujemo na najbolj luksuznih projektih po celem svetu, kjer uporabljamo svoje celovito znanje, izkušnje in tehnologijo. Uresničujemo najbolj zahtevne ideje, razvijamo kreativne rešitve in smo vedno korak pred ostalimi. Naša prednost je, da strankam ponujamo celostno storitev - od ideje do končnega izdelka in vgradnje. Sodelujemo z znanimi arhitekti in oblikovalci, med našimi kupci pa so med drugim tudi Papež Frančišek, Victoria Swarovski, Max Verstappen, Steven Spielberg, Jeff Bezos, ter ostale znane osebnosti.

- Možnost službenih potovanj v tujino
- Dinamično delo ter fleksibilen delovni čas
- Možnost napredovanja in menjave delovnega mesta znotraj podjetja
- Možnost dodatnih izobraževanj
- Mentorski program
- Poudarek na varnosti in zdravju zaposlenih

- **Vajeništvo**
- **Štipendije**
- **Počitniško delo**
- **Prakse**

ŠTIPENDIJE ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE

Razpisujemo štipendije dijakom in študentom po sledečih programih:

- Poklicne strojne smeri: oblikovalec kovin – orodjar in strojni mehanik
- Strojni tehnik
- Vse poklicne smeri gradbeništva
- Gradbeni tehnik
- Diplomirani inženir strojništva
- Diplomirani inženir gradbeništva

Možnosti delovnih mest: strojni operater, vzdrževalec strojev, tehnolog, konstrukter, projektni vodja, obratovodja, vodja montaže.

Hotavlje 40, 4224 Gorenja Vas www.marmor-hotavlje.si T +386 4 507 00 E info@m-h.si

Nagradna križanka

Zavarovalnica Triglav, d.d., Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana

GORENJSKI GLAS
HIJACINTA (KNJIŽNO)
REDAKTOR
LESEN PLUG
AFRIŠKA MRZLICA
ZA POLTON ZVIŠAN TON „G“
VELIKA OS
DAVID TIJANIĆ
ŽREBEC IZ LIPICE
SLOVENSKI ALPINIST (FRANC)
TURŠKO ŽGANJE, JANŽEVEC
SL. TV VODITELJ IN KOMIK (J. G.)
VEDA O ARABSKI KULTURI
CELOVITOST
HOKEJSKI PLOŠČEK
ŽIVLJENJSKO GESLO
MALIK
SODOBNIKI KELTOV
ODER, ODRČEK
NICK NOLTE
BEOTIJEC, AON
ŽIVAL S KRILI
VRAG
NAROD V KAMBODŽI
VRSTA, ZNAČILNA OBLIKA
GL. MESTO SIRIJE
HRV. IGRALKA (NINA)
IGRALEC (KNJIŽNO)
DEL VIETNAMA
ITALIK, ITALEC
GORENJSKI GLAS
BLAGOSLOV (ZASTAR.)
SOSEDJE ANGLEŽEV
DEL ARHITEKTURE
LIK PRI ČETVORKI
GR. JUNAK, AJAS
GLAVA (EKSPR.)
MEDVED (SLABŠ.)
PLES PO KOROŠKO
LUKA RUPNIK
OBLIKA NASELJA
PREDNIKI NEMCEV
NINA IVANIČ
NAŠA REVIJA
GROBO DOMAČE SUKNO
DELOVNA VNEMA
GOLMAN CASILLAS
SL. PISEC (VLADO)
TRSKA (NAREČNO)
REDKA KOVINA (Ga)
IZRASTEK NA PRSTU
SUROV POHOTNEŽ
KRAJ PRI KOČEVJU
PREDMET, REČ
NOČNA PTICA
BANČNA MENICA
JAPONSKI DRŽAVNIK (ŠINZO)
PEVKA FRECE

SESTAVIL: F. KALAN
MODEL VOZILA VW
NEPROFESIONALEC
IGRALEC ŠERBEDŽIJA
ANDREJ ZUPAN
DOBIČEK NA DELNICO
PRILOGA ČASNIKA DELO ZA ŽENSKE
PERZIJSKI VLADAR
PLESNI KORAK
GORENJSKI GLAS
VTIS (STAR.)
OLIVER STONE
ŽIVAL Z LUPINO
KRAJ PRI RAKEKU
ZAHRBTNO DEJANJE
LUKA ZA JAHTE
JOSIP STRITAR
JURE APIH
PROTISLOVJE
PROSTORNINA
ŽGANA PIJAČA
MODRO-ZELEN GLINENEC
VAL, KI NASTANE PO POTRESU
OTROK
PEVKA GRANDE
PLOD
KRAJ PRI BLOŠKI PLANOTI
SUROVINA ZA SVEČE
FR. PLEMIČ, PAIR
MESTO V S. ITALIJI
HITER TEK
IGRALEC ŽIGON
LANENO PREDIVO
DODATEK V GNOJILU
UDELEŽENEC ALKE
ALBERT EINSTEIN
BRUSNI KAMEN
AZIJSKI POLOSEL
KRAJ NA PAŠMANU
DUO, DVOJIČA
NIKELJ
BENEŠKI VLADAR
SPORA
EVROPSKO GOROVJE
TUREK, OTOMAN
NAPRAVA, KI MERI HITROST VOZIL
PEVKA JURKOVIĆ
EBOLA NAREDI ONAGER RIMESA TORINO
MALAJSKA BLAZNOST
NEONSKA SVETILKA
KRMNA RASTLINA
URAD, PISARNA
ČEP ZA STEKLENICO
STEKLENA POSODA ZA GOJENJE VODNIH ŽIVALI
ZDRAVILNA RASTLINA
REKA V TURČIJI, ARAS
KEM. ELEMENT (As)
ARTHUR, ARTUR
RAŽENJ
MLEČNI IZDELEK
IGRALKA RYAN
BRIGA, SKRB
KATJA AJSTER
GR. SVETA GORA
KRONIKA, LETOPIS
KILOMETER
TELOVADKA ŠAJN
IZDELOVALEC OPEKE
AMERIŠKI VOJAK
DRŽAVNA BLAGAJNA
JUTRANJA PIJAČA
SIROTA, UBOŽICA
IZOLACIJA OB SUMU OKUŽBE
SL. PEVEC (MIRAN)
RAŠEVINA
HLAPLJIVA TEKOČINA
ŠTEFAN ŠKAPER
ČRTOMIR DEBELJAK
SLOVENSKI IGRALEC (A. V.)
AZIJSKO VLEČNO VOZILO
POGAN

Darilo

Ob sklenitvi zavarovanja prejmete darilo:
brezplačen dostop do digitalne knjižnice Mladinska knjiga PLUS za šolsko leto 2023/2024.

triglav

Rešitve križank (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 15. septembra 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1. Podelili bomo tri enakovredne nagrade, ki jih sestavljajo: dežnik, majica, nepremočljiv paket s prvo pomočjo, odsevni jopič, frizbi in kemični svinčnik.

GLASBA, HRANA IN DOBRODELNOST

Dobrodelni so bili na Soriški planini, ob zvokih narodnozabavne glasbe je minil konec tedna v Begunjah, prvič je Kranj oziroma Gorenjsko obiskala Odprta kuhna, ki sicer ob petkih domuje na Pogačarjevem trgu v Ljubljani.

Alenka Brun

Zadnji konec tedna v avgustu je bil vremensko naklonjen organizatorjem številnih prireditev, ki jih je gostila Gorenjska. Vreme je bilo z visokimi temperaturami morda celo preradodarno, kar je največkrat pomenilo slabši obisk pred večerom, ko je vročina popustila.

Primož Pintar, Luka Čufar, Jože Godec / Foto: Alenka Brun

Odprta kuhna v Kranju

Uspešni model Odprte kuhne iz Ljubljane sicer poskušajo marsikje posnemati, se pa s Pogačarjevega trga karavana uličnih prodajalcev za kakšen dan preseli tudi v nekatera druga slovenska mesta. Tako so se s svojimi stojnicami v soboto »utaborili« na Glavnem trgu v Kranju. Ker vročina ni popuščala, so prodajalci s svojimi številnimi dobrotami bolj kot ne samevali, a ko je sonce popustilo, se je v stari del mesta vrnilo tudi življenje. Obiskovalci Odprte kuhne so si lahko privoščili vse od Jezerškovega praženca, ameriških pit, pečenega mesa, afriških, indijskih, egipčanskih, tajskih in kitajskih okusov do argentinskih steakov, sladoleda v »rolicah«, hot dogov, hamburgerjev, štrukljev, čokoladnih sladic, sladkih uspešnic žiranta Slovenskega MasterChefa Karima Merdjadija in še kaj se je našlo med pestro ponudbo gostujoče kuhinje.

Dobrodelni na Soriški planini

Na Soriški planini so letošnjo poletno sezono sklenili najprej z Rock planino, na kateri so nastopili Adi Smolar, Batista Cadillac in Hamo & Tribute 2 Love. Izkupiček od prodanih vstopnic bodo namenili za prizadete v poplavah, v nedeljo pa se jim je na Majerskem smenju, kjer je za glasbo v popoldanskih urah skrbel narodnozabavni ansambel Igor in zlati zvoki, pridružila tudi dobrodelna (včasih ji še vedno rečemo Pahorjeva) katra. V jutranjih nedeljskih urah se je kar nekaj pohodnikov odločilo, da se poda na voden pohod ob rapalski meji, za nedeljsko kosilo pod šotorom na Planini pa so tokrat svoje moči združili lokalni kuharski mojstri: Jože Godec (Sunrose7), Primož Pintar (gostišče Tolc) in Luka Čufar (Penzion in gostišče Lajnar). Zaplesali in zapeli so soriški otroci, zapele so harmonike iz orkestra Niko iz Železnikov. Otroke na prireditvi je obiskal še čarovnik, niso manjkale niti delavnice poslikave za najmlajše. In kaj vse ste lahko okušali na meniju treh kuharskih mojstrov? Pri predjedeh sta šli obiskovalcem najbolj v slast jesenska mineštra z gobami in telečja jetrca s polento in gobami, od glavnih je bilo največ naročil za pečeno jagnječje stegno z žlinkrofi, praženim krompirjem in nekaj zelenjave. Tudi svinjina in goveji hrbet sta šla marsikomu v slast, sem ter tja se je kdo odločil še za ribo. Pri sladicah pa je bilo precej razglabljanja: naj izberejo koruzni puding z lešnikovo kremo in lešniki, morda orehove štruklje z vinsko omako, sadjem, sladoledom s cimetom ali majerski sladoled ... Obetale so namreč vse.

Delovna vnema: člana Veselih Begunjčanov Anže Pipan in Rok Ristič, Damjana Križnar ter kuharski mojster Aleš Tavčar / Foto: Alenka Brun

Karim Merdjadi / Foto: Alenka Brun

Skuhna, svetovna kuhinja, je na stojnici ponujala jedi z afriškim pridihom. / Foto: Alenka Brun

Pražena jetrca so vedno priljubljena izbira kulinaričnih navdušencev. / Foto: Alenka Brun

Niko Legat, vodja ansambla Veseli Begunjčani, in Janez Per / Foto: Alenka Brun

Konec tedna z Veselimi Begunjčani

Veseli Begunjčani so ponovno povabili v Begunje. Tradicionalno njihov narodnozabavni konec tedna že desetletje privablja ljubitelje pristne domače kvintetovske glasbe od blizu in daleč. Izvrstni ansambli iz Slovenije in tujine so tudi tokrat poskrbeli za odlično glasbo in nepozabno vzdušje, poleg gostiteljev, priljubljenih Veselih Begunjčanov, pa so se na odru v treh dneh zvrstili še Okrogli muzikanti, Ansambel Roberta Zupana, Hišni ansambel Avsenik, Ufinger 6, Godba na pihala Mengeš, Slovenski muzikantje, Slovenski zvoki, Amersee kwintet, Kvintet Dori, Ansambel Wankmüller, Aleksi Jercog s prijatelji, Ansambel Svizci ter Mengeški veterani godbe na pihala s prepoznavnim obrazom Alpskega kvinteta Janezom Perom.

MULARJA

V poletni nogometni šoli za otroke v Žireh je nogometne veščine usvajalo več kot petdeset otrok. / Foto: arhiv kluba

POČITNICE Z ŽOGO

Nogometni klub Žiri je tudi letos konec avgusta pripravil poletno nogometno šolo za otroke, na kateri je tokrat nogometne veščine usvajalo več kot petdeset otrok.

Mateja Rant

Na nogometnem stadionu Polje v Žireh je minuli teden potekala že 19. Otroška nogometna šola Žiri. Namenjena je otrokom od 6. do 11. leta starosti, pridružijo pa se jim lahko vsi, tako tisti z nogometnimi izkušnjami kot tudi začetniki. Vsi imajo namreč dovolj časa, da se v prijetnem vzdušju pod vodstvom profesorjev in študentov športne vzgoje ter trenerjev mlajših kategorij Nogometnega kluba Žiri seznanijo z nogometnimi veščinami. Vsak dan pa so poskrbeli tudi za spremljevalne dejavnosti, v okviru katerih so imeli priložnost za sproščeno zabavo.

Zelo živahno je bilo tudi ob našem obisku minulo sredo, ko so se prav tako najprej posvetili nogometu, nato pa so sledile vodne igre, kar je v izredno vročem dnevu nadvse prijalo.

Minulo sredo so otroci zlasti uživali ob vodnih igrah. / Foto: Mateja Rant

Z navdušenjem so drseli po mokri ponjavi ali se ohladili v majhnem bazenčku. Uživala je tudi dvanajstletna Laura Gaser, ki se je nogometne šole udeležila prvič. Kot nam je zaupala, bi se z veseljem pridružila klubu, a le, če bodo sestavili ekipo deklet, saj ta čas deklice trenirajo skupaj z dečki. V tem primeru bi si želela nogomet trenirati tudi desetletna Lana Lukančič, ki je pojasnila, da že zdaj v prostem času veliko igra nogomet na nogometnem igrišču pri sestrični. Enajstletni Lovro Mlinar pa nogomet v klubu trenira že šest let, tako da se je že večkrat udeležil tudi poletne nogometne šole. »Zelo mi je všeč, ker je nogomet moj najljubši šport. Zabavamo se in družimo.« Kot so nam zaupali vsi trije, so zlasti uživali na vodnem dnevu, saj je bilo pretekli teden zelo vroče in so se tako prijetno ohladili.

Po besedah pomočnika vodje nogometne šole Naceta Mlakarja se jim je letos pridružilo kar 54 otrok, kar je približno dvajset več kot lani, od tega je bilo deset deklet. »Zjutraj vedno začnemo s treningom nogometa, po malici pa so sledile še različne druge zabavne in športne aktivnosti.« V četrtek so obiskali tudi dom za starejše v Žireh in s tamkajšnjimi stanovalci odigrali tombolo. Zaključek so pripravili v petek popoldne, ko so otroci prejeli diplome in odigrali prijateljsko tekmo še za starše ter jim tako pokazali pridobljeno znanje. Nace Mlakar je priznal, da jim z omenjeno nogometno šolo vsako leto uspe navdušiti kar nekaj otrok, da se pridružijo klubu.

PESMI MLADIH

Barve

V sivini vsakdana
ni nobenega obraza,
potem tudi ni
ničesar, da obarva.

Rdeča kot
mak na polju,
zelena kot
travnata pomlad,
rumena kot
sončni zaklad,
modra kot
nebesni svod.

V sivini življenja
vse utripa, hiti.
Moje misli obstanejo,
kakor da ničesar več ni.

Alenka

Barve lahko poudarijo naša čustva. Ta pa so včasih siva in spet drugič rdeča. Počasi prihaja jesen in kmalu bo okoli nas veliko rumene barve. **Meta**

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKE

Ulična kulinarika za vse okuse (2)

DIVJA JAGA

Alenka Brun

V Bohinju, malce stran od jezera, že nekaj časa lahko vidimo dve lični leseni hišici. Na eni piše Divja jaga, na drugi pa Tržnica bohinjskih izdelkov. V Divji jagi domuje Jure Pavliha, domačin s svojimi kulinaričnimi idejami, navdihi, ki jih zelo dobro kombinira z lokalnimi sestavinami. Fant je v gostinskem poslu sicer samouk, vendar zato nič manj drzen. Iskreno pove, da je vedno imel nekaj težav s pozornostjo. Potem je leto dni preživel v kuhinji in ugotovil, da mu organiziranost, ki jo tam potrebuješ, zelo ustreza. »Že prej sem rad kuhal zase, ta rutina mi pa sploh ustreza,« razloži. Njegova ulična kulinarika ima močan bohinjski pridih, nadaljuje, in ponosen je na to, da lahko gostu ponudi nekaj, kar se po okusu razlikuje od podobne ponudbe ulične prehrane, doda. V bistvu pa vse ali pa vsaj večino sestavin, ki jih najdete v njegovih jedeh, lahko kupite tudi v sosednji hiški. Pavliha je namreč velik zagovornik čim krajše poti z njive na krožnik oziroma povezovanja med lokalnimi pridelovalci in predelovalci ter gostinci.

Zupanova zorjena postrv v solati z majonezo iz rdeče pese, zeliščno majonezo in domačim prelivom / Foto: Alenka Brun

Jure Pavliha / Foto: Alenka Brun

»Gospa, vode pa žal tu ne strežemo,« je v lepi angleščini razložil nizozemski turistki, ki bi poleg sendviča – ti imajo imena po glavni sestavini (Pšanc, Pujs, Kravca in Vegan) – ki ga je izbrala, še plastenko navadne vode. V nadaljevanju ji je pojasnil tudi, zakaj je ne strežе. Nagnil se je iz strežnega pulta in ji pokazal veliko korito s pitno vodo med hiškama ... »Sveža, prava bohinjska voda. Brezplačna,« se ji je nasmehnil.

O podobnem konceptu ulične prehrane je Jure Pavliha razmišljal že nekaj let. Še preden smo ga srečali v Karakter baru, si je že želel imeti tovornjaček s hrano. Letos pa se je pokazala priložnost, da željo uresniči z Divjo jago. »Dobra dva meseca smo odprti in odziv je enkraten,« pove.

Pripoveduje, kako so lokalni okusi pri njem dobili moderen pridih. V pekarni Planika se je dogovoril, da mu po njegovem receptu pečejo kruh za sendviče. »Čabata, posuta s trdinko,« potrka po vrhnji skorji čabate. V njegovih sendvičih najdemo mlečno majonezo iz domačega mleka s črnim česnom, medom, gorčico ali divjimi zelišči – vse majoneze pripravlja sam. Okušamo tudi sir oziroma kombinacijo različnih bohinjskih sirov, pri čemer je okus spet izid Pavlihovega iskanja pravega razmerja med njimi. V sendvič sodi tudi zelenjava, zato se je povezal z lokalno zadrugo, da mu jo dostavlja. Je pa odvisno, kaj tisti trenutek uspeva, tako da tudi zelenjavo oziroma vsebino sendvičev prilagaja. Včasih na meniju gostom ponudi kakšen trenutni navdih: recimo prave napolitanske pice, kakšno sladico ali kaj podobnega. Razmišlja tudi naprej: streže sicer točeno domače pivo, naslednje leto bi si želel še lager pa tudi kakšno dodatno brezalkoholno pijačo, ki bi bila osvežilna in bi poudarila bohinjsko, pravi.

V sendviču Kravca seveda kraljuje govedina. / Foto: Alenka Brun

Prava bohinjska voda / Foto: Alenka Brun

Jure Pavliha je vesel, da so turisti vzljubili njegovo Divjo jago, ime, ki ga je izbral zato, ker sodi v ta okoliš; predvsem pa mu je všeč, da se pri njem radi ustavijo tudi domačini.

PRAZNOVANJA

OŽENIL SE JE BUČAN

Usodni da sta rekla Klemen Bučan in njegova Lejla Kekić.

Alenka Brun

Par se je poročil po desetih letih kar sta skupaj, se jima pa je v vezi rodil tudi že sin Kasper. Maja letos sta praznovala deseto obletnico, nam je zaupal radijec, povezovalec dogodkov, stand up komik, kot voditelja ga poznamo tudi iz malih televizijskih zaslonov, sicer Kranjčan, Klemen Bučan. Zanimivo je, da ima eno glavnih vlog v prvencu Mitje Okorna Tu pa tam, sta pa sedaj z Okornom dejansko v »žlahti«, saj imata za soprogi sestri: namreč Lejla je sestra Okornove Anite.

Ko smo zakonca Bučan povprašali o njunem najlepšem dnevu, sta bila skupaj s Kasperjem ravno na grškem Karpatosu. »Poročni dan je bil super,« pripoveduje Bučan. »Sicer dnevi in tudi že tedni pred njim včasih ne, ker se je Lejla odločila, da bo vse organizirala sama in nekje vmes ugotovila, da to pa ni kar tako – še posebej, ker je lastna poroka že tako lahko stresna, ker mora vse 'štimat' ... No, na koncu je res bilo super, vzdušje sproščeno. Zabavali smo se do pol petih zjutraj naslednjega dne.« Celo prvi ples jima je super uspel, nadaljuje. »Tega sem se najbolj bal, ker plesalec nisem ravno.« A očitno je dobro izpadlo, saj so svatje potočili tudi kakšno solzico, doda.

Zakonca Bučan / Foto: osebni arhiv

Ker je Klemenu Bučanu vloga didžeja ni neznanka, je na svoji poroki seveda poskrbel tudi za lastni »prispevek«. Prosil je uradnega didžeja, če mu za eno uro preda vajeti. »Bilo je zakon,« pove mladoporočenec.

Poroko Lejle in Klemena Bučana je gostila »show« restavracija Nebo v Ljubljani, kar se je zgodilo prvič na tej lokaciji. Poročil ju je ljubljanski župan Zoran Janković, sta si pa mladoporočenca izbrala za obljubo večne zvestobe ponedeljek. Bučan pojasni, da se jima pač zdi ponedeljek poseben dan, ekipa restavracije je bila že z dopustov, pa še v torek je bil potem praznik, tako da je bilo vzdušje tudi med svati super.

Omožila se bo Preddvorčanka

Ko je sonce malce popustilo, smo v soboto popoldne na gostujoči Odprti kuhni v Kranju srečali tudi nasmejano družbo deklet, ki so imela dekliščino. Izvedeli smo, da bo konec tedna usodni da rekla Preddvorčanka Špela Šavs. Nasmejana bodoča nevesta je prodajala domače piškote in v miniaturnih steklenicah napitke, ki so ogreli dušo. In že to, da je bila sama nasmejana, je bil dober prodajni prijem.

Novorojenčki

V minulem tednu se je **v kranjski porodnišnici** rodilo 22 novorojenčkov, od tega 10 deklic in 12 dečkov. Najtežja je bila deklica, ki je tehtala 4605 gramov, najlažji pa deček, ki mu je tehtnica pokazala 2060 gramov. **Na Jesenicah** se je rodilo 14 novorojenčkov, med njimi 9 deklic in 5 dečkov. Najlažja je bila deklica z 2580 grami porodne teže, najtežjemu dečku pa je tehtnica pokazala 4220 gramov.

Mladoporočenci

V Radovljici sta se 5. avgusta 2023 poročila Matej Perovnik in Zala Jovan, 12. avgusta 2023 Matej Potočnik in Nina Repe, 16. avgusta 2023 pa Urban Kobal in Ema Ahačič. Dne 19. avgusta 2023 sta se **v Ribnem** poročila Žiga Korošec in Lara Košir, **na Bledu** pa so zakonsko zvezo sklenili Adis Amidžić in Medina Neziri ter Blaž Kestnar in Polona Zabret.

Na fantovščini prodajal šale

Televizijec in komik Rok Škrlep je imel zadnjih 14 dni v letošnjem avgustu kar pestrih. V tem času je organiziral dobrodelni koncert Skupaj v Stražišču, se udeležil festivala standup komedije Panč na dvorišču ljubljanskega gradu, minuli konec tedna pa je »skočil« v zakon s svojo izvoljenko Evo Flajnik. V petek sta se poročila civilno, v soboto cerkveno v Besnici, od koder je izbranka tudi doma, sam prihaja iz Stražišča. Mi pa smo ga v fotografski objektiv ujeli na njegovi fantovščini na kranjskem Pungertu, kjer je mimoidočim pripovedoval oziroma prodajal zabavne zgodbice in šale. Domnevamo, da če so se komu zdele odlične ali so ga celo nasmejale do solz, je zanje z veseljem odštel kakšen evro ali dva več.

Rok Škrlep na svoji fantovščini / Foto: Simon Šubic

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Prevarana 1973 «

Pozdravljeni, Tanja, poročena sem že 27 let in z možem sva se zelo odtujila. Zadnje čase je postal še zelo neprijazen in zadirčen. Zdi se mi tudi, da ima ljubico. Imava že skoraj odraslega sina, ki se bo kmalu odselil. Ne vem, kako naprej.

Pravijo, da tisti trenutek, ko se ženska sprašuje, ali ima njen mož oz. partner ljubico, že pozna odgovor. Kakršenkoli je že odgovor na to vprašanje, pravzaprav niti ni pomembno za vaše življenje. Pomembno je le, kako boste naprej peljali to razmerje. Ali boste poskušali zakrpati razdaljo do moža, mogoče poiskali celo strokovno pomoč. Seveda boste za to potrebovali tudi pomoč partnerja, kjer vas pa moram že takoj opozoriti, da bo težko. Vaš mož je eden tistih, ki terapevte za pomoč v težkih življenjskih situacijah dojema kot nepotrebne bedake, ki jih on seveda ne potrebuje. Tako vam ostane samo eno, da se sami odločite in prečešete svoje življenje in se odločite, kako naprej. Kakorkoli se boste odločili, se boste dobro – in tudi vaše življenje v prihodnje ni videti slabo. Sprašujete tudi za sina, vendar brez skrbi. Vaš sin bo imel lepo življenje, sicer polno vzponov in padcev, tako kot jih imamo vsi, vendar hujšega ne bo. Imeli boste tudi vsaj enega vnuka, mogoče celo dva. Srečno.

»Tri hčerke«

Spoštovani, sprašujem za svoje tri hčerke. Kako jim bo šlo v življenju? Sem mati samohranilka, vendar nam finančno ni šlo nikoli slabo, saj smo imele pomoč mojih staršev. Hčerke se osamosvajajo, pa me zanima, kako jim bo šlo.

Nikar toliko ne omejujte svojih otrok. Nikoli ne pozabite, da so nam otroci samo posojeni in da nas prej ali slej zapustijo. Obvezujoč odnos ni dober v nobeni smeri, torej da starši visijo na otrocih ali da otroci konstantno potrebujejo starše. Vaša dekleta lepo odraščajo, zato se ne obremenjujte preveč. Najstarejša hčerka je videti najbolj resna, tudi študij ji gre dobro od rok. Doštudirala bo in se podala na dodatni študij v tujino, kjer bo najverjetneje pridobila tudi kakšen višji naziv. Mislim, da bo v tujini tudi spoznala bodočega partnerja in si tam ustvarila dom z otroki. Domov se bo vračala občasno. Tudi najmlajša hčerka je videti pridna in prizadevna, tudi ona se bo odpravila v tujino, dobila delo in ostala tam. Vaša največja skrb pa je srednja hčerka. Kot ste omenili, ji študij ne diši preveč in se komaj prebija skozi izpite. Po drugi strani pa pravite, da je pridna in da med počitnicami veliko dela, da si zasluži svoj denar za potovanja, ki jih obožuje, kar pomeni, da ni popolnoma brezupna, kot se vam včasih zdi. Mislim, da ta študij ni zanjo ali pa bo najverjetneje doštudirala kasneje na kakšni drugi fakulteti. Kakorkoli že, v življenju ji ne bo slabo, mogoče ji bo celo malce lažje kot njenima sestrama, ki bosta pristali v tujini, ona pa bo ostala doma. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

4		9	3		5		7	
2					1		4	9
6	1	7					8	
	4	5	1	2				
		8	5		7	2		
				8	3	9	5	
	3					4	2	1
5	9		7					3
	2		6		4	5		

Rešitev:

4	8	9	3	6	5	1	7	2
2	5	3	8	7	1	6	4	9
6	1	7	2	4	9	3	8	5
9	4	5	1	2	6	7	3	8
3	6	8	5	9	7	2	1	4
1	7	2	4	8	3	9	5	6
7	3	6	9	5	8	4	2	1
5	9	4	7	1	2	8	6	3
8	2	1	6	3	4	5	9	7

TEŽJI SUDOKU

9	3			2				
		4	1		7			9
					6		8	
	8	7		5			2	
1			2		3			6
	9			8		1	7	
	7		8					
3			7		5	2		
				4			6	

Rešitev:

5	1	8	3	4	2	9	6	7
3	6	9	7	1	5	2	4	8
4	7	2	8	6	9	5	3	1
2	9	3	6	8	4	1	7	5
1	4	5	2	7	3	8	9	6
6	8	7	9	5	1	4	2	3
7	5	1	4	9	6	3	8	2
8	2	4	1	3	7	6	5	9
9	3	6	5	2	8	7	1	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

V knjigi vam razkrivamo koristne nasvete in postopke za domačo pripravo mlečnih izdelkov. Od najbolj preprostih, kot so kislo mleko, jogurt, kefir do zahtevnejših mehkih sirov v slanici, mocarele, sira za žar in drugih izdelkov iz smetane.
V knjigi je poleg cele palete navodil za izdelavo tudi več kot 40 slastnih receptov za jedi, za katere so poleg drugih sestavin uporabljeni tudi mlečni izdelki.

168 strani, 17 x 23,5 cm, brošura

14 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

GORENJSKI GLAS	BAKRENA DOBA, ENEOLITIK	MESTO POPEVK V ITALIJI	OVEN, KI SE TRKA (EKSPR.)	KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK	TANJA ODER	MUSLIMANSKI TEOLOG	ENA OD ELEKTROD	REKA V SIBIRIJI	GORENJSKI GLAS	VODJA ZBORA ALI ORKESTRA	EVA LONGYKA	IGLASTO DREVO	MENIČNO JAMSTVO	PARK V LJUBLJANI	PRVINA POMENA STAVKA
NAUK O LEPOTI									POGOVOR, RAZGOVOR				10		
UŽIVALEC MAMIL							16		JADRANSKI OTOK / INOSLAV, INOCENC						
ENOJKA					ZVEZDA V ORLU / LEDENA GMOTA						SLOVESEN SPREJEM / MAJSKI HROŠČ				
ORANŽADA				PRVO RAZSTRELIVO / ŽENSKI SUKNJIČ						14		VULKAN NA HAVAJIH (MAUNA) / NOGICA			
SESTAV LEČ				6		GRŠKI FILOZOF / POTOMKA, HČI							LUKA NOVAK / OČALA ZA NA NOS		
IGOR MISDARIS		1	SL. PEVEC (KARLI) / DEL KRANJA						VULKANIZIRAN KAVČUK / TRETJA POTENCA			5			
KIJ, BAT							RONALD ((KRAJŠE)	PRITOK REKE BAČE IN KRAJ PRI TOLMINU						PRISTAŠI ELEATOV	KVARTAČ
GORENJSKI GLAS	TENIŠKI REKVIZIT	KOTVA, SIDRO / PEVKA DEŽMAN						ZVEZDNI METEOR / OSEBA, KI MASIRA							4
REKA NA ČEŠKEM					GEOMETRIJSKI LIK / REKA V ITALIJI					NASELJE PRI ŽALCU	PALEC, INČ / MODEL VOZILA KIA				
JAP.SLIKARKA (YOKO) / EDEN OD ČUTOV				MOZOLJAVOST / ILOVNIČA, ILOVIŠČE		19			UREJEVALEC TRASE / RIMSKI KRALJ						
SESTAVIL: F. KALAN	SL. PISATELJICA (E. P.)	HOJA V SPANJU	BIVŠA EVROPSKA VALUTA, ECU	KARMEN STAVEC	MRAK	ZDRAVILNA RASTLINA	OPARJENINA / GLASBENIK JUSIĆ	20							INDIJSKO ŽENSKO OBLAČILO / SEČNJA					NADZEMNI DEL REPE / ROY ORBISON	23		
TOK, ENERGIJA										ESEJIST FINCI / GOZDNI SADEŽ				GOSPODIČNA V ŠPANIJI / TEISTKA				13				
DRŽAVA V SREDNJI EVROPI	2										NASELJE PRI PIVKI / SL. SLIKAR (JANEZ)			15					NAŠA PISATELJICA (FANI)			
SUMERSKI BOG NEBA				EDEN OD PLANETOV / FILMSKA ZVEZDA			9		CESTNA VIJUGA													
PETER AMBROŽ			KOŠARKAR BEČIROVIĆ / DUHOVNIŠKI PRTIČEK					SPOJINA ALKOHOLA S KISLINO	TEŽKA KOVINA (Cu) / CEV (ŽARG.)						PROMETNI OBJEKT OB CESTI							
LETNI GOZDNI POSEK					TANEK PEČEN KROMPIRČEK	SL. TELOVADEC (MIRO)						MOJZESOV BRAT	NIKA ZORJAN / JUDOVSKI PREROK									
RIMAR					21	JAPONSKI VULKAN / TVORBA V PANJU				MESTO V ISTRI / NAŠIT DEL ČESA	12											
EGIPČANSKI BOG SONCA							RASTLINSKA BODICA / LANTAN				PERNATA ŽIVAL / BASIST DE GLERIA											
PRŠICA, KLOP (NAREČNO)		18		DEL SARAJEVA				7	VETRNI JOPIČ / AM.IGRALKA (LINDA)					24								
SRBSKI NOGOMETNI KLUB				VOJAŠKA OSEBA											KRONIKA, LETOPIS	SLOVENSKI SLIKAR IN GRAFIK (ZMAGO)						
IGRALEC DIESEL												NENADNA SMRT / UMAZANIJA NA ČEM										
DEL MOLEKULE											17			NATAŠA URBANČIČ / LENOBA (NAREČNO)								
NEON												MUSLIMANSKI BOG / LEPO VEDENJE										
KUHINJSKA POSODA														3								
ALEM AMIKT DIOGEN NEVERKE SERAK						VEČ KLAD SKUPAJ	RAVNILO (STAR.) / NEKD. VAŠKI POGLAVAR															
KRAJ PRI TRŽIČU											22				GRŠKA PRESTOLNICA	SLOVENSKI KLAVIATURIST (ZVONE)						
FIGURA												GLASBENIK STEVENS / JEZERO V ETIOPIJI										
POLDRAG KAMEN							8						TOM ODELL / LITINA, ULIV									
DORA TOMORI											OKRAS NA MINARETU / STANE JARM											
JASNO NEBO (KNJIŽNO)															11							
SL. PISEC (FRAN)																						

KAKO IZDELAMO JOGURT, SIR, MASLO

Priročnik je namenjen vsem, ki za lastne potrebe načrtujete predelati manjše količine mleka v okusne in zdrave mlečne izdelke, ter vsem, ki ste na tem področju že bolj samozavestni in spretni.

200 strani, Mere: 17 x 23,5 cm

25 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

1. nagrada: darilni kartica OBI v vrednosti 20 EUR,
2. in 3. nagrada: knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 8. septembra 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

Včasih je čudež, da preživiš, 1. del

Ni bilo nobene iskrenosti in zaupanja

Milena Miklavčič

usode

Jože se je rodil leta 1942. Bil je nezakonski, saj so očeta poslali na rusko fronto, še preden je mama sploh začutila, da pod srcem nosi otroka.

»Svojega otroštva se nerad spominjam,« pripoveduje. »Bila je vojna, do nezakonskih mater so bili ljudje zelo neprizanesljivi. O tem, kako so tudi mene stari starši zaničevali, bi lahko govoril ure in ure. A kar je bilo, je bilo. Še sreča, da smo imeli na vasi dobrega župnika, ki je naju z mamo včasih povabil k sebi v župnišče in z nama delil zadnje grižljaje. Kasneje sem slišal govorice, da mu je bila moja lepa mama všeč, a močno dvomim, da je ta čustva kdo od njiju izkoristil. Po vojni se je mama zaposlila. Nežna in krhka je kopala jarke za vodovod. Domov se je vračala zelo utrujena. Nikoli nisem imel varuške, v času njene odsotnosti sem bil zmeraj sam. Pa sem imel komaj pet let. Vsak večer sva molila za očetovo vrnitev, njega pa kar ni bilo. Leta 1949 je mama čisto slučajno izvedela, da so ga ujeli zavezniki in poslali v taborišče. Kako in po kakšnem ključu je pristal v Franciji? Nihče ji ni znal povedati. Leta 1952, bilo je že med počitnicami, je prišla iz službe že po deseti uri. 'Greva iskat očeta,' mi je vsa razburjena dejala. A se je njena želja izpolnila šele čez tri mesece. Prej je morala odpotovati v Beograd, kjer je po mukah in težavah dobila potni list zase in zame. Morda je k temu, da so jo sploh želeli poslušati, prispevalo to, da je bila še zmeraj zelo lepa ženska. Kdo bi vedel.

Z očetom sem se prvič srečal na neki žagi na avstrijskem Koroškem. Še danes ga imam pred očmi: na glavi je imel črn klobuk, na sebi pa belo srajco in temno modro obleko. Le čevlji, ki jih je nosil, so bili precej ponošeni. Eden od prstov mu je pri levem silil skozi luknjo ven, to je pomenilo, da ni imel niti nogavic. 'Pridi k meni, junak moj!' mi je rekel in razširil naročje. Najprej sem pogledal mamo, šele potem sem stekel k njemu. V domovino si ni upal priti, saj je bil prepričan, da ga bodo kot nemškega vojaka zaprli in ustrelili. Z mamo sva ga vsakih nekaj mesecev obiskala. Zmeraj nama je dal s seboj precej denarja. Leta 1954 pa se je rodila sestrica. Ker sva o obiskih pri očetu pred drugimi molčala, so imeli mamo za potuhnjeno in lahko žensko. Vsa ogovarjanja in zmerljivke je vdano prenašala. Oče je poskrbel, da nisva bila lačna, mama je kupila parcelo, da sva začela zidati hišo. Bil sem njena desna roka, pomagal sem zidarjem in pazil na sestrico. Čez dve leti se ji je pridružila še ena. Oče je na vsak način želel, da bi šel študirat. Mama bi bila zadovoljna s poklicno šolo, on pa ne. Vpisal sem se na gimnazijo, na kateri sem bil med najboljšimi dijaki.

Končal sem že tretji letnik, ko si je oče končno upal vrniti domov. A strah, ki mu je ždel v kosteh, ni dobro vplival na naše družinsko življenje. Z mamo sta se sicer poročila, a kakšnega miru in ljubezni v naši lepi, novi hiši ni bilo. Kmalu sem ugotovil, da je zelo ljubosumen. Začel je obiskovati svoje sorodnike, ki so mu na račun mame natvezli kup laži. 'Vsi govorijo, da si se kurbala, da so ti moški dajali denar za nove obleke!' je kričal, ko se je vračal od njih. Bolj ko mu je mama dopovedovala, da je bil to njegov denar, manj jo je slišal. Za dve leti se je zaposlil v tovarni, a so ga slabe plače spravljale ob živce. Poleg tega mu ni bilo všeč, ker je bil zaslužek obremenjen še s samoprispevki. Kadar se ga je napil, to pa je bilo vedno pogosteje, je v gostilni kritiziral oblast, tako da so ga večkrat odpeljali na postajo milice, nekajkrat pa tudi zaprli. Srce me je bolelo, ko sem videl, kako mama trpi. Kljub temu je pri skoraj 45 letih ponovno rodila, tokrat bratca Metoda. Ne bom pozabil, kako jo je bilo sram pred menoj. Gledala je v tla in se opravičevala, češ da se očeta ni mogla ubraniti.

Spraševal sem se, zakaj se je tako spremenil. Pa tako sem ga bil vesel, ko sem ga prvič videl! Ne le mene, tudi mamo je kar naprej objemal in jokal zraven ter govoril, da naju ne bo nikoli več zapustil.

Metod je bil star komaj leto dni, ko je oče neke noči izginil. Po pravici povem, da se mi je kar oddahnilo. Zaradi težav z očmi sem bil oproščen služenja vojaščine. Diplomiral sem na prvi stopnji, imel sem kar dobro plačo, tako da sem lahko skrbel za mamo, sestri in brata. Dokaj pozno sem se zavedel, da je mama zelo budno pazila, da se nisem spentljal s kakšnim dekletom. Bala se je, da bi me ta prisilila in bi se na njeno željo odselil od doma. Strah jo je bilo, da bi ostala sama. Kaj podobnega mi ni nikoli padlo na pamet, preveč rad sem jo imel.

Leta so tekla, finančno sem pomagal sestrama, da sta se vpisali v srednjo šolo. Srčno sem si želel, da bi bili vsi univerzitetno izobraženi, da bi dokazali sorodnikom, da smo lahko uspešni, četudi je naša mama v njihovih oče kurba. Z eno od sester sem imel nemalo težav, saj jo je v najstniških letih precej 'nosilo'. Nekoč sem šel ponjo v disko, jo tam oklofutal in ji zagrozil, da ji ne bom več dajal žepnine. Zelo mi je zamerila, še danes imava bolj hladne kot tople odnose.

Seveda sem hodil tudi po svojih poteh. Bil sem zdrav, mlad moški, potreboval sem žensko. A o njej vam bom pripovedoval malo kasneje. Izredno sem še študiral, veliko sem bral, obiskoval različna predavanja iz psihologije tudi na drugih fakultetah. Kako sva si bila z mamo podobna! Tudi jaz sem marsikaj skrival pred njo, tako kot je ona pred svojimi. Puščal sem jo v prepričanju, da me ima pod kontrolo. Bolj se je počutila negotovo in nemočno, več smo molili, več smo hodili v cerkev. Vse, kar sem želel, je bilo, da bi bilo med nami več iskrenosti.«

(Konec prihodnjič)

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Katja Dolenc

V petek se začenja novo šolsko leto in ob tej priložnosti lahko šolarje razveselimo s kakšnim okusnim presenečenjem. Na primer s kanapeji, ki jih kombiniramo še z narezkom, s slanim pecivom, slanimi prigrizki, solatami in sladicami.

Pisani kanapejčki

Potrebujemo kruh z gosto sredico in brez lukenj, različne namaze, kot so maslo z drobnjakom ali karijem, zeliščno maslo, liptaver ali pašteta, različne delikatese za oblogo, kot so pečeno meso, suha ali sveža salama, različne vrste sirov, kumarice ipd., ter pisane dodatke, kot so redkvice, grozdje, paprika ...

Kruh narežemo na od 5 do 7 mm debele rezine, nato pa z različnimi modelčki za piškote ali s kozarcem (premera približno 4 cm) izrežemo sredice. Kruhke namažemo z namazi in jih obložimo tako, da bodo mesni in brezmesni, slastni za usta in vabljivi za oko. Predstavljenih je nekaj idej, lahko pa sestavine za prilagodimo okusu posameznikov, če vemo, kaj (radi) jedo.

Mesni kanapeji

Za namaz uporabimo maslo, po katerem smo potresli kari, in kruh obložimo s koščkom pečenega puranjega mesa. Na sredo mesa damo za zrno masla, nanj pa prilepimo košček redkvice in listič peteršilja.

Za namaz uporabimo zmehčano maslo, v katero smo vmešali nasekljan drobnjak, in obložimo s tankima rezinama suhe salame. Na sredino damo košček sira brie, vanj pa zapičimo vejico kopra ali grozdno jagodo.

Za namaz uporabimo zeliščno maslo in kruhek obložimo s tankim zvitkom pancete, posušenim paradižnikom ter koščkom rukole.

Brezmesni kanapeji

Za namaz uporabimo maslo z drobnjakom, dodamo rezino gorgonzole. Na vrh damo obroček šalotke, v sredino pa polovičko orehovega jedrca, ki ga prilepimo z maslom. Ali pa obložimo s sirom in majhno kislo kumarico.

Na kruhek namažemo zeliščno maslo in ga obložimo s koščkom narezanega jajca. Na rumenjak damo za žličko majoneze, nanjo polovico redkvice ter potresemo s soljo.

Za namaz uporabimo liptaver in obložimo z rezino svežega paradižnika. Nanj damo žličko majoneze, na vrh listek bazilike.

Pripravljene kanapeje lahko zložimo na pladnje ali krožnike, prekrijemo jih s prozorno folijo ter spravimo do serviranja v hladilnik. Na osebo naj jih bo približno pet.

Sadna solata v meloni

Potrebujemo večjo melono, različno sezonsko sadje: 2 banani, grozdje, jabolko, nektarine, marelice, breskve, kivi; sok limone, pest rozin, 2 žlici sadnega soka in nerafiniran sladkor.

Rozine namočimo v sadni sok. Meloni odrežemo zgornji del, z žlico izdolbemo meso, ga narežemo na kocke in stresemo v skledo. Dodamo preostalo narezano sadje in namočene rozine. Sladkamo, dobro premešamo ter s tem napolnimo melono. Pokrijemo jo in damo v hladilnik za vsaj eno uro. Pred serviranjem jo položimo na krožnik, solato pa serviramo v skodelice. Dodamo ji stepeno smetano ali sladoled, sadni ali vaniljev.

Jedi iz buč in bučk

Lahke jedi

Erika Jesenko

Če imamo srečo, se na naših vrtovih kar naenkrat pojavijo precejšne količine buč in bučk. Včasih celo toliko, da že ne vemo, kam bi z njimi. In v takih primerih pride prav vsaka ideja za njihovo uporabo v kuhinji.

Za pripravo dušene buče z bučkami in paradižnikom potrebujemo: 0,5 kg očiščene buče hokaido, 200 g bučke cukini, 200 g češnjevih paradižnikov, 2 stroka česna, 1 šopek peteršilja, pol žličke dimljene paprike, sol in poper, 1 žlico olivnega olja.

Bučo olupimo ter jo narežemo na približno 2 cm velike kocke. Bučko narežemo na kolesa, česen olupimo in nasekljamo, paradižnike narežemo na polovice. Ponev segrejemo, prilijemo žlico olja ter na njem popečemo narezano bučo in bučke. Dodamo paradižnike, česen in peteršilj. Solimo, popramo, potresemo z dimljeno papriko in vse skupaj premešamo. Prilijemo dve žlici vode, pokrijemo in dušimo 15 minut, da se zelenjava zmehča. Postrežemo kot zelenjavo prilogo.

Za pripravo bučkinih palačink potrebujemo: 1 srednjo veliko bučko, 2 jajci, 2,5 dl mleka, 150 g moke, pol žličke pecilnega praška, 1 šopek peteršilja, pol žličke soli, maslo ali olje za peko palačink.

Bučko naribamo, jo solimo in pustimo stati 15 minut, da se izloči voda. Nato naribane bučke odcedimo. Jajca stepemo skupaj z mlekom ter nato postopoma vmešamo mešanico moke in pecilnega praška. Nazadnje v maso vmešamo še nasekljan peteršilj in naribano bučko. Maso postavimo v hladilnik za pol ure (ali več) ter nato iz nje spečemo palačinke.

Nasvet: Palačinke nadevamo po želji. Odlične pridejo v kombinaciji z različnimi nadevi, kot so kisla smetana, siri, mesnine in z dodatkom svežega paradižnika.

Razstava v parku na Cegelnici

Cegelnica – Nakelski likovniki so pod okriljem KD Tabor Podbrezje pred kratkim v počastitev Marijinemu prazniku velikemu šmarnu na ogled postavili razstavo slik pred kapelico v parku na Cegelnici. V ospredju so bile nabožne vsebine. Tokrat so se keramičnim in likovnim delom pridružila še klekljana, vse po vrsti pa so bile umetnine, ki so nagovarjale vsaka po svoje ali v skupini. Razstavili so tudi pet del pokojne Barbare Pogačnik. Sodelujoči avtor Branko Bandelj je dogodek uporabil še za nekakšen uradni zaključek grafične delavnice, odslej bodo lahko uporabljali tudi nalepko exlibris, ki jo je oblikoval na podlagi grafike in simbolov Podbrezij.

Foto: arhiv organizatorja

Izbrali koncesionarja za energetsko sanacijo

Kranj – Vlada je Šolskemu centru Kranj podala soglasje za sprejetje pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Energetska sanacija Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole Kranj – objekt B in objekt Srednje šole Izola. Šolski center Kranj je namreč za obe šoli izpeljal postopek izbire zasebnega izvajalca javno-zasebnega partnerstva. Koncesijo bo prejelo ljubljansko podjetje Interenergo. Vrednost investicije bo znašala 2,3 milijona evrov, šolama pa bo koncesionar v dvajsetletnem koncesijskem obdobju omogočil skoraj 2,1 milijona evrov prihranka pri stroških za energijo. Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj je že odobrilo skoraj 775 tisoč evrov evropskih sredstev za projekt. Za objekt B kranjske šole je predvidena zamenjava radiatorjev, vgradnja termostatskih ventilov, sanirana bo toplotna postaja za gretje sanitarne tople vode, posodobljena razsvetljava ter urejeno prezračevanje.

Pisana Loka še vse do nedelje

Da se je Pisana Loka začela kar se da udarno, je v petek zvečer na Loškem gradu poskrbel Petar Grašo. Že v soboto dopoldne pa je bil Trg pod gradom cirkuško obarvan. Zvečer so na Cankarjevem trgu nastopili Štedientje; obiskovalci koncerta so lahko podarili prostovoljni prispevek za gasilce Gasilske enote Škofja Loka.

Klara Mrak

Škofja Loka – Vroče sobotno dopoldne je na Trg pod gradom privabilo pisano množico mlajših in tudi starejših obiskovalcev. Beni in Zupi iz Teatra Cizamo sta uprizorila predstavo Skoraj najboljši cirkus. »Klovna sta prepričana, da nastopata z najboljšo cirkuško predstavo na svetu. Seveda se jima načrti – v največje veselje malih gledalcev – podrejo že takoj na začetku. Pa kaj potem. Morda to res ni najboljša predstava, vendar ob pomoči otrok postane skoraj najboljši cirkus na svetu,« je bilo zapisano v napovedi. In otroci so bili res navdušeni nad njo, saj so v 45-minutni predstavi ves čas sodelovali in komaj čakali, da lahko pomagajo Beniju in Zupiju. Po predstavi so sledile še cirkuške delavnice, kjer so se otroci lahko preizkusili v žongliranju s keglji, žogicami in obroči, vrtenju krožnika na palici, vrtenju hulahup obroča, hoji s hoduljami, hoji z lončki (male hodulje), skakali so s kolebnico in še in še.

Štedientje so koncertirali na Cankarjevem trgu. / Foto: Klara Mrak

Beni in Zupi iz Teatra Cizamo sta s svojimi vragolijami navdušila zbrane na Trgu pod gradom. / Foto: Klara Mrak

Sobotno dogajanje v okviru Pisane Loke je začinilo tudi več koncertov, eden od njih je napolnil Cankarjev trg. Nastopili so Štedientje, obiskovalci koncerta pa so lahko podarili prostovoljne prispevke za gasilce Gasilske enote Škofja Loka. Skupno mizo Kreativnic je v nedeljo popestril koncert Zvezdane Novaković in zasedbe Baba'n'Dica, danes zvečer pa bo zasedba Hamlet Express zaključila letošnjo Bralnico na Sokolskem vrtu. Orkester Amadeo bo jutri ob 7.30 nastopil v Nunski cerkvi, ob 9.30 pa v Loškem pubu sledi še večer standup komedije. Pisana Loka se bo zaključila v nedeljo zvečer na Trgu pod gradom s predstavo Kar smo (bili), do takrat pa bo ponudila še kup raznovrstnega dogajanja, ki je predstavljeno tudi na spletni strani pisanaloka.si in na družbenih omrežjih.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Srečanje borcev gorenjskih partizanskih enot

Martinj Vrh – Združenje borcev za vrednote NOB (ZB NOB) Škofja Loka vabi na srečanje borcev gorenjskih partizanskih enot ter vseh članov in prijateljev ZB NOB, ki bo v soboto, 2. septembra, ob 11. uri na Puču (pri Potočnikovih) v Martinj Vrhu. Slavnostni govornik bo tovariš Branko Celar, veteran vojne za Slovenijo in član Združenja Sever. Srečanje je namenjeno spominu na veličasten štiriletni boj vseh gorenjskih partizanov proti okupatorju in domačim pomagačem. Kulturni program bodo sestavljali glasbeni in pevski nastopi ter recitacije, podeljene pa bodo tudi plakete Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije.

IZLETI

S kolesom v Škofjo loko

Naklo – V četrtek, 31. avgusta, Društvo upokojencev Naklo vabi na kolesarjenje, ki bo potekalo na relaciji Naklo–Kranj–Škofja Loka–Naklo. Start bo ob 8. uri izpred doma upokojencev Naklo.

Planinska tura

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj v soboto, 9. septembra, vabi na Dovški križ in Bivak II (2542 m n. m.). Tura zahteva od osem do devet ur hoje v strmem brezpotnem svetu ter nekaj lažjega plezanja v izpostavljenem svetu (ni primerna za vrtoglave). Odhod z osebnimi vozili bo ob 5. uri izpred Mercator centra Primskovo. Več informacij in prijave na stanko.dolensek@gmail.com ali 040 206 164 ter na lukasvegelj@gmail.com ali 068 168 257.

OBVESTILA

Preizkus hoje

Kranj – Center za krepitev zdravja, ki deluje v Zdravstvenem domu Kranj, Mestna občina Kranj, Gorenjska.bike in Zavod za šport Kranj v soboto, 2. septembra, vabijo na preizkus hoje na dva kilometra, ki bo potekal v športnem parku (na stadionu) od 9. do 12. ure. Strokovnjaki bodo udeležencem ocenili telesno zmogljivost in svetovali primerno telesno dejavnost, ki je eden najpomembnejših varovalnih dejavnikov za zdravje srca in ožilja in drugih kroničnih bolezni. Na test hoje se udeleženci lahko pripeljejo tudi s kolesi Gorenjska.bike.

Naj zadiši po zdravju

Naklo, Šenčur, Preddvor – Že od nekdaj je imel vonj pomembno vlogo za preživetje človeka, tako v fizičnem kot v duhovnem smislu. In tudi danes je tako, čeprav v svoji vsakodnevni rutini na to niti ne pomislimo. Vse več znanstvenih raziskav poroča, da vonji narave, shranjeni v kapljicah eteričnih olj, učinkovito podprejo vsak proces zdravljenja v našem telesu, četudi gre za različne bolezni ali poškodbe. Certificirana aromaterapevtka in energijska svetovalka po metodi P.E.C.A. z dolgoletnimi izkušnjami vabi k odkrivanju skrivnostnega sveta eteričnih olj na dogodkih v okviru programa medgeneracijskega sodelovanja. Kako nam eterična olja lahko pomagajo (poudarek bo na okužbah dihal, različnih virozah in okrevanju po bolezni), bo v torek, 29. avgusta, pojasnila v Domu starejših občanov Naklo, v sredo, 30. avgusta, v sejni sobi Doma krajanov Šenčur, v četrtek, 31. avgusta, pa v Domu starejših občanov Preddvor. Na vseh lokacijah obiskovalce pričakujejo ob 9. uri, obvezne pa so prijave na 04 280 48 25 ali mck-prijava@luniverza.si.

RAZSTAVE

Športno obarvani razstavi

Jesenice – Gornjesavski muzej Jesenice vabi v Muzej Kosova graščina, kjer bo v četrtek, 31. avgusta, ob 19. uri odprtje dveh tematsko povezanih razstav, ki bosta na ogled do 20. oktobra. Tehniški muzej Slovenije bo na Jesenicah gostoval z razstavo Prvi stadion in prva tovarna športnega orodja na Slovenskem, domači muzej pa je pripravil razstavo Jeseniški Sokol, ki se osredotoča predvsem na glavno dejavnost društva – telovadbo.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 29. 8.	Sreda 30. 8.	Četrtek 31. 8.	Petek 1. 9.	Sobota 2. 9.
13/18 °C	12/18°C	10/20 °C	12/22 °C	13/23 °C
Nedelja 3. 9.	**Ponedeljek 4. 9.**	**Torek 5. 9.**	**Sreda 6. 9.**	**Četrtek 7. 9.**
12/24 °C	11/23 °C	10/23 °C	11/22 °C	9/19 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
29. 8. tor. Janez	6.19	19.48
30. 8. sre. Roza	6.20	19.46
31. 8. čet. Rajko ○	6.21	19.44
1. 9. pet. Tilen	6.22	19.42
2. 9. sob. Štefan	6.24	19.40
3. 9. ned. Dora	6.25	19.38
4. 9. pon. Zalka	6.26	19.36

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige s 60 recepti lahko pripravimo 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškatno bučo.

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejemate tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov **narocnine@g-glas.si** sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Nagrajenke križanke z geslom **PREDSTAVA NA PROSTEM**, katere sponzor je KUD Predoslje in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 18. avgusta, so: **Marija Ana Mekina** iz Žirovnice, **Marija Kavčič** iz Besnice in **Lučka Breznik** iz Lesc. Prejmejo vsaka po dve vstopnici za ogled predstave Martin Krpan v Predosljah. Čestitamo!

V nagradni križanki iz Gorenjskega glasa št. 64 z geslom Mozart, Smetana Beethoven, Strauss je prvo nagrado prejela **Breda Mesec** iz Selc, drugo in tretjo nagrado sta prejela **Andraž Ježek** iz Radovljice in **Pavel Draksler** iz Mavčič. Čestitke!

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje 67 m² na Planini III v 3. nadstropju, brez dvigala, obn. 2017, 188.000 EUR, tel.: 041/816-528 23002132

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Clio 1.2, letnik 12/1999, registriran do 8. 10. 2023, ugodno, tel.: 040/657-614 23002137

GRADBENI MATERIAL

KUPIM

SMREKOVE letve 3/5 cm in romenate 4/10 cm, večjo količino, tel.: 031/724-542 23002130

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

DVE vezani okni 100 x 140 cm in ogledalo 60 x 100 cm, za simbolično ceno, tel.: 031/724-542 23002129

KURIVO

PRODAM

BUKOVA drva, kvalitetno pokrita od januarja, v Križah, delno razžagana na pol metra, tel.: 051/819-044 23002071

SUHA bukova, hrastova in mešana drva, tel.: 041/625-379 23002118

SUHA bukova razžagana drva in gozdarski traktor – goseničar, Gorje, tel.: 031/561-707 23002128

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 23002038

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

KOSILNICO, priključke in traktor, tel.: 041/680-684 23002138

PRIDELKI

PRODAM

0,4 ha silažne koruze in enoredni kombajn Pottinger Mex GT, tel.: 041/515-867 23002134

LOTO

Loto rezultati – žrebanje
27. 8. 2023
3, 11, 14, 19, 23, 33, 34 in 30

Loto PLUS:
1, 3, 14, 16, 30, 35, 38 in 27
Lotko:
8 0 2 3 9 0

Sklad 30. 8. 2023 za Sedmico:
1.070.000 EUR
Sklad 30. 8. 2023 za PLUS: **3.210.000 EUR**
Sklad 30. 8. 2023 za Lotka: **300.000 EUR**

7 ha koruze za zrnje ali silažo. Lokacija Kranj z okolico, tel.: 051/214-304 23002133

ČEBULO, belo in rdečo, ter zimski česen, domače, tel.: 031/585-345 23002136

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste, pred nesnostjo, in KG piščanci za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 23001908

3 telička, stare 14 dni, dve simentalki in ena limuzin, tel.: 041/204-496 23002139

PRAŠIČE, težke od 110 do 130 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola, možna dostava, tel.: 041/455-732 23001900

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23001910

OPRAVLJAM vsa notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 23001963

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 23002068

STREŠNA in stavbna kleparska dela po celotni Gorenjski. Žlebovi, odkapne pločevine, obrobe, balkoni, dimniki. Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Britof 103, Kranj, tel.: 040/557-784 23002135

ZASEBNI STIKI

IŠČEM

MOŠKI iz Vodic, simpatico, star 52 let, vabi žensko prijetne zunanjosti, da se skupaj z motorjem popeljeva na sladoled. Sem nekadilec, rekreativec, samozaposlen, tel.: 031/207-203 23002140

RAZNO

PRODAM

PVC sode za namakanje sadja in vrata s podbojem 81 x 200 cm, tel.: 031/724-542 23002131

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglasi@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Knjiga, primerna za mlade in starejše, ki spada v vsako domačo zbirko.

Leto 2023 je razglašeno za Tavčarjevo leto, saj letos mineva sto let od njegove smrti. Visoški gospod z vznemirljivim podnaslovom Vse Tavčarjeve ljubezni je biografski roman o izjemno bogatem življenju v Poljanah nad Škofjo Loko rojenega pisatelja, odvetnika in politika Ivana Tavčarja.

Trda vezava, 17,5 x 24,5 cm, 304 strani

19 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju, jo naročite po tel. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Pri pošiljanju po pošti se poštnina zaračunava po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Kdaj in kam jih saditi, kako jih gnojiti in zaščititi pred mrazom, škodljivci in boleznimi, so osrednja poglavja te knjige. Predstavi številne sorte vrtnic, ki so jih preizkusili v Sloveniji. Vrtnica je na vsakem vrtu nekaj posebnega, zato bo ta prelepa knjiga z več kot 250 fotografijami očarala prav vsakogar.

Število strani: 176 strani, 19 x 25 cm, trdo vezana

25,50 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

OSMRTNICA

Sporočamo, da se je v sredo, 23. avgusta 2023, nenadoma poslovila naša ljuba žena, mami, babica in prababica

Zdenka Piskernik

Pogreb bo v torek, 29. avgusta 2023, ob 12. uri na pokopališču v Kranju. Od 9. ure dalje bo žara v tamkajšnji poslovilni vežici.

Za vedno boš ostala z nami.

Vsi njeni

Siva pot vodi v Žirovnico

Tobogan, Krila, Ajda pa znova cveti, Julija – to je le nekaj pesmi, ki so minuli petek v okviru Prešerne noči z Aleksandrom Mežkom in skupino Mrfy odmevale po Vrbi. Zdaj že tradicionalni dogodek je privabil lepo število obiskovalcev.

Nika Toporiš

Vrba – Festival KašArt, ki ga organizira Zavod za turizem in kulturo (ZTK) Žirovnica v sodelovanju z Občino Žirovnica in ministrstvom za kulturo, je poleti skrbel za pestro dogajanje na štirih žirovniških lokacijah. Minuli petek, 25. avgusta, so izpeljali še glasbeni zaključek, ko je na že tradicionalni Prešerni noči obiskovalce navdušil Aleksander Mežek, ob njegovem boku pa skupina Mrfy. »Festival, ki letos poteka že tretje leto, povezuje naravo, glasbo, umetnost in pripovedništvo. Skušamo biti čim bolj aktualni, zabavni v programu in pa kakovostni, v prvi vrsti pa nam je pomembno, da se ljudje zabavajo, uživajo v dobri glasbi in pa da jih spomnimo tudi na našo kulturno dediščino, saj je Žirovnica znana po velikih možeh, ki so nekdaj bivali tu,« je pojasnil direktor ZTK Žirovnica Matjaž Koman in dodal, da je tudi Mežek eden od mož, na katerega je ponosno lokalno prebivalstvo, zato z velikim veseljem prisluhnejo njegovi dediščini. Prešerna noč je bila tokrat napolnjena tudi z dobrodelno noto, saj so ves večer zbirali prostovoljne prispevke za prizadete v poplavah.

Aleksander Mežek in skupina Mrfy sta poskrbela za prijetno vzdušje na glasbenem zaključku festivala KašArt. / Foto: Gorazd Kavčič

Ko je v igri glasba, leta niso pomembna

Aleksander Mežek nam je pred koncertom zaupal, da je nastopati v domači občini vedno nekaj posebnega. »Na tej točki mojega življenja mi nastopati v žirovniški občini, v domači občini, pomeni vse. Te kraje poznam od otroštva in zame je tukaj sklenitev nekega ogromnega kroga, ki sem ga naredil skozi Anglijo in se na koncu vrnil sem. Siva pot vodi v Žirovnico in pa okoliške kraje, iz katerih sem vedno črpal navdih za pesmi. Čeprav so moje poti nepredvidljive in nikoli nisem vedel, kje se bom znašel, sem zelo vesel, da sem doma,« je dejal Mežek. Oder si je pred Prešernovo rojstno hišo delil s skupino Mrfy, za katere je povedal, da so odlični glasbeniki, ki se odzivajo na želje svoje generacije. »Zanimivo je, kako univerzalen jezik je glasba. Niso pomembna leta, saj ko sva z Gregorjem (vokalistom skupine Mrfy, op. a.) prvič vzela skupaj v roke kitari, sem imel občutek, kot da človeka zares poznam,« je še dejal Mežek. Rok Klobučar in Lenart Merlin iz skupine Mrfy sta nam pojasnila, da jima na tej točki v življenju glasba pomeni ogromno, pred začetkom nastopa pa niso čutili nobene nervoze. »Sproščeno, 'lagano',« sta dejala in dodala, da se ne obremenjujejo s tem, ali bodo njihove pesmi v prihodnosti postale zimzelene kot Mežkove.

Aleksander Mežek vsako poletje navduši na Prešerni noči.

/ Foto: Gorazd Kavčič

»Na tej točki mojega življenja mi nastopati v žirovniški občini, v domači občini, pomeni vse. Te kraje poznam od otroštva in zame je tukaj sklenitev nekega ogromnega kroga, ki sem ga naredil skozi Anglijo in se na koncu vrnil sem.«

»Če bodo, bodo, če ne, pa tudi prav. Vse se bo zgodilo tako, kot se mora,« sta še dejala v smehu.

Mala scena pred Čopovo hišo pa bo 12. septembra gostila še zadnji dogodek KašArta, in sicer »neresno predavanje o resni literaturi« Boštjana Gorenca - Pižame, ki bi moralo biti že julija, vendar je bil dogodek zaradi dežja prestavljen.

Dobrodelni mladi Dovški oder

Suzana P. Kovačič

Dovje – »Mami, kako pa naj jaz pomagam?« so spraševali mladi igralci Dovškega odra, ko so z grozo v srcih spremljali, kako deroča voda odnaša vse pred seboj, kako njihovim vrstnikom briše otroške sanje in nasmehe z obrazov. V domačem Kulturno-umetniškem društvu Jaka Rabič so se odzvali in otrokom za otroke rekli: »Naredite tisto, kar znate, tisto, v čemer uživate in vam pričara toplino v vaša srca.« Tako bodo mladi igralci Dovškega odra v petek, 1. septembra, ob 19. uri v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem uprizorili dobrodelno, večkrat nagrajeno gledališko predstavo Stol, vsa zbrana sredstva pa bodo podarili otrokom iz Škofje Loke, prizadetim v poplavah. Predstava Stol pod mentorstvom in v režiji Ane Ruter je bila po premierni predstavi izbrana na regijsko srečanje otroških gledaliških skupin Gorenjske v Kamniku, na katerem se je uvrstila na Srečanje otroških gledaliških skupin Slovenije 2023 in prejela zlato plaketo na državnem tekmovanju na Ptuju. Naj otroške sanje postanejo resničnost za Dejo, Aljo, Gala, Aljo in Jaka na Dovškem odru, za otroke s Škofjeloškega pa z vašim prispevkom. Rezervacija vstopnic je možna na kud.dovje@gmail.com ali po 18. uri na številki 031 505 027. Priporočljiva cena vstopnice je deset evrov.

Šuštarska nedelja v Tržiču

Tržič – Štiridnevni festival pod skupnim imenom Šuštarfest se bo v Tržiču začel ta četrtek ob 18. uri z odprtjem razstave Sloves Pekovih modnih revij v Galeriji Atrij Občine Tržič. Vrhunec dogajanja bo v nedeljo, 3. septembra, s tradicionalnim sejmom, letos od kompleksa BPT do cerkve sv. Andreja, ter spremljevalnim programom. Ulico Balos bodo v nedeljo obogatile vsebine tržiških društev, osrednja tržiška ulica Trg svobode pa bo namenjena ponudnikom z izdelki, povezanimi s tržiškimi obrtmi. V Atriju Občine Tržič bodo etnološke vsebine in otroške delavnice. Glavni oder bo letos na parkirišču BPT, kjer bosta nastopila tudi Romana Krajnčan in Jan Plestenjak. Na voljo bodo brezplačna vodenja z ogledom Fužine Germovka in cerkve sv. Andreja, tudi Tržiški muzej vabi k obisku. Avtobus bo brezplačno vozil obiskovalce prireditve z okoliških parkirišč do prireditvenega prostora.

Obudili vseslovenska srečanja skupin Šole zdravja

Domžale – Društvo Šola zdravja s sedežem v Domžalah po treh letih znova začenja vseslovenska srečanja skupin, ki se vsakodnevno zbirajo na jutranji vadbi na prostem. V soboto, 2. septembra, tako vabijo na srečanje v Vinico v Beli krajini, od koder prihaja nova predsednica društva Zdenka Kavčič. Prireditev se bo začela ob 10. uri s telovadbo po metodi 1000 gibov, v nadaljevanju pa udeležence čakajo kulturni program, različne dejavnosti, ponudba belokranjskih rokodelcev, spoznavanje Vinice in okolice ... V sklopu društva deluje 260 skupin v 95 občinah, imajo pa okoli 5100 članov. Na Gorenjskem je dejavnih 51 skupin v 17 občinah.

Na Senici bodo dirkali z garami

Sp. Senica – KUD Fran Saleški Finžgar Senica v soboto, 2. septembra, z začetkom ob 17. uri organizira 7. dirko z garami za veliko nagrado Senice. Društvo je dirko obudilo skupaj s svojo sekcijo Gare. Poteka od Doma krajanov do vrtca na Senici in nazaj, in sicer v parih, tako da eden od tekmovalcev vozi gare in sotekmovalca v eno smer, pri vrtcu se zamenjata in potem drugi prvega vozi nazaj proti cilju. Letos bodo denarne nagrade tako za najizvirnejše gare kot tudi za najhitrejše posadke. Po dirki bo zabava s skupino Okajeni muzikantje. Zaželene so prijave na 031 353 205.

NA GLAS — aforizem

Črna ovca in volk samotar imata več kot 90 odstotkov skupnih genov.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno, občasno se bodo še pojavljale padavine, deloma nevihte. Jutri bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo, še nekoliko hladneje bo. V četrtek bo večinoma sončno z jutranjo meglo po nižinah.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
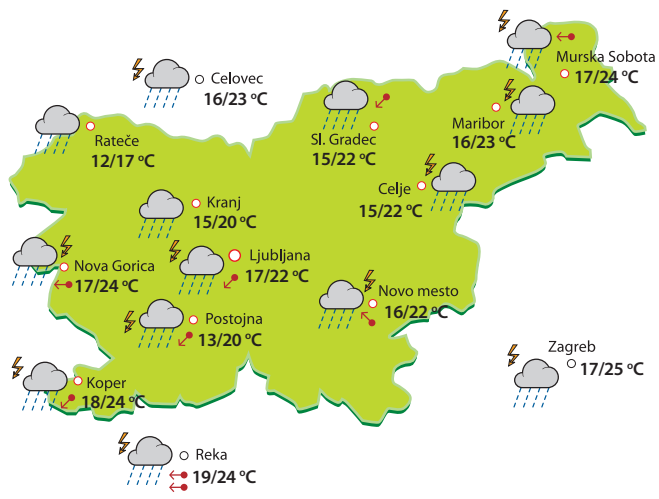
TOREK	SREDA	ČETRTEK
15/20 °C	11/17 °C	8/22 °C